

การศึกษาโครงสร้างและงานดำเนินงาน ตลาดกลางผัก ผลไม้
ตลาดศรีเมือง จ.ราชบุรี

โดย

สุชาติ วงศ์เกษ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

ร.พ.
๘๔๖๑๓
๒๕๒๗

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง พ.ศ. ๒๕๒๗

เลขหมู่.....
ลงทะเบียน ๘๗๘๓๐
วันเดือนปี ๒๕๒๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ปัญหาพิเศษ

ของ

นายสุชาติ วงศ์เกษ

เรื่อง

การศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงาน ตลาดกลางผัก ผลไม้
ตลาดศรีเมือง จ.ราชบุรี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ (บริหารธุรกิจเกษตร)

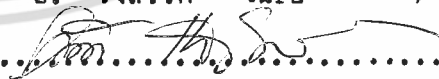
เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อ. รังสรรค์ โนชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อ. อำนวย แสงโนรี)

หัวหน้าภาควิชา

(อ. บรรเลง ศรีพิชญ์โนทัย)

ฟ.พ.

ศจ ๖๑๓

๒๕๒๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

การเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของคนไทย แต่ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อย การพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม นอกจากจะส่งเสริมหรือพัฒนาระบบการผลิตแล้วยังจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการจำหน่ายผลผลิตเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพ แต่เท่าที่ผ่านมาเกษตรกรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ทางการผลิตที่สนใจแก่กันผลิตกันเท่านั้น แต่ผลที่ตามมาคือเกษตรกรไม่รู้จักขายผลผลิตที่ได้ให้กับใคร จะขายในราคาเท่าใด ขายอย่างไรจึงจะคุ้มกับเงินที่ลงทุนไป และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย การจัดตั้งตลาดกลางสำหรับผลิตผลทางการเกษตรจึงนับเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารหรือการจัดการที่เหมาะสมจะให้ประโยชน์แก่เกษตรกรผู้ผลิตและประชาชนผู้บริโภค ดังนั้นผู้เขียนจึงเกิดความรู้สึกที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับ หรือผู้สนใจในค่านี้นับว่าไม่มากนักขอ

สุชาติ วงศ์เกย
มีนาคม 2528

ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือจากอาจารย์ รังสรรค์ โนชัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และอาจารย์อำนวยการ แสงโนวี เป็นผู้ช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลเป็นอย่างดีจาก คุณอนันต์ นพวงษศิริ ผู้จัดการตลาดศรีเมือง และเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ผู้เขียนขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
ปัญหาของการศึกษา	4
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
การทรวจ เอกสาร	4
ขอบเขตการศึกษา	5
วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา	6
2 ตลาดกลางสินค้าเกษตร	7
ความหมายตลาดกลาง	7
ตลาดกลางในประเทศไทย	7
การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร	9
ประสิทธิภาพการตลาดไทยอาศัยตลาดกลางสินค้าเกษตร	10
ตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับัญญัติภาคและระดัท้องถิ่น	11
หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร	14
ประเภทสินค้าเกษตรที่จะต้องอาศัยตลาดกลาง	16
ลักษณะกายภาพของตลาดกลางสินค้าเกษตร	18
การบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร	20
3 สภาพทางกายภาพของตลาดศรีเมือง	23
สถานที่ตั้ง	23
เหตุผลในการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมือง	23
สภาพและลักษณะทั่วไปของตลาดศรีเมือง	24
สิ่งอำนวยความสะดวก	26
ระบบการขนส่งในตลาดศรีเมือง	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บท	หน้า
สินค้าตลาดศรีเมือง	29
ผู้ค้าในตลาดศรีเมือง	29
วิธีการตลาดศรีเมือง	31
การบริหารตลาดของตลาดศรีเมือง	35
กลไกของตลาดกลางศรีเมือง	36
4 โครงสร้างและการทำงานตลาดศรีเมือง	38
ลักษณะเฉพาะของตลาดศรีเมือง	38
ปริมาณผักและผลไม้ในตลาดศรีเมือง	39
จำนวนผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดศรีเมือง	42
การบริหารงานในตลาดศรีเมือง	45
การกำหนดราคา	46
สินเชื่อ	46
ข่าวสารการตลาด	46
สถาบันการตลาด	47
5 บทวิเคราะห์ตลาดกลางศรีเมือง กับตลาดกลางสินค้า เกษตรระดับภูมิภาค	49
การวิเคราะห์ตลาดศรีเมือง กับหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้า เกษตร	50
การวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีตลาดศรีเมือง และการปรับปรุงแก้ไข	65
การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ตลาดศรีเมือง เป็นลักษณะของตลาดกลางสินค้า - เกษตรระดับภูมิภาค	68
6 สรุปผลการศึกษา ปัญหาและขอเสนอแนะ	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงทัศนคติเกี่ยวกับตลาดศรีเมืองสามารถลดต้นทุน - การตลาดของผู้ค้าในตลาดศรีเมือง	54-55
2	แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สินค้าเกษตรของ - เกษตรกรรายปลูกผัก	59
3	แสดงการกำหนดการจัดแบ่งชั้นมาตรฐานของผักและผลไม้	62-63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า	
1	ตลาดกลางสินค้าเกษตรระยองภาค	19-ก
2	ผังบริเวณตลาดกลางสินค้าเกษตรระยองภาค	19-ข
3	การจัดองค์กรและผู้บริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร	22
4	สถานที่ตั้งและสภาพตลาดศรีเมือง	25
5	วิธีการตลาดศรีเมือง	33
6	แผนผังแสดงแหล่งที่มาและแหล่งกระจายสินค้าตลาดศรีเมือง	
	จ. ราชบุรี	34
7	ปริมาณผักและผลไม้เข้าตลาดศรีเมืองเข้าแต่ละวันช่วงเดือน	
	ธ.ค. - ก.พ.	40 - 41
8	ปริมาณผู้ซื้อในตลาดศรีเมือง	43
9	ปริมาณผู้ขายในตลาดศรีเมือง	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ความสำคัญ

การเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลักของคนไทย แต่ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อย การพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม นอกจากจะส่งเสริมหรือพัฒนาระบบการผลิตแล้วยังจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการจำหน่ายผลผลิตเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพ เท่าที่ผ่าน มาเกษตรกรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ทางการผลิตที่สนใจแต่คนผลิตเท่านั้น แต่ผลที่ตามมาคือ เกษตรกร ไม่รู้จะขายผลผลิตที่ได้ให้กับใคร จะขายในราคาเท่าใด ขายอย่างไรจึงจะคุ้มกับเงินที่ลงทุนไป และให้ เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย การจัดตั้งตลาดกลางสำหรับผลิตผลทางการเกษตร จึงนับ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารหรือการจัดการที่เหมาะสมจะช่วยให้ประโยชน์แก่เกษตรกร ผู้จำหน่ายผลผลิตและประชาชนผู้บริโภคซึ่งจะเกิดความยุติธรรมมากขึ้น ผลผลิตที่ผลิตขึ้นมาแล้วมีได้หา ในเรื่องตลาด พ่อค้าคนกลางก็ราคาผลผลิตเกษตรกรเพื่อให้ตนได้รับผลกำไรมากที่สุด รวมถึง เกษตรกรไม่มีทางเลือกในการที่จะเลือกลูกค้าของตนได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากห้องที่หนึ่ง ๆ จะมี พ่อค้าเพียงไม่กี่คน เกษตรกรจึงไม่มีโอกาสที่จะเลือกและต่อรองราคาได้ จึงจำเป็นต้องขายสินค้าให้ กับพ่อค้าคนกลางท้องถิ่นหรือพ่อค้าคนกลางที่ไปรับซื้อในแหล่งผลิต เพราะสินค้าเกษตรมีได้หาในตัว ของมันอยู่แล้วที่ไม่สามารถเก็บไว้ได้นานที่จะต่อรองราคาได้ เกษตรกรจึงต้องยอมตกอยู่ในฐานะผู้ เสียเปรียบ นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะปัญหาการขนส่ง เป็นการสมควรที่จะต้องจัดตั้งตลาดกลาง เพื่อให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตของตนหรือรวบรวมผลิตผล เกษตรกรขายในตลาดกลาง ซึ่งเป็นการลดคนกลางหรือไม่ผ่านคนกลางหลายชั้น เพื่อมาพบพ่อค้าคนกลางจำนวนมาก เพื่อที่จะ สามารถต่อรองราคา หรือได้ข่าวสารราคาแท้จริงของราคามลผลิตในตลาดกลาง ตลาดกลาง ศรีเมือง เป็นแหล่งรวบรวมซื้อขายสินค้าเกษตรประเภทพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาลของจังหวัดราชบุรี และจังหวัดใกล้เคียงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ปัญหาการตลาดสินค้าเกษตรได้มีการยอมรับกันมานาน และเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในประเด็นสำคัญสองประการ ประการแรกเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบตลาดซึ่งจะสะท้อนถึงราคาผลิตผลที่เกษตรกรจะได้รับและราคาปัจจัยที่เกษตรกรต้องจ่าย การซื้อขายผ่านระบบตลาดซึ่งมีพ่อค้าคนกลางหลายชั้นทอนบิการในการตลาด โดยเฉพาะเรื่องมาตรฐานการจกซัน การคักเลือกคุณภาพ การขนส่ง ราคสดานที่เก็บรักษา ราคสดานที่ซื้อขาย ฯลฯ ไม่สะดวก รวมทั้งภาวะตลาดที่ทำให้มีการแข่งขันระหว่างพ่อค้า มีผลให้ของเสียค่าใช้จ่ายสูง สถานันเกษตรกรยังมีความออดแอที่จะช่วยแบ่งเบารับหน้าทในการตลาด

ประการที่สอง ส่วนใหญ่มาจากนโยบายกำหนดราคาของรัฐบาล โดยเฉพาะราคาข้าวและพืชผลอย่างอื่น ๆ ซึ่งการกำหนดราคาก็กล่าวมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่มาก เช่น ราคาที่กำหนดในทางความเป็นจริงแล้วจะตองแตกค่างกับทั้งคามชนิดและคุณภาพของสินค้าแตกค่างกับคามช่วงเวลา และแตกค่างกับคามเฉลงผลิตอาจจะอาศัยค่นทุนการผลิตค่อนวนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการที่จะรักษาระดับราคาให้เป็นไปตามที่รัฐบาลกำหนด บางคราวอาจจะตองให้หน่วยงานของรัฐออกไปรับซื้อตองประสมปัญหาค่าง ๆ มากวมทั้งเก็บรักษา การแปรรูปสิ่งค่าง ๆ เหล่านี้ทำให้มอดเห็นปัญหาการตลาดเป็นหลักในการยกระดัวยรายโคของเกษตรกร

ปัญหาการตลาดดังกล่าวข้างค่น ได้ระบุไว้ชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สาม พ.ศ. 2515 - 2519¹ และโคเนนให้ชัดเจนในแผนพัฒนาฉบับที่สี่ พ.ศ. 2520 - 2524² ยิ่งไปกว่านั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ห้า พ.ศ. 2525 - 2529³ ได้ระบุปัญหาการตลาดสินค้าเกษตรว่าเกิดจากค่านโครงสร้างการตลาด และราคาสินค้าเกษตรซึ่งไม่เป็นระบบตอเกษตรกรผลิต

-
- 1 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สาม พ.ศ. 2515-2519 หน้า 221-229
  - 2 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สี่ พ.ศ. 2520-2524 หน้า 205-207
  - 3 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ห้า พ.ศ. 2525-2529 หน้า 55

ปัญหาข้างต้นสะท้อนออกมาในรูปของราคาสินค้าที่ไต่ระดับ แนวนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขา เกษตรในแผนที่ห้า จึงได้เน้นในแนวทางที่จะปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจซึ่งหมายถึงว่าทำอย่างไรที่จะให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพในแนวนี้ข้างต้น ถ้าจากระบบตลาดสินค้าเกษตรโดยส่วนรวมไม่ได้รับการปรับปรุงแล้ว แนวนโยบายจะปรับโครงสร้าง การผลิตก็ย่อมเป็นไปได้ ผลของการพัฒนาจะไม่เป็นไปตามแผน

การขาดตลาดกลาง หรือแหล่งซื้อขาย เป็นข้อจำกัดที่ทำให้เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองในเรื่องราคาสินค้า และเชื่อว่าถ้ามีแหล่งซื้อขายในตลาดระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาคจะทำให้ราคาสะท้อนภาวะของตลาดได้มากขึ้น เพราะเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมากมาตกลงซื้อขายกัน

4 ศูนย์ค้าพืชเค็มระดับไรนา จากการสำรวจจากภาคกลางไม่พบว่ามีปรากฏอยู่ แม้สถานที่ที่มีลักษณะคล้ายศูนย์สินค้าระดับไรนา คือ ที่อำเภอคำเนินสะทก ราชบุรี ซึ่งลักษณะเป็นท่าขึ้นผัก เกษตรกรจะใช้เรือหางยาวบรรทุกผักจากสวนมาส่งขึ้นที่ท่าเพื่อขึ้นรถบรรทุกส่งไปยังตลาดขายส่งต่อไป โดยเกษตรกรหลาย ๆ รายรวมไปรถคันเดียวกัน หรืออาจเป็นลักษณะที่พ่อค้ารวบรวมในท้องที่เข้าไปติดต่อเกษตรกรให้ตัดผักมาส่งให้ที่ท่าขึ้นผักตามที่ระบุ เพื่อรวบรวมขายส่งต่อไป ท่าขึ้นผักคำเนินสะทก มีอยู่กว่า 20 แห่ง แต่ละแห่งมีรถบรรทุกหกล้อรับบรรทุกผัก ท่าละไม่มียกกว่า 3 คัน กับยังมีรถบรรทุกขนาดเล็ก(ปิคอัพ) และรถบรรทุกสี่ล้อเป็นอยู่ด้วย ส่งผักให้ตลาดศรีเมือง ซึ่งนับได้ว่าตลาดศรีเมือง เป็นตลาดที่สำคัญอย่างยิ่งของเกษตรกรที่จะใช้ในการขายส่งผัก ที่จะส่งต่อไปในพืชที่จังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง

เนื่องจากตลาดกลางสินค้าเกษตรมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงสมควรที่จะพัฒนาให้มีรูปแบบดำเนินงาน โครงสร้าง การบริหาร กฎ ระเบียบ กิจกรรมตลาดและ กิจกรรมสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกร พ่อค้าคนกลาง ผู้บริโภค รัฐบาล ชุมชนจากเอกชน และบุคคลอื่น ๆ ได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตร และได้ประโยชน์จากการดำเนินงานของตลาดกลางสินค้าเกษตรด้วย

4 กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ปัญหาของการศึกษา

ในระดัภูมิภาค การตลาดสินค้าเกษตรมีปัญหามานาน ทำให้เกษตรกรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายสินค้าเกษตร มีปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายและปัจจัยอื่น ๆ ตามที่กรมการค้าภายใน ใ้ศึกษา วิจัย และวางแผนในด้านการพัฒนาและจัดระบบการตลาดสินค้าเกษตรกรรม ในระดับต่าง ๆ ให้เป็นระบบสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ โดยสำรวจแหล่งที่เป็นไปได้ในการจัดตั้ง ตลาดกลาง ตลาดศรีเมืองซึ่งมีสภาพเป็นตลาดหรือศูนย์กลางการซื้อขายที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ การศึกษาโครงสร้าง และการดำเนินงานตลาดศรีเมือง เพื่ออยากจะทราบว่าตลาดศรีเมืองมีลักษณะเป็นตลาดกลางแท้และผลไม่หรือไม่ การส่งเสริมหรือพัฒนาตลาดศรีเมืองให้เป็นตลาดกลางแท้และผลไม่จะสามารถทำได้มากน้อยแค่ไหน เพื่อจะได้เป็นตลาดกลางที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ในระดัภูมิภาค

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาโครงสร้างตลาดกลางแท้ผลไม่ตลาดศรีเมือง เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงตลาดกลางศรีเมือง ขายส่งสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ถูกสู่ลักษณะและมีระเบียบการซื้อขายสินค้า ซึ่งก่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งเกษตรกร ผู้บริโภค และผู้ซื้อขายสินค้าในตลาดศรีเมือง
2. ศึกษาการดำเนินงาน เพื่อจัดทำข้อเสนอปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดกลางขายส่งสินค้า เกษตรที่มีประสิทธิภาพ
3. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของตลาดกลางศรีเมือง เพื่อที่หาทางแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.4 การทรวจเอกสาร

1. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเบื้องต้น ของ โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบตลาดสินค้าเกษตรภาคกลางและภาคตะวันตก พ.ศ. 2525

ใ้ศึกษาแนวการปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ในเรื่องกลไกของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุผลในการปรับปรุงเพื่อจัดทำตลาดกลาง แนวคิดในการปรับปรุงประสิทธิภาพของตลาดโดยอาศัยตลาดกลางสินค้าเกษตร หลักเกณฑ์สำคัญในการปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ประเภทของสินค้า เกษตรที่จะท้องอาศัยตลาดกลาง ลักษณะกายภาพของตลาดกลางสินค้าเกษตร การบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร

ขั้นตอนในการจัดตั้งและปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตร รวมไปถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค

2. รายงานผลการศึกษา โครงสร้างการศึกษา เพื่อปรับปรุงระบบตลาดสินค้าเกษตร

โครงการ 1 (2)

ศึกษา เพื่อปรับปรุงหรือจัดให้มีตลาดกลางขายส่งพืชผล ผลไม้ และปศุสัตว์ที่สมบูรณ์ ในกรุงเทพมหานคร

ได้ศึกษาถึงสภาพข้อเท็จจริงตลาดกลาง ผัก ผลไม้ ไข่ หมู โค-กระบือ ใน กรุงเทพมหานคร ในเรื่องระบบตลาดของแต่ละชนิดรวมถึงปัญหาการตลาดขายส่ง ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และเสนอแนวทางการปรับปรุงการจัดตั้งตลาดกลางขายส่ง ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ รวมถึงข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และปัญหาที่เกิดขึ้นในตลาด ความคิดเห็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.5 ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงาน ของตลาดศรีเมือง ขั้นตอนที่เหมาะสมโดยครอบคลุมถึงเรื่องต่อไปนี้

- ก. ลักษณะและสถานที่วางของตลาดกลางศรีเมือง
- ข. ระบบสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ระบบการเก็บรักษาสินค้า การขนส่ง การสื่อสารและข่าวสารการตลาด ของตลาดกลางศรีเมือง
- ค. ระบบและกลไกการดำเนินงาน กฎ และระเบียบของตลาด ครอบคลุมถึงผู้บริหารการตลาด รูปแบบการบริหาร ผู้ซื้อขายในตลาด วิธีการซื้อขายสินค้า การส่งมอบ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สำคัญ

2. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานภายในตลาดกลางศรีเมือง โดยเน้นถึงเรื่องการจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การและบริหารงาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุง หรือจัดให้มีในตลาดกลาง
ชายส่งพืชผัก ผลไม้ ตลาดศรีเมือง

1.6 วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา

การศึกษา เพื่อปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานตลาดสินค้าเกษตรศรีเมือง ใช้วิธีการ
ศึกษาแบบ **case study** เพื่อหาข้อมูลและเสนอวิธีการในการปรับปรุงโครงสร้าง การตลาด
สินค้าเกษตร ตลาดกิ่งปัญหา เพื่อจะมาแก้ไข และปัจจัยต่าง ๆ ที่สื่ออำนาจให้มีระบบการตลาดที่
สมบูรณ์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อาศัยข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (**Secondary Data**)
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (**Primary Data**)

ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (**Secondary Data**) ใ้มาจาก

1. ข้อมูลจากกรมการค้าภายใน ผู้ทำหน้าที่ จัดการและส่งเสริมทั่วไปกับตลาด
กลางศรีเมือง และข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากตลาดกลางศรีเมือง
2. ข้อมูลนอกจากข้อมูลแรก การค้นหาข้อมูลจากเอกสารของกระทรวงพาณิชย์
วารสารต่าง ๆ และผลงานวิจัยการตลาด และทางเกษตรกรรม ทั้งของภาคเอกชนและภาค
รัฐบาลที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตร

ข้อมูลปฐมภูมิ (**Primary Data**) ประกอบด้วย ข้อเท็จจริง (**Facts**)
ความคิดเห็น (**Opinions**) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะใ้มาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตลาดศรีเมือง เช่น
เกษตรกร ตัวแทนคนกลาง พ่อค้าคนกลาง

การสำรวจข้อมูล เป็นการใ้มาซึ่งข้อมูลปฐมภูมิ แบ่งออกเป็น

1. การสัมภาษณ์ส่วนตัว (**Personal Interview**) ใ้สัมภาษณ์เกษตรกร
เจ้าหน้าที่กรมการค้าภายใน เจ้าหน้าที่ตลาดศรีเมือง พ่อค้าคนกลาง ๗ สถานที่ที่ทำงานบุคคลดังกล่าว
และตลาดศรีเมือง
2. การสำรวจท้องที่ตลาดศรีเมือง เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความสะกิดพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดกลางสินค้าเกษตร

2.1 ความหมาย

ตลาดกลางตามความหมายที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า " **Central Market** " อันเป็นตลาดที่รับสินค้าจากตลาดคนบท (**Local Market**) หลายแห่งมารวมกัน เพื่อจำหน่ายจ่ายแจกต่อไปโดยเสรี

ตลาดกลางสินค้าเกษตร คือตลาดที่รับสินค้าเกษตรกรรมจากแหล่งผลิตหลายแห่งมารวมกัน เพื่อจำหน่ายโดยเสรีให้กับลูกค้า เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย

2.2 ตลาดกลางในประเทศไทย

การจัดตั้งตลาดกลางในประเทศไทย

ตลาดกลางที่มีผู้คิดจะนำมาใช้ใน เมืองไทยนั้น มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีตลาดขายส่งกลางสำหรับผลิตผลบางประเภทที่พึงได้รับการส่งเสริม
2. เพื่อทราบปริมาณการผลิตและอัตราการขายผลิตผลที่ผ่านตลาดกลางให้แน่นอน
3. เพื่อกำหนดปริมาณการผลิตให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาด
4. เพื่อกำหนดขั้นมาตรฐานและราคาขายส่ง ขายปลีก
5. เพื่อให้การขายในตลาดกลางได้ราคาดีและป้องกันการถูกกดราคาจากคนกลาง
6. เพื่อให้ผลิตผลที่ส่งเสริมได้เข้าตลาดที่ท้องเสียค่าเช่าและค่าบริการเกี่ยวกับการใช้

สถานที่ของตลาดในอัตราที่ เหมาะสม

7. เพื่อให้ตลาดมีระเบียบและถูกสุขลักษณะ มีสภาพเป็นตลาดขายส่ง
8. เพื่อให้การจัดขาย ของตัวแทนหรือนายหน้า อยู่ในภาวะควบคุมขององค์การหรือ

---

5. บทความการตลาด นายจรัส จตุรัส หัวหน้ากองข่าวสารสนเทศ กรมการสนเทศ

รัฐวิสาหกิจ โดยอยู่ในฐานะเป็นผู้เข้าร่วมในการขายและกำหนดอัตราค่าช่วยการให้เหมาะสม เป็น การป้องกันการค้าผูกขาดกักตุนของผูกขาดและเรียกค่าตอบแทนสูงเกินควร

9. เพื่อให้ตลาดกลางเป็นเครื่องมือกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและหลักประกันต่าง ๆ เกี่ยว กับ การขนส่งสินค้าจากแหล่งผลิตมาสู่ตลาด

10. เพื่อส่งเคราะห์มูลค่าที่สุจริตให้สามารถส่งสินค้าออกต่างประเทศได้สม่ำเสมอและสุ ราคายในต่างประเทศได้

11. เพื่อป้องกันความเสียหายเกี่ยวกับการค้าต่างประเทศ ซึ่งมักจะเกิดจากพ่อค้าที่ เห็นแก่ได้ปลอมปนสินค้าหรือเก็งกำไร ทำสัญญาซื้อขายโดยไม่มีสินค้าอยู่ในมือถึงที่ เคยปรากฏมาแล้ว

12. เพื่อเก็บเงินกองทุนส่งเคราะห์จากสินค้าที่ผ่านตลาดกลางมาใช้จ่าย เพื่อส่งเสริม ผู้ผลิต และเพื่อกำหนดปริมาณการผลิตให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาด

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งตลาดกลางดังกล่าวนี้แล้ว จึงทำให้เห็นได้ว่า " ตลาดกลาง " ตามชื่อตัวนี้มีไรตลาดกลางตามความหมายที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า " **Central Market** " อันเป็นตลาดที่รับสินค้าจากตลาดชนบท (**Local Market**) เพราะเมื่อพิจารณา เนื้อหาแล้ว ก็เห็นได้ทันที เป็นเรื่องที่จะให้รัฐเข้าควบคุม โดยจัดระเบียบตลาดทั้งในด้านการปริมาณ และราคาสินค้า มีให้ตลาดเคลื่อนไหวไปตามกฎธรรมชาติ โดยมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้ บริโภค เป็นสำคัญ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของตลาดที่เรียกว่า " ตลาดกลาง " นี้ ยังมีขอบเขต กว้างขวางเป็นอันมากอีกด้วย โดยรวมทั้งการปริมาณการผลิต การควบคุมการขนส่ง การค้าภายใน ตลอดจนการค้าต่างประเทศ และมีได้กำหนดให้เป็น " ตลาดกลาง " ของสินค้าใดสินค้าหนึ่งโดยเฉพาะ จึงเข้าใจว่า อาจให้สินค้าใด ๆก็ได้เข้าอยู่ในระเบียบของ " ตลาดกลาง " นั้นนับว่าเป็น " ตลาดกลาง " ที่อยู่ในระเบียบวินัยเข้มงวดกวดขันและมีขอบเขตกว้างขวางมากทีเดียว ถ้ามี ตลาดในทำนองนี้ขึ้นจริง ก็คงนับว่าเป็นการปฏิรูปขนวนดำเนินงานการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ตลาดทางเกษตรของประเทศครั้งใหญ่ยิ่ง

ในปัจจุบัน รัฐบาลของแทบทุกประเทศได้เข้าแทรกแซงในกิจการตลาดมากขึ้นไม่เหมือน กับแล้วแต่มาตรการที่ใช้ เช่น การกำหนดราคาและกำไร การจดทะเบียนผู้ค้า และจำกัดการ

เคลื่อนย้ายสินค้ารัฐจัดซื้อและจำหน่ายสินค้าโดยตรง แทนโยบายการแทรกแซงโดยรัฐ ควรจะได้คำนึงถึงปัญหาค่าใช้จ่ายในการตลาดซึ่งอาจเพิ่มขึ้นโดยการแทรกแซง และผลเสียต่าง ๆ ใหม่มาก (ขอเสนอแนะของที่ประชุมการตลาดซึ่งจัดโดย เอฟ. เอ. โอ. ที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เมื่อปี 2502)

สำหรับ " ตลาดกลาง " ตามความหมายพิเศษที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ มีวัตถุประสงค์กว้างขวางเกินไป และยากที่จะให้การบังคับเป็นไปตามวัตถุประสงค์เหล่านั้นได้ ประการสำคัญที่สุดก็คือ " ตลาดกลาง " นี้ จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด เพราะจะมีภาระเก็บเงินกองทุนสงเคราะห์จากสินค้าที่ผ่าน " ตลาดกลาง " ด้วย ซึ่งจะทำให้สินค้าที่ผ่าน " ตลาดกลาง " ไม่ถือว่าเป็นสินค้าที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ หรือสินค้าที่บริโภคนภายในมีราคาสูงขึ้น ไม่เป็นผลดีทั้งการส่งออกและการบริโภคภายใน โดยส่วนตัว เห็นด้วยกับการที่รัฐจัดให้มีสถานีหรือขายสินค้าบางอย่างให้เหมาะสม สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย เช่น การจัดสถานีหรือขายขององค์การสะพานปลากรุงเทพฯ หรือตลาดกลางผู้ผลิตผักในความควบคุมของกรมการค้าภายใน ซึ่งสถานีหรือขายเหล่านั้นมีไว้มีวัตถุประสงค์กว้างขวางเหมือนอย่างในกรณี " ตลาดกลาง " ตามปัญหานี้และก็ได้ดำเนินการมาโดยดี

2.3 การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร

2.3.1 กลไกของตลาดกลาง

ตลาดสินค้าเกษตรกรรม หมายถึง กิจกรรมทางธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับตลาดเวียนของสินค้าและบริการ จากแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมในระดับริมาณจนถึงมือผู้บริโภค กิจกรรมทางธุรกิจของตลาดสินค้าเกษตรกรรมยอมถูกผลักดันให้ดำเนินไปทั่วภาคการตลาด (Market Mechanism) กิจกรรมดังกล่าวจะเกี่ยวพันอยู่กับการตัดสินใจในการซื้อ การขาย การสต็อกสินค้า การตั้งกำไรของผู้ผลิต ผู้บริโภค พ่อค้าคนกลาง

กลไกตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency) ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วน คือ ประสิทธิภาพราคา (Pricing efficiency) อันเกี่ยวกับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ

ในเรื่องของการซื้อ การขายสินค้า กุลอำนาจการต่อรอง เป็นต้น และประสิทธิภาพเชิงปฏิบัติการ (Operational efficiency) อันเกี่ยวกับเทคนิคในการทำงานทางด้านการขายของ การตลาด เช่น การขนส่งสินค้า การเก็บรักษาสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2.3.2 เหตุผลในการจัดตั้งตลาดกลาง

ความจำเป็นในการที่จะตั้งจัดตั้งตลาดกลาง ระบบตลาดสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทย ก็เนื่องจากระบบตลาดสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยในขณะนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ในด้านกลไกการดำเนินงานยังไม่ไต่ผล เนื่องจากลักษณะตลาดที่มีการรวมศูนย์ (Centralization) ทำให้ผู้ผลิต (เกษตรกร) ไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจในการต่อรองราคา กับพ่อค้าคนกลาง และในด้านคุณภาพทางการตลาดยังต้องมีการปรับปรุง โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ เพื่อลดต้นทุนการตลาดคืออีกหลายประการ

2.4 ประสิทธิภาพการตลาด โดยอาศัยตลาดกลางสินค้าเกษตร

ประสิทธิภาพการตลาด เน้นกลไกการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ระบบตลาดสินค้าเกษตรกรรมต้องมีการแข่งขันโดยสมบูรณ์ ทั้งในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการซื้อ-ขาย ระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าในระดับท้องถิ่น หรือพ่อค้าคนกลางในระดับท้องถิ่น หรือระหว่างพ่อค้าคนกลางในภูมิภาคกับโรงงานแปรรูป พ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าส่งออกในส่วนกลาง

กิจกรรมหลักของตลาดกลางสินค้าเกษตรควรจะประกอบด้วยสองส่วนที่สำคัญ คือ

2.4.1 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพของราคา

1. ให้ตลาดกลางจัดให้มีการประมูลซื้อขายสินค้าการเกษตร เพื่อให้ระดับราคาสินค้าในตลาด ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เนื่องจากเกิดการแข่งขันระหว่างหลายกลุ่ม
2. จัดให้มีการซื้อ ขาย ผ่านนายหน้า เพื่อให้ประโยชน์จากนายหน้าซึ่งมีทักษะในสินค้าทางประเภทนั้น อันจะทำให้การตลาดมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ให้ตลาดกลางรับหน้าที่ตลาดชอกกลางของสินค้าบางประเภท เพื่อควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และส่งเสริมคุณภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเหล่านั้น

4. ให้ตลาดกลางทำหน้าที่ให้บริการข่าวสารข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและจำหน่าย

5. ให้ตลาดกลางให้บริการค้ำสินค้าเชื่อ และการประกันราคาแก่ผู้ผลิต หรือพ่อค้าในระดัของถิ่น

2.4.2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพเชิงปฏิบัติการ

1. จัดให้มีการคัดคุณภาพสินค้า
2. บริการเก็บรักษาสินค้า เพื่อรักษาคุณภาพของสินค้าให้กับสินค้าเหล่านั้น
3. ในระยะยาว อาจให้บริการค้ำสินค้า การขนส่งสินค้า

2.5 ตลาดกลางสินค้า เกษตรระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

ตลาดกลางควรมี 2 ระดับ คือตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมระดับท้องถิ่น และตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมในระดับภูมิภาค ส่วนตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับไร่นั้น อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะเกิดขึ้น เพราะตลาดของตลาดนี้ เล็กเกินไปที่จะทำให้การค้าขายสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพได้

2.5.1 ตลาดกลางสินค้า เกษตรระดับท้องถิ่น

ตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมในระดับท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีหน้าที่สำคัญในการจัดให้มีการประมูลแลกเปลี่ยนการซื้อขายสินค้าในระดับการขนส่งระหว่างเกษตรกร หรือพ่อค้าผู้รวบรวมสินค้าจากกระขัยไร่นา กับผู้ซื้อในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ องค์กรนี้จะช่วยลดบทบาทพ่อค้าท้องถิ่นและพ่อค้าในระดับจังหวัด รวมทั้งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ จากการเป็นผู้รวบรวมและเก็บกักสินค้าไว้กับตนก่อนที่จะส่งเข้ามาในตลาดกรุงเทพฯ ให้กลายเป็นเข้าร่วมกิจกรรมการซื้อขาย เพื่อแสวงหากำไรตามสมควรแก่กิจกรรม ทั้งนี้สิ่งทีองค์กรตลาดกลางจะเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการตลาดจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด คือ ราคาจะเป็นที่ทราบโดยเปิดเผย และสินค้าจะไม่ถูกเก็บกักไว้ในมือบุคคลโดยไม่ทราบจำนวนแน่นอน เป็นผลให้บุคคลหากำไรจากการรอจังหวะตรงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ นอกจากนี้องค์กรยังเปิดโอกาสให้ผู้ใช้นสินค้าสุดท้ายในตลาดปลายทาง มีสถานที่และเวลาที่แน่นอนในการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้ากับผู้ผลิตได้โดยตรง ซึ่งจะเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายการตลาดได้

การจัดตั้งตลาดกลางในระดับนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าใกล้แหล่งซื้อขายหรือเป็นที่ที่สินค้าใกล้กับแหล่งผลิตของเกษตรกรเป็นสำคัญ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตได้ขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้ตลาดกลางจึงสามารถกระจายอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ หรือท้องที่เหมาะสมมีการคมนาคมสะดวก หรือในศูนย์กลางซื้อขายที่มีอยู่แล้ว การเน้นถึงประเด็นให้เกษตรกรเข้ามาสู่ตลาดรูปแบบของตลาดกลางจึงไม่ควรซับซ้อนมาก ทั้งนี้การซื้อขายควรมีความยืดหยุ่นได้ระหว่างการจัดให้มีการประมูลหรือให้มีการต่อรองราคาโดยเปิดเผย เพื่อให้ชาวสวนราคาเป็นที่เผยแพร่กันได้ ส่วนการเข้ามาซื้อขายในตลาดก็เปิดโดยเสรี ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมเป็นสมาชิก และการจัดแบ่งคุณภาพสินค้าก็ให้เหมาะกับการซื้อขาย กล่าวคือ หากเป็นการประมูลก็ต้องมีเกรดสินค้าโดยแน่นอน แต่หากให้เป็นการต่อรองคุณภาพของสินค้าจะเป็นเรื่องที่ฝ่ายผู้ซื้อหรือผู้ขายจะสามารถตกลงกันเองได้ ฝ่ายการตลาดจะเป็นผู้ควบคุมการซื้อขายสินค้าตามคุณภาพทั้งสองฝ่ายได้ ครอบคลุมอย่างเป็นธรรมเท่านั้น ทั้งนี้เหตุที่ยังไม่กำหนดในรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากการจัดระบบตลาดฯ ขันนี้ สำหรับระยะแรกคงมีปัญหา เรื่องบุคคลากรในตำแหน่งคนกลาง จัดมาจากรฐานคุณภาพสินค้าที่แน่นอนและอาจมีปัญหาค่าความเหมาะสมในสภาพท้องถิ่น เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงควรให้เวลากับตลาดฯ พัฒนาการเองไประยะหนึ่งก่อน

สิ่งที่สนับสนุนที่สำคัญในตลาดระดับนี้ 2 ประการคือ (1) คลังสินค้า และ (2) สินเชื่อ สำหรับสิ่งแรกการดำเนินการทางคลังสินค้าควร เป็นธุรกิจที่แยกห่างจากตลาดกลาง โดยอาศัยรูปแบบการจัดสร้างในระยะแรกให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสินค้าไปก่อน เนื่องจากเชื่อว่าสินค้าที่เข้ามาหมุนเวียนซื้อขายในตลาดนี้คงจะกักเก็บอยู่ไม่นาน ก็จะไหลทอเข้ามาสู่ส่วนกลางหรือถูกนำไปบริโภคในจังหวัดนั้นในระยะไม่นาน นอกจากนี้ก็อาจไม่คุ้มค่ากับการลงทุนที่จะทำการเก็บสินค้าโดยเทคนิคที่ทันสมัยนักในตลาดระดับนี้ ในแง่ที่ให้คลังสินค้าเป็นธุรกิจโดยเอกเทศ ก็เนื่องจากเหตุผลที่สำคัญสองประการคือ

1. คลังสินค้านอกจากเป็นธุรกิจรับซื้อสินค้าจากเกษตรกรหรือพ่อค้าผู้รวบรวมที่นำ

สินค้ามาทั้งรอจะขายในตลาด แต่ยังไม่ได้ราคาที่น่าพอใจก็ฝากสินค้าไว้ก่อน แล้วก็ควรทำหน้าที่เป็น
ผู้เก็งกำไร เพื่อกระตุ้นตลาดได้โดยหากว่ามีผู้ดำเนินธุรกิจคลังสินค้าเห็นว่าตนจะได้กำไรดี ก็อาจ
สร้างอุปสรรคในตลาดเข้ามาได้ โดยเสนอซื้อในราคาสูงกว่าตลาดวันนั้น เพื่อขายให้ได้ราคาในโอกาส
ต่อไปในตลาดหรือผู้ซื้ออื่น ๆ

2. เหตุที่คลังสินค้าน่าจะเป็นผู้รับซื้อสินค้าได้ ในฐานะที่ตลาดกลางควรมีหน้าที่
เป็นผู้ให้บริการเพื่อให้คนอื่นเข้ามาซื้อขายกันเองเท่านั้น ทั้งนี้จึงไม่ควรทำคลังสินค้าเสียเอง ส่วน
สำหรับบทบาทคนสินเชื่อในระดัณคลังสินค้าควรมีให้บริการได้ทางหนึ่ง โดยรับเอาสินค้าเป็นของจำนำ
ในการปล่อยสินเชื่อให้ผู้นำสินค้ามาฝาก หรือสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ก็อาจจะรับ
เอาตัวคลังสินค้าเป็นใบจำนำสินค้าก็ได้

2.5.2 ตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค

ตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมในระดับภูมิภาค สำหรับตลาดกลาง : ตลาดระยะ
นี้ มีจุดมุ่งหมายสำหรับเพื่อสนองความเป็นจริงที่ว่า พ่อค้าปลายทางที่กรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อาจไม่สามารถ
เข้าไปมีกิจกรรมยังตลาดกลางในระดับท้องถิ่น และเพื่อให้แหล่งการซื้อขายในระดับนี้มีการกระจาย
ตัวอยู่กว้างขวาง ทั้งนี้ในตลาดระยะนี้จึงมีองค์ประกอบที่จะให้พ่อค้าคนกลาง ธุรกิจคลังสินค้าหรือเกษตรกร
ระดับใหม่หรือพ่อค้าจากตลาดกลางท้องถิ่นเข้ามาขายในตลาดนี้ ขณะที่พ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ
พ่อค้าส่งออก อุตสาหกรรมแปรรูปเข้ามาเป็นผู้ซื้อ

อย่างไรก็ดีกิจการซื้อขายในระดับนี้ ควรจะมีการจัดรูปที่ซับซ้อนขึ้นมาได้ระดับหนึ่ง
และมีแนวโน้มจะพัฒนาไปสู่ตลาดกลางซื้อขายสินค้าล่วงหน้าได้ต่อไป เนื่องจากระดับผู้ซื้อขายอยู่ใน
วงการธุรกิจการค้ามานานประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งสินค้าที่เข้ามาหมุนเวียนซื้อขายจะมีปริมาณ
มาก เพราะ หากนับเป็นแหล่งรวมสินค้าในภูมิภาค โดยในแต่ละภาคอาจมีตลาดระยะนี้หนึ่งหรือสองแห่ง
ตามสถานที่เหมาะสมและชนิคมของสินค้าที่สำคัญ

ในตลาดกลางระดับภูมิภาคนี้ การซื้อขายเป็นรูปแบบการประมูล โดยผู้เข้าประมูล
จะทองเป็นสมาชิก ทั้งตัวแทนพ่อค้าและบริษัทที่จัดรูปเป็นนายหน้า คุณภาพของสินค้าจะแบ่งแยกเป็น

มาตรฐานแน่นอน การกำหนดการซื้อขายเป็นปริมาณคราวละมาก ๆ ทั้งที่สถานที่ตั้งตลาดจะต้องเป็นที่ที่การสื่อสารและคมนาคมสะดวก เพราะการซื้อขายจะอาศัยวิธีการสั่งซื้อหรือขายผ่านนายหน้าจากจังหวัดไกล ๆ ทางโทรศัพท์ ความคุณภาพที่เบี่ยงตามมาตรฐานสินค้าควยส่วนหนึ่ง และเมื่อตกลงซื้อขายกันได้แล้ว การส่งมอบสินค้าไม่จำเป็นที่ของชนเข้ามายังตลาดกลาง แต่จะส่งมอบจากแหล่งเก็บของผู้ขายมาให้ยังแหล่งเก็บของผู้ซื้อโดยทันที และหากมีการปิดสัญญา ตลาดกลางจะเข้ามาดำเนินการระงับพิพาทโดยลงโทษตามกฎระเบียบ เนื่องจากผู้ซื้อผู้ขายเป็นสมาชิกของตลาด

2.6 หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร

2.6.1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดกลางในระบบการตลาดสินค้า เกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย หรือควรจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรขึ้นมาหรือไม่ มีดังนี้

1. การปรับปรุงหรือการจัดตั้งตลาดกลางนั้น จะต้องลดส่วนเหลือของการตลาดลงจะลดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายสินค้า เกษตร และจะลดภาระของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
2. การจัดตั้งตลาดนั้น จะต้องให้ผลทางเศรษฐกิจโดยรวม คือ จะต้องให้ผลตอบแทนทางสังคม (**Social Benefit**) ได้ แทนที่จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการในรูปผลตอบแทนทางธุรกิจ (**Financial Benefit**) เท่านั้น ไม่เช่นนั้นแล้วการลดส่วนเหลือของการตลาดในเรื่องสินค้าเกษตรนั้น จะเป็นการของผู้ประกอบการในสาขาเศรษฐกิจอื่นหรือไม่ก็เป็นภาระต่อประชาชน โดยผ่านทางรัฐบาลในรูปแบบให้เงินอุดหนุนแก่ตลาดกลาง คารการใช้เงินภาษีอากร
3. ส่วนเหลือของการตลาดที่ลดลงจากการปรับปรุงหรือการจัดตั้งตลาดกลางสินค้า เกษตรนั้น หากมีผลประโยชน์ใด ก็ขึ้นผลประโยชน์จะตกอยู่กับผู้ที่มีความเสี่ยงสูงสุด ในระบบการตลาดที่ปรับปรุงนี้ สำหรับประเทศไทยในเรื่องเกี่ยวกับสินค้าเกษตรนั้นผู้ที่เป็นคนรับความเสี่ยง (**Risk Taker**) ก็คือ เกษตรกรที่ต้องเสี่ยงต่อปัญหาเรื่องดินฟ้าอากาศ เนื่องจากวิทยาการการผลิตนั้นยังไม่ทันสมัยพอที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ นอกจากนี้เกษตรกรยังต้องเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาปัจจัยในการผลิตด้วย เช่น ราคาปุ๋ย ราคายาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งปัจจัยการผลิตเหล่านี้ ประเทศไทยต้องสั่งเข้ามาจากต่างประเทศ และไม่อาจควบคุมราคาปัจจัยเหล่านี้ได้

2.6.2 หลักเกณฑ์เฉพาะ

หลักเกณฑ์เฉพาะนั้น เป็นหลักเกณฑ์ปลีกย่อยที่ครอบคลุมโดยหลักเกณฑ์ทั่วไปอยู่แล้ว แต่ที่เสกวงไว้ในที่นี้ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนเท่านั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การจัดตั้งหรือการปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น ควรจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ต้องการและควรจะเกิดขึ้นในลักษณะจากเบื้องล่าง (Bottom Up) ไม่ใช่เกิดขึ้นเพราะรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจอยากให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นกรณีนโยบายจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top Down) ซึ่งลักษณะการพัฒนาตามเศรษฐกิจการเกษตรในปัจจุบันของประเทศไทยนั้น อาจจะยังไม่ถึงระดับที่จะให้สินค้าเกษตรที่สำคัญเข้าสู่ระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรก็ได้ ในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ อย่างย่อ ๆ ว่า "สนใจจากเบื้องล่าง"
2. การจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น จะต้องทำให้การแข่งขันในตลาดสินค้าเกษตรนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะต้องทำให้ผู้ซื้อผู้ขายสามารถเข้ามาในตลาดได้โดยเสรีไม่ว่าทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้ เพื่อรักษาประสิทธิภาพตลาดและเพื่อการคงอยู่ของตลาดด้วย ในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ อย่างย่อ ๆ ว่า "เข้าตลาดโดยเสรี"
3. ขบวนการตลาดของสินค้าเกษตรที่จะซื้อขายกันในตลาดกลางที่จะจัดตั้งขึ้นหรือปรับปรุงขึ้น จะต้องเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในหมู่ผู้ซื้อผู้ขาย โดยไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบในเรื่องข้อมูลจนทำให้ความยุติธรรมที่เป็นประเพณีที่ปฏิบัติมานานต้องเสียความเป็นกลางไป ในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ อย่างย่อ ๆ ว่า "ชาวตลาดสมบูรณ์"
4. ผู้ซื้อผู้ขายที่จะเข้าสู่ตลาดกลางสินค้าเกษตรที่จะจัดตั้งขึ้นหรือปรับปรุงนั้นจะต้องมีจำนวนมากพอที่จะทำให้การตกลงร่วมกันในการซื้อหรือขายเป็นไปได้ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาการแข่งขันให้สมบูรณ์ไว้ ในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ อย่างย่อ ๆ ว่า "ปริมาณผู้ใช้เพียงพอ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดกลางที่จะจัดตั้งขึ้นหรือปรับปรุงนั้นไม่ว่า โดยทางตรงหรือโดยอ้อมจะต้องมีปริมาณมากพอที่จะทำให้ตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น ๆ มีกิจกรรมซื้อขายพอเพียงที่จะทำให้ตลาดดำเนินไปได้ในเชิงธุรกิจ และพอให้มีผู้ซื้อผู้ขายเข้ามาในตลาดกลางสินค้าเกษตรเป็นประจำในฐานะที่เป็นผู้ใช้บริการการตลาดอย่างน้อยถาวรในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ว่า " ปริมาณสินค้าเพียงพอ "

6. สินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดกลางที่จะจัดตั้งขึ้นหรือปรับปรุงนี้ จะต้องเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานที่แน่นอนและการจัดแบ่งชั้นคุณภาพมีน้อย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการซื้อขายและทำการตกลงได้อย่างรวดเร็วระหว่างผู้ซื้อผู้ขาย ในที่นี้จะเรียกหลักเกณฑ์เฉพาะอย่างย่อ ๆ ว่า " จัดทำมาตรฐานสินค้าชัดเจน "

7. การจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนี้ จะต้องทำให้ค่าใช้จ่ายการตลาด เช่น สามารถบริการการขนส่งสินค้าทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง โดยตลาดนั้น ๆ จัดตั้งขึ้นในทำเลที่เหมาะสม หรือเป็นที่ที่ผู้ซื้อผู้ขายสามารถจัดหาหน้การขนส่งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือไม่มีบริการจัดชั้นคุณภาพของสินค้าเกษตรทำให้ผู้ซื้อผู้ขายเกิดความสะดวกและลดค่าใช้จ่าย หรือไม่มีบริการบรรจุหีบห่อที่มีประสิทธิภาพ หรือไม่มีบริการชั่งตวงวัดที่ยุติธรรมแก่ผู้ซื้อผู้ขาย หรือไม่มีระบบเก็บรักษาสินค้าทำให้ผู้ซื้อผู้ขายไม่เสียรรถประโยชน์ทางเวลา (Time Utility) ของการซื้อขายเกษตรนั้น ๆ เมื่อเทียบกับการไม่มีตลาดกลาง หรือไม่มีระบบ - โทรคมนาคมที่จะทำให้ผู้ซื้อผู้ขายสามารถส่งข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่มีระบบสินเชื่อและระบบการบริการหักกลางบัญชีของผู้ซื้อผู้ขายอย่างพร้อมบริบูรณ์ ในที่นี้ เรียกหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ อย่างย่อ ๆ ว่า " ต้องมีบริการเสริม "

2.7 ประเภทสินค้าเกษตรที่จะทองอาศัยตลาดกลาง

2.7.1 ประเภทสินค้า เกษตรที่สำคัญสำหรับเศรษฐกิจไทย

หากพิจารณาโดยหลักความจำเป็นในการบริโภคภายในประเทศ ความจำเป็นในการที่จะเป็นสินค้าส่งออกเพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ หรือความจำเป็นที่จะต้องทดแทน

สินค้าเกษตรชนิดเดียวกันที่ประเทศจะต้อนำเข้า ซึ่งเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศของไทยแล้ว สินค้าเกษตรที่กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ได้แนะนำให้เกษตรกรทำการศึกษาวิเคราะห์ว่าจะปรับปรุงระบบตลาดของสินค้าเกษตรเหล่านั้นอย่างไรนั้น ซึ่งได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ฝ้าย ถั่วเขียว อ้อย สุกกร ใก หน่อ กล้วย ผลไม้ ล้วนสามารถจัดเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญของเศรษฐกิจไทยได้ เพราะเขาหลักเกณฑ์ที่กล่าวมา

เมื่อนำเอาสินค้าเกษตรที่สำคัญสำหรับเศรษฐกิจไทยมาทดสอบกับ " หลักเกณฑ์เฉพาะ " ในการจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรที่กล่าวมาแล้ว คือ

1. มีความสนใจจากเบื้องล่าง
2. ผู้ซื้อขายเข้าตลาดได้อย่างเสรี
3. มีชาวตลาดที่สมบูรณ์
4. มีปริมาณผู้ใจตลาดเพียงพอ
5. มีปริมาณสินค้าเข้าตลาดอย่างเพียงพอ
6. สินค้าเข้าตลาดสามารถจัดหาตามฐานสินค้าได้ชัดเจน
7. การซื้อขายสินค้านั้น ถ้าจะลดส่วนเหลือของการตลาดแล้ว จำต้องมีการ

เสริมเกิดขึ้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึง " หลักเกณฑ์ทั่วไป " 3 ประการคือ

1. ลดส่วนเหลือของการตลาด
2. เกิดผลตอบแทนทางสังคม
3. ผลประโยชน์ที่ได้จะตกอยู่กับผู้รับการเลี้ยงมากที่สุด จะสามารถทำการ

จัดว่าสินค้าเกษตรใดที่จะต้องอาศัยตลาดกลาง คือ ตลาดกลางสินค้านั้น ควรจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นหรือมีการปรับปรุง

2.7.2 ประเภทของสินค้าเกษตรที่อาจเข้าตลาดกลางได้

จากการศึกษาวิเคราะห์โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ได้อธิบายมาแล้ว ทั้งหลักเกณฑ์ทั่วไปและหลักเกณฑ์เฉพาะ ปรากฏว่า ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สินค้าเกษตรที่อาจนำเข้าสู่ตลาดกลางได้มี ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว ข้าวฟ่าง ฝ้าย กล้วย ผลไม้ และสุกรเท่านั้น

๑๗๕๖๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสินค้าเกษตรที่สำคัญอื่น ๆ เช่น อ้อย และโกโก้ เนื่องจากลักษณะของตลาดเป็นตลาดข้อตกลง ตลาดกลางจึงเกิดขึ้นไต่ยาก

2.8 ลักษณะกายภาพของตลาดกลางสินค้าเกษตร

2.8.1 ลักษณะกายภาพทั่วไปของตลาดกลาง

1. ในเรื่องกายภาพเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น จะของคำนึงถึง

1.1 ประเภทสินค้าเกษตรที่จะเข้าสู่ตลาดที่ปรับปรุงหรือจัดตั้งขึ้น

1.2 ลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่จะตั้งตลาด

1.3 ท่าเลที่ตั้งตลาด

1.4 ลักษณะการพัฒนาทางกายภาพ ซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในบริเวณพื้นที่ที่จะจัดตั้งตลาด

1.5 ระบบสังคมและสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ที่จะจัดตั้งตลาด

1.6 การกำหนดผัง (Lay - out) ของตลาดโดยคำนึงถึง

- พื้นที่อาคาร

- พื้นที่เพื่อการขนส่ง

- พื้นที่โล่ง

2. ประเภทสินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดกลางไต่ นั้น จะต้องมีมีการพิจารณามาก่อนว่า จะเข้าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้นหรือไม่ เมื่อผ่านหลักเกณฑ์แล้ว ก็จะสามารถทราบว่าการจัดการกำหนดผังที่แน่นอนควรจะเป็นอย่างไร เพราะสินค้าแต่ละประเภทอาจต้องการสิ่งก่อสร้างที่แตกต่างกันไป

3. ลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่ตั้งตลาดนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดผังทางกายภาพ (physical Lay - out) เช่นในเรื่องการวางตัวอาคาร วางระบบการระบายน้ำและทางเดิน เป็นต้น

4. เรื่องทำเลที่ตั้งตลาดนั้น มีความสำคัญมากต่อความเป็นไปได้ (Feasibility) ของการดำเนินการของตลาด ทั้งนี้โดยคำนึงถึง ความใกล้เคียงของผู้ทำการซื้อขาย แหล่งอุปทานสินค้า และระบบสาธารณูปการ (Public Utilities) นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึง ระบบการขนส่ง ระบบการโทรคมนาคม และระบบสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง

5. การรู้แนวโน้มในการพัฒนาทางกายภาพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในพื้นที่ตลาดนั้นเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะทำให้การวางแผนกายภาพจัดตั้งตลาดให้สอดคล้องได้ ซึ่งจะเป็นการประหยัดรายจ่ายในการจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดได้

6. ระบบสังคมและสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ตั้งตลาดนั้นสำคัญมาก หากมีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความเสียหาย (Social Cost) สูงขึ้น ตลาดที่ตั้งขึ้นนั้นย่อมไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมรอบข้าง ทำให้การดำเนินการของตลาดพบอุปสรรคได้

7. การกำหนดผังของตลาดโดยคำนึงถึงพื้นที่อาคาร (Building Area) ของตลาดนั้นคือ จะของคำนึงถึงการจัดการ

7.1 อาคารซื้อขาย (Premises and stores)

7.2 อาคารประมูล (Auction Hall)

7.3 อาคารคัดเลือก (Sorting Area)

7.4 อาคารแสดง (Exhibition Area)

7.5 โรงอาหารและอาคารบริการเบ็ดเตล็ด

7.6 อาคารสถาบันการเงิน

7.7 สำนักงาน

7.8 คลังสินค้า

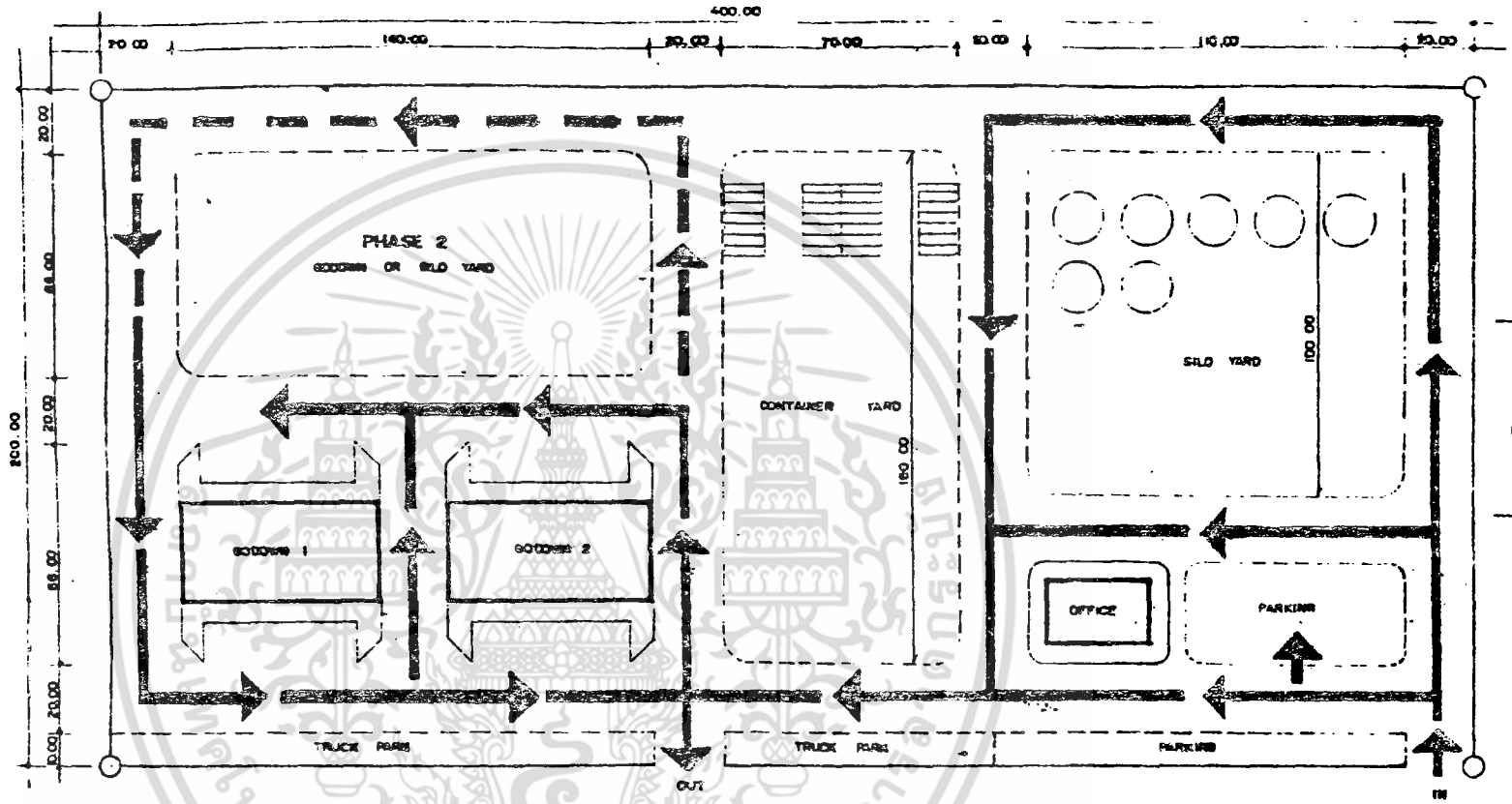
8. สำหรับพื้นที่เพื่อการขนส่งนั้น จะของคำนึงถึง

8.1 ทาขึ้น-ลงสินค้า (Loading and Unloading Area)

8.2 เส้นทางเข้าออกสู่ตลาด

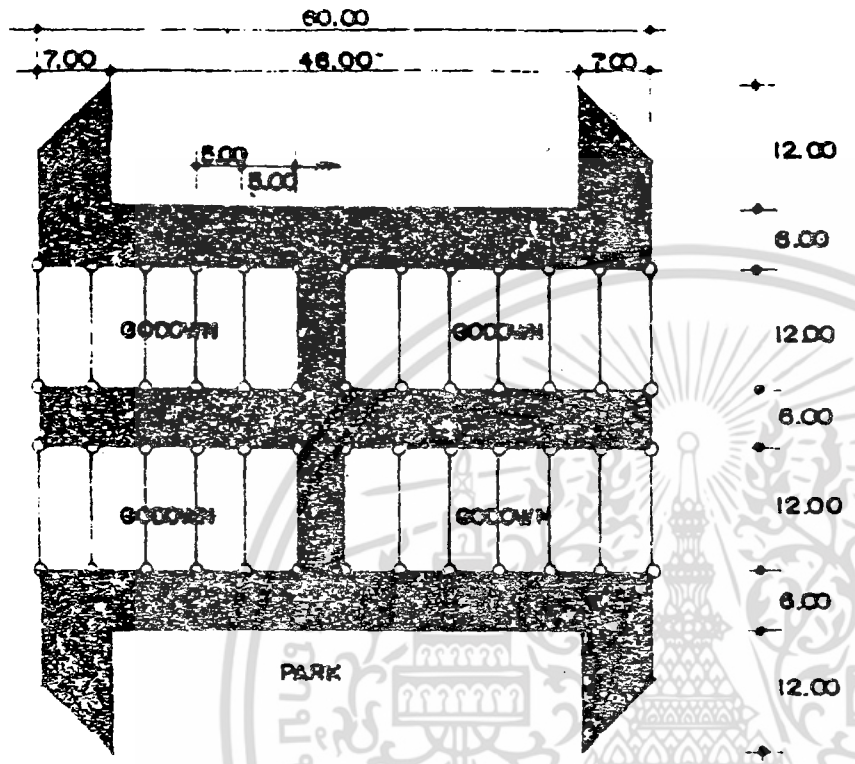
ห้องสมุดชุมชนเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

26-3

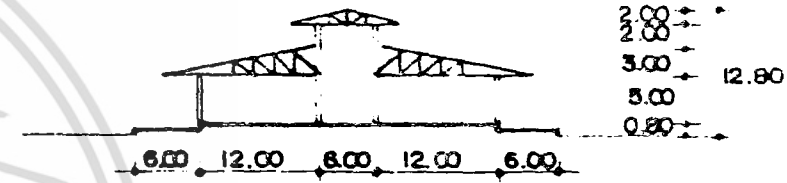
SITE AREA	• 50	RAI	
OFFICE AREA	• 600	M ²	
PAVED AREA	• 53,400	M ²	
SILLOUT AREA (2 UNITS)	• 10,400	M ²	
PHASE 2 AREA	• 9,600	M ²	
			SILO YARD • 11,000 M ²
			CONTAINER YARD • 10,800 M ²
			PARKING, ROAD, etc • 43,600 M ²

ศาลากลางดินค้ำเกษตรระดับภูมิภาค

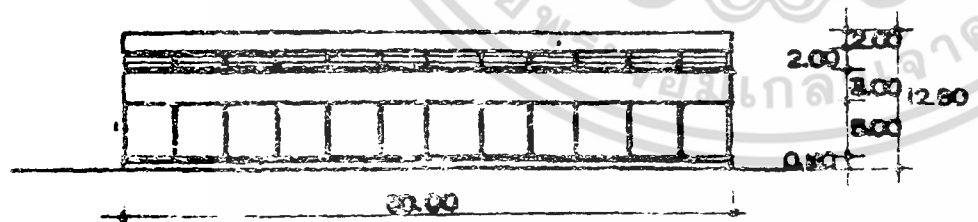

รูปที่ 5.5.2-7

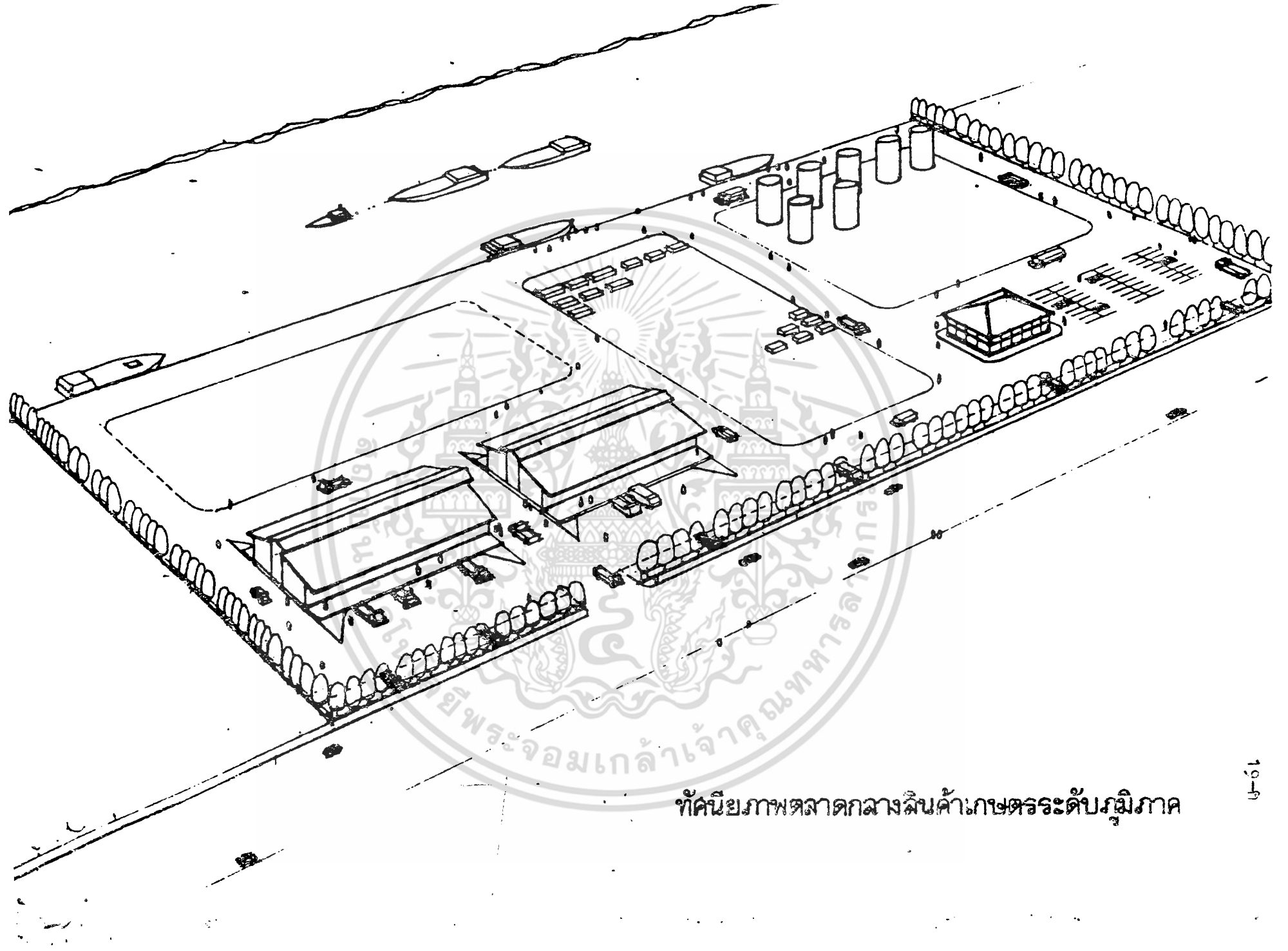
รูปที่ 5.5.2-7 ผนัง godown ของตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค

รูปที่ 5.5.2-9 รูปตัดของ godown ของตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค

รูปด้านของ godown ของตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค

ทำคณียภาพตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค

8.3 ที่จอดรถ

8.4 ที่บริการเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการขนส่ง เช่น ปิมน้ำมัน อู่ซ่อมรถ

เป็นต้น

9. สำหรับพื้นที่โล่งนั้น ควรคำนึงถึง

9.1 พื้นที่ประมูลและขายส่งสินค้าที่ไม่จำเป็นต้องแข่งอาคารประมูล

9.2 ลานโล่ง เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม เช่น ที่กินเล่นและที่ซักรีดสิ่ง

บริโภค เป็นต้น

2.8.2 การกำหนดผัง (Lay - out) ตัวอย่าง

สำหรับการกำหนดผัง (Lay - out) ตัวอย่างของตลาดกลางสินค้าเกษตร
ระดับภูมิภาคนั้น ลักษณะโดยทั่วไปจะซับซ้อนกว่าตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับท้องถิ่น ในที่นี้จะเสนอ
เป็นรูป โดยเสนอรูปทัศนียภาพตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค รูปผังตลาดกลางสินค้าระดับ
ภาค รูปผังพื้นที่เก็บสินค้า (Godown) รูปคานที่เก็บสินค้าและรูปคัตที่เก็บสินค้า

2.9 การบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร

สิ่งจำเป็นในการบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตรมีอยู่ 2 ประเภท คือ

2.9.1 ระเบียบกฎเกณฑ์ในการเชื่อมอำนวยความสะดวกการบริหารตลาดกลาง

2.9.2 การจัดองค์การบริหารตลาดกลาง

2.9.1 ระเบียบกฎเกณฑ์ตลาดกลางสินค้าเกษตร

เพื่อให้การบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตรเป็นไปอย่างราบรื่น โดยไม่ให้เกิดการ
โต้แย้งเสียเปรียบเกิดขึ้นในเรื่องผลประโยชน์ จึงจำต้องมีกฎหมายตลาดกลางสินค้าเกษตรขึ้นและ
เนื่องจากตลาดกลางสินค้าเกษตรและคลังสินค้าเกษตรซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของการตลาดกลางสินค้า
เกษตรไม่สามารถที่แยกออกได้ชัดเจน จึงจะกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดกลางและคลังสินค้า
รวม ๆ กันไป โดยแยกเป็นหัวข้อดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความทั่วไป เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมตลาดกลางสินค้าเกษตร และกฎหมายควบคุมคลังสินค้าปัจจุบัน
2. กฎหมายเกี่ยวกับลักษณะสภาพและการควบคุมอาคารตลาดกลางสินค้าเกษตรและคลังสินค้า
3. กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร
4. การระงับข้อพิพาท

2.9.2 การจัดการการบริหารตลาดกลาง

การจัดการการบริหารตลาดกลาง ระบุท้องถิ่น ในระบุท้องถิ่นนั้น หากมีตลาดกลางสินค้าเกษตรเกิดขึ้น ปริมาณการซื้อขายในตลาดจะมีจำหน่ายไม่มากนัก และผู้ที่มาซื้อขายก็มีจำนวนจำกัด การจัดการการบริหารของตลาดกลาง ควรจะคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารระบบการบริหารหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นจะต้องให้เหมาะสมกับปริมาณธุรกิจ โดยไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินไป สำหรับผู้ที่มาใช้บริการของตลาด องค์กรที่เสนอควรจะจ่าย ๆ คือ

1. มีสภาสมาชิกตลาดกลางสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ผู้ที่มาใช้บริการตลาดกลาง และเป็นผู้ที่เสียค่าสมาชิกในอัตราที่พอสมควรประมาณหนึ่งหมื่นบาทต่อสมาชิก แต่ละคนจะมีสิทธิลงคะแนนเสียงเท่ากันคือ สมาชิกละหนึ่งเสียง สภาสมาชิกมีหน้าที่กำหนดการบริหารจัดการตลาดกลาง

2. มีคณะกรรมการบริหารที่ เลือกจากสภาสมาชิกตลาดกลางสินค้าเกษตร มีหน้าที่กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามนโยบายที่สภาสมาชิก กำหนดขึ้น นอกจากนี้ยังทำหน้าที่สรรหาผู้จัดการตลาดกลางซึ่งเป็นมืออาชีพ ซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภา สมาชิกตลาดกลางสินค้าเกษตรและไม่มีธุรกิจใด ๆ เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่ซื้อขายกันในตลาดกลาง นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารยังมีหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของตลาดกลาง

3. มีผู้จัดการตลาดกลาง ซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารผู้จัดการนี้ มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมของตลาดกลางตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริหารได้วางไว้

4. มีผู้บริหารชั้นรอง ซึ่งรับผิดชอบต่อบุคลากรโดยตรง คือ

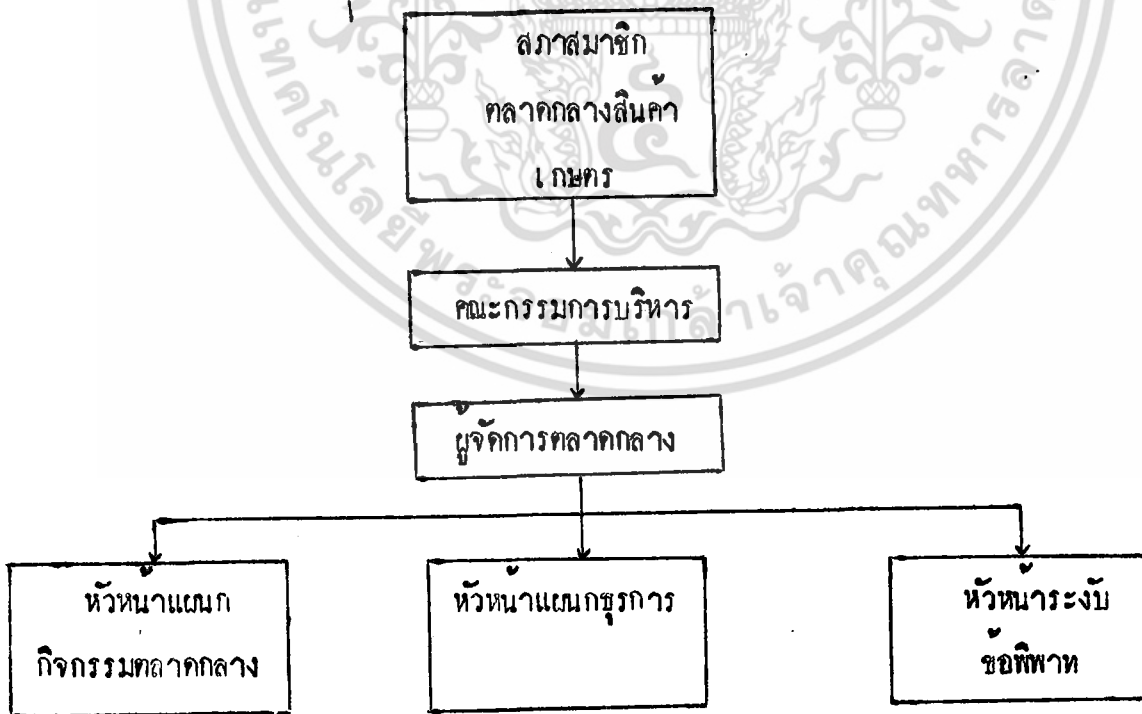
4.1 หัวหน้าแผนกกิจกรรมตลาดกลาง มีหน้าที่ดูแลการประมูลซื้อขาย สินค้าในตลาด ตลอดจนในเรื่องเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด สินค้าที่เข้าสู่ตลาด

4.2 หัวหน้าแผนกธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ และอาคารสถานที่ เป็นต้น

4.3 หัวหน้าแผนกระงับข้อพิพาท มีหน้าที่ตัดสินหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นในกรณีซื้อขายในตลาดกลาง

การจัดองค์กรและการวางตัวผู้บริหารตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับท้องถิ่น สามารถแสดงไคตามรูปข้างล่าง

การจัดองค์กรและผู้บริหารตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทางกายภาพของตลาดศรีเมือง

3.1 สถานที่ตั้ง

ตลาดศรีเมืองตั้งอยู่ติดกับสถานีขนส่งจังหวัดราชบุรี ถนนศรีสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี เนื้อที่ที่จัดตั้งมีประมาณ 40 ไร่ แต่ปัจจุบันยังเปิดดำเนินการไม่เต็มที่ ไร่เนื้อที่เพียง 4 ไร่เศษเท่านั้น ทางเข้า - ออกของตลาดเป็นทางเดียวกับทางเข้าออกของสถานีขนส่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้างประมาณ 16 เมตร เป็นถนน 4 เลน ตลาดศรีเมืองมีอาณาเขตติดต่อกับดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อาคารพาณิชย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	สถานีขนส่งจังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ถนนที่เป็นทางเข้า - ออก และจากถนนจะเป็นที่ว่าง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

3.2 เหตุผลในการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมือง

การจัดตั้งตลาดศรีเมืองเป็นตลาดกลางสำหรับขายส่งพืชผัก มีการชั่งแยกกันระหว่างเกษตรกรที่มาขายกับส่วนจังหวัดในเรื่องสถานที่ ต้องเลือกสถานที่เขาแทนจันทร์ กับที่ตลาดศรีเมือง แต่ในปัจจุบันใช้ตลาดศรีเมืองเป็นตลาดกลางขายส่งอยู่

ตลาดศรีเมืองมีความเป็นไปได้ในการที่จะพัฒนาให้เป็นตลาดกลางเป็นอย่างมาก มีสถานที่ค่อนข้างสมบูรณ์ และสามารถขยายต่อไปได้ ความเป็นไปได้ของตลาดศรีเมืองพอสรุปได้ดังนี้⁶

1. เป็นแหล่งรวมการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าแหล่งใหญ่แห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้ และเป็นแหล่งที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดราชบุรี ผลผลิตประเภทพืชผักและผลไม้ตามเขาคดากันวันหนึ่ง ๆ

6 กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

มีปริมาณมาก ตลาดศรีเมืองนี้เป็นศูนย์กลางของผลิตภัณฑ์ในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดต่าง ๆ และกระจายไปยังแหล่งต่าง ๆ

2. สถานที่ที่เหมาะสม มีบริเวณกว้างขวางสามารถขยายต่อไปได้อีก เจ้าของสถานที่ยินดีที่จะเป็นผู้ลงทุนในการก่อสร้างเอง และยินดีที่จะร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาตลาดให้สมบูรณ์

3. มีปริมาณผู้ซื้อผู้ขายมาก ราย ก่อให้เกิดการแข่งขันราคากับพ่อสมควร

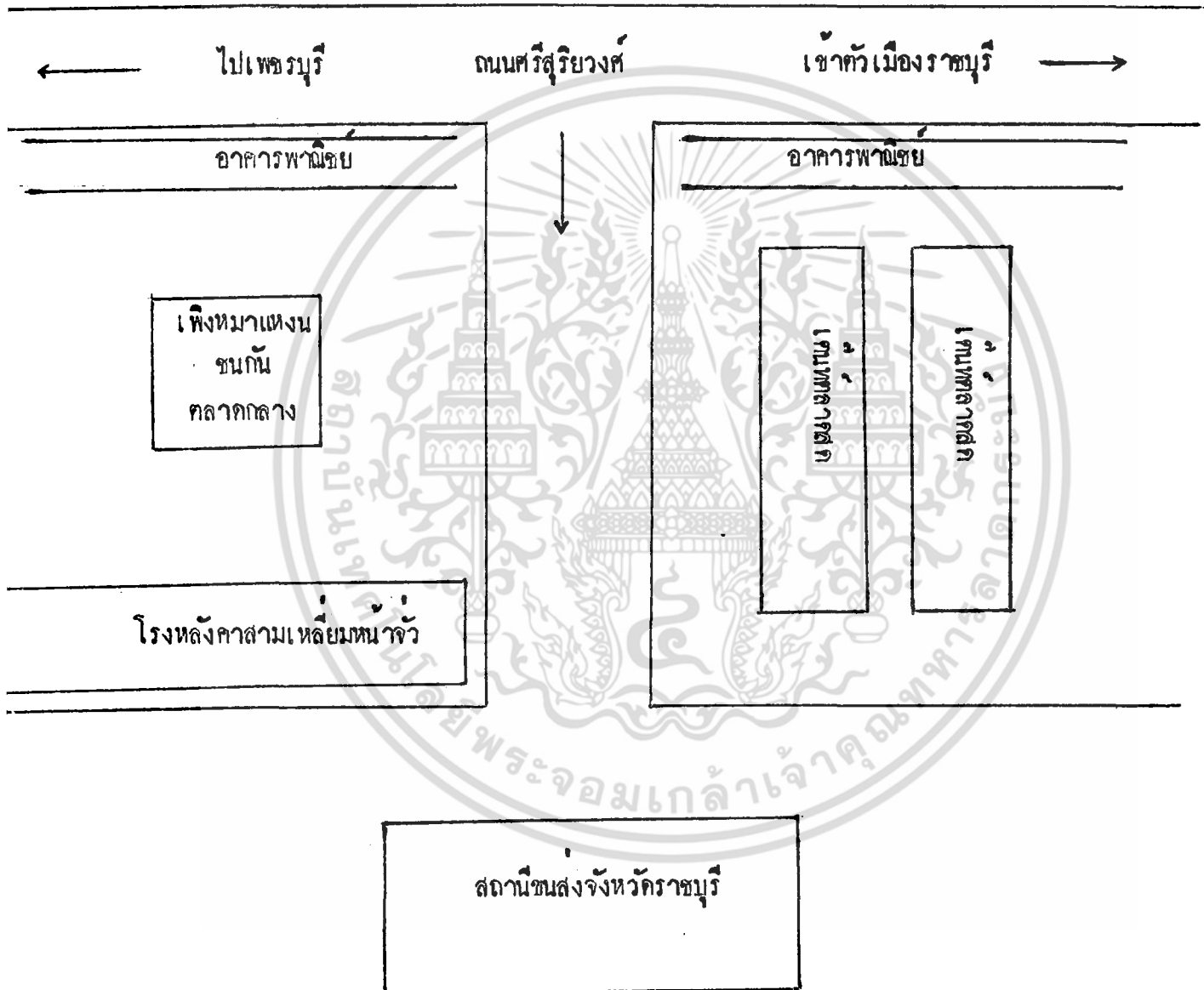
4. มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก ซึ่งเกษตรกรสามารถนำผลผลิตมาจำหน่ายได้โดยสะดวก

3.3 สภาพและลักษณะทั่วไปของตลาดศรีเมือง

ลักษณะของตลาดศรีเมืองจัดได้ว่า เป็นตลาดกลางพืชผักระดับท้องถิ่น เพิ่งเริ่มดำเนินการ (เมษายน 2526) ดำเนินงานโดยเอกชน ในขั้นต้นนี้ยังไม่มีตัวอาคารถาวร ใช้โครงเหล็กและกางเต็นท์ผ้าใบกันฝน พื้นเทศคอนกรีตเป็นบางส่วน ถนนบางส่วนเป็นถนนคอนกรีต บางส่วนเป็นหินกรวด มีที่จอดรถสะดวก เจ้าของตลาดมีนโยบายที่จะจัดทำอาคารถาวรภายหลัง ทุนจัดตั้งตลาด (ไม่รวมที่ดิน) 1.2 ล้านบาท เป็นเงินทุนหมุนเวียนของธนาคารพาณิชย์ เมื่อดำเนินการครบตามโครงการที่วางไว้ (3 ปี) ก็จะมีทั้งตลาดสด ศูนย์การค้า อาคารร้านค้า โรงแรมและตลาดขายส่งผักและผลไม้สดที่มีลักษณะเป็นตลาดกลาง โดยใช้เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ เงินทุนหมุนเวียนในตลาดปัจจุบันประมาณ 0.8 - 1 ล้านบาทต่อวัน ลักษณะตลาดค้าส่งสินค้าซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตรประเภทพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาล สินค้าเหล่านี้จะมาจากแหล่งต่าง ๆ ภายในจังหวัดราชบุรีเอง และส่งไปยังจังหวัดต่าง ๆ นับได้ว่าตลาดศรีเมืองเป็นศูนย์กลางการซื้อ - ขายแลกเปลี่ยนสินค้าแห่งหนึ่งในแถบภูมิภาคนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ตั้ง และสภาพทิวทัศน์เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะตลาดและระยะเวลาซื้อขาย

ลักษณะตัวตลาดศรีเมืองปัจจุบัน มีลักษณะเป็นลานโล่งซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่วง โดยมีถนนของสถานีขนส่งจังหวัดราชบุรีผ่ากลาง ด้านหนึ่งจะเป็นตลาดสดธรรมดา ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นลานโล่ง พื้นตลาดจะเป็นพื้นอัดแน่นด้วยดินเกร็ด มีเพิงหมาแหงนหันหลังชนกัน 1 หลัง ขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร ใช้เป็นตลาดซื้อขายในปัจจุบัน ยังไม่มีอาคารถาวรและกำลังก่อสร้างเป็นหลังหน้าจั่วคอกัน 5 หลัง จะเสร็จประมาณเดือนมีนาคม 2528 และกำลังสร้างอาคารคอนกรีตซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง

ส่วนระยะเวลาเริ่มทำการซื้อขายของตลาดศรีเมืองนั้น จะเริ่มทำการซื้อขายตั้งแต่เวลา 11.00 - 17.00 น. ของทุกวัน

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวก

1. ด้านสาธารณูปโภค มีไฟฟ้าซึ่งต่อจากอาคารพาณิชย์ของเอกชน แล้วเก็บค่าไฟฟ้าจากผู้ค้าที่ตลาดคนละ 5 บาท/วัน ส่วนบริการสาธารณูปโภคประเภทอื่นไม่มี ซึ่งได้แก่น้ำประปาและโทรศัพท์
2. เครื่องชั่ง ตลาดศรีเมืองยังไม่มีเครื่องชั่งกลาง มีแต่เครื่องชั่งเอกชนรับจ้างชั่งสินค้า โดยคิดค่าจ้างบริการชั่งละ 1 บาท มีประมาณ 10 เครื่อง เป็นเครื่องชั่งขนาด 60 กิโลกรัม เครื่องชั่งขนาดใหญ่ของเอกชนประมาณ 5 เครื่อง เครื่องชั่งขนาดเล็กพอค้า - แมคาน้ำมากวียในบางราย สำหรับผู้ที่นำเครื่องชั่งขนาดใหญ่เสียค่าบริการให้แก่เจ้าของตลาดวันละ 5 บาท
3. รถเข็น ตลาดศรีเมืองมีกรรมกรรับจ้าง จ้างขนส่งสินค้าประมาณ 70 คน โดยเป็นรถเข็นบริการขนส่งสินค้าจากที่จอดรถไปสู่ตลาด และจากตลาดไปขึ้นรถ คิดค่าบริการเป็นรายชั่งชั่งละ 1 บาท หรือคิดเหมาตามปริมาณสินค้าแต่ละคันรถ โดยผู้รับจ้างมีรถเข็นเป็นของตนเองและเสียให้เจ้าของตลาดวันละ 5 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 ระบบการขนส่งในเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี

การขนส่งสินค้าที่นำมาจำหน่ายมีลักษณะ ดังนี้

ก. ผู้ค้ามีรถบรรทุกเป็นของตนเอง

ผู้ชาย มีทั้งเกษตรกร พ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าทางจังหวัด

1. เกษตรกรบางรายมีรถบรรทุกผลผลิตมาจำหน่ายเอง แต่ก็มีเป็นเพียงส่วนน้อย รถบรรทุกของเกษตรกร จะเป็นรถบรรทุกขนาดเล็ก (รถปิคอัพ) ถ้าผลผลิตของตนเองมีไม่เต็มรถก็จะรับเพื่อนบ้านมาด้วย หรือบางรายมีลักษณะ เป็นพ่อค้าท้องถิ่นด้วย โดยจะรับซื้อผลผลิตของหมู่บ้านมาจำหน่ายพร้อมกับผลผลิตของตนเอง

2. พ่อค้าทางจังหวัด จะมีรถบรรทุกเป็นของตนเอง เกือบทั้งหมด ซึ่งมีทั้งรถบรรทุก 4 ล้อ ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ รวมทั้งรถบรรทุก 6 ล้อ พ่อค้าทางจังหวัดจะบรรทุกสินค้าจากจังหวัดของตนมาจำหน่ายหรือจะไปรับซื้อสินค้าจากจังหวัดอื่น มาจำหน่ายที่ตลาด เกี่ยวกับพ่อค้าบางรายจะซื้อสินค้าจากตลาดกลับไปจำหน่ายในจังหวัดด้วย ซึ่งมีเพียงส่วนน้อย โดยส่วนใหญ่แล้วพ่อค้าก็จะไม่นิยมซื้อกลับไปเนื่องจากไม่มีเวลาพอ

ผู้ชาย มีทั้งพ่อค้าท้องถิ่นและพ่อค้าทางจังหวัด

พ่อค้าท้องถิ่น ซึ่งส่วนมากแล้ว จะเป็นพ่อค้าจากอำเภอต่าง ๆ มารับซื้อไปจำหน่ายยังจังหวัดอื่น ๆ พ่อค้าทางจังหวัด มักจะมีรถบรรทุกเป็นของตนเอง พ่อค้าที่มีรถบรรทุกมารับซื้อสินค้าที่ตลาดศรีเมืองส่วนมากจะมารดเปล้า มีน้อยรายที่จะบรรทุกสินค้ามาขายด้วย คือเป็นทั้งผู้ชายและผู้หญิงในตลาด ตัวอย่าง เช่น พ่อค้าที่ซื้อสินค้าจากตลาดศรีเมืองส่งเขาสลัดหลวงตลาดจะไม่ซื้อสินค้าที่ตลาดปากคลองตลาดกลับมาด้วย

ข. ผู้ค้าที่ไม่มีรถบรรทุกเป็นของตนเอง

ผู้ชาย ผู้ชายที่ไม่มีรถบรรทุกเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรและพ่อค้าท้องถิ่นรายย่อยล่ำห่วยที่อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ จะนำสินค้าของตนมาขายที่ตลาดโดยรถโดยสารรับจ้าง

หรือรถโดยสารประจำทาง นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางรายนำรถจักรยานยนต์ไปคัดแปลงมาบรรทุกผลิตผลมาขายด้วย ส่วนผู้ที่อยู่ไกลจะรวมกันเขารถมาประมาณ 5 - 10 ราย หรือมากับรถโดยสารสองแถว (ขนาดใหญ่) ที่วิ่งประจำระหว่างอำเภอกับจังหวัด ส่วนใหญ่แล้วจะมากับรถขาประจำที่มีรถบรรทุกเป็นรถ 4 ล้อขนาดใหญ่ และรถ 6 ล้อ รถบรรทุกคันหนึ่ง (6 ล้อ) จะบรรทุกได้ประมาณ 50 เซง ส่วนค่าบรรทุกขึ้นอยู่กับระยะทางไกลหรือใกล้ เจ้าของรถบรรทุกจะหารอให้กับลูกค้าของตน ถ้าหากว่ารถของตนไม่สามารถบรรทุกได้หมด เป็นการรักษาลูกค้าเอาไว้ นอกจากนี้รถบรรทุกจะรอรับลูกค้าของตนกลับไปด้วย

ผู้ซื้อ ที่ไม่มีรถบรรทุกเป็นของตนเอง ส่วนมากเป็นพ่อค้ารายย่อยที่ออกไปขายตามอำเภอต่าง ๆ ที่ตนเองอยู่ หรือผู้ค้ารายย่อยจากจังหวัดใกล้เคียง พ่อค้าจะรวมกันประมาณ 5 - 6 ราย เขารถบรรทุกมาซื้อสินค้าที่ตลาด บางรายก็จะมารถโดยสารประจำทาง

สำหรับรถบรรทุกที่รับซื้อสินค้าจากตลาดศรีเมืองไปขายที่ปากคลองตลาด ชาวลับจะรับจ้างบรรทุกสินค้าของผู้ที่ไปซื้อสินค้าจากปากคลองตลาดมาด้วย

สถานที่จอดรถ

การขนส่งสินค้าของตลาดนี้ทางค่านูชาบ เมื่อรถบรรทุกสินค้ามาที่ตลาดก็จะนำสินค้าลงถึงบริเวณที่พ่อค้าจำหน่าย ส่วนรถก็จะออกไปจอดครดยังสถานที่จอดรถค่านูชาบ สำหรับผู้ซื้อก็จะจอดบริเวณนอกสถานที่จำหน่ายสินค้า เมื่อตกลงซื้อสินค้าได้แล้วก็จะนำจ้างรถเข็นขนส่งสินค้าไปยังรถบรรทุกของตน โดยเสียค่าบริการเชิงละ 1 - 2 บาท หรือคิดค่าบริการแบบจ้างเหมา

ค่าบริการที่ทางตลาดเก็บจากรถบรรทุก

รถบรรทุกสินค้าที่นำสินค้ามาขายที่ตลาด ต้องเสียค่าบริการให้แก่ทางตลาด ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของตลาดเป็นผู้จัดเก็บ โดยจะเก็บจากรถบรรทุก 4 ล้อเล็ก คันละ 5 บาท เมื่อมีสินค้าเต็มคันรถ ถ้าหากไม่เต็มก็จะเก็บคันละ 2 - 3 บาท เก็บจากรถบรรทุก 4 ล้อขนาดใหญ่และรถ 6 ล้อคันละ 10 - 20 บาท แล้วแต่ว่าสินค้ามากน้อยเพียงใด ค่าบริการทางการตลาดนี้จะเก็บจากเจ้าของรถที่นำสินค้าเข้าในตลาด รถรับจ้างบางรายก็จะเก็บกับพ่อค้าที่มากับรถของตนในอัตราเชิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 1 บาท มีบางรายจะไม่เก็บจากพ่อค้า จะเป็นผู้เสียค่าบริการเองทั้งหมด

3.6 สินค้า

ประเภทสินค้าที่เข้าสู่ตลาดศรีเมือง เป็นสินค้าประเภทพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาลซึ่งได้แก่

- มะนาว	- พริกเขียว	- แตงกวา	- มันเทศ
- ถั่วฝักยาว	- ชিং	- แตงร้าน	- หัวผักกาด
- กระหล่ำตอก	- ถั่วลันเตา	- มะเขือ	- ใบกระเพรา
- พริกทอง	- มะระ	- มะเขือพวง	- กระเทียม
- กระหล่ำปลี	- หน่อไม้ไผตง	- มะเขือยาว	- ข้าวโพค้อน
- บวบ	- มะเขือเทศ	- เติ๋น	- ส้มโอ
- พริกใหญ่	- พริกเล็ก	- แตกกระเนก	- แตกหวาน
- แตง	- ทนหอม	- สับปะรด	- แตกชนะ
- แตกอากาศหอม	- แตกอากาศขาวปลี	- แตกอากาศวางทุ่ง	- แตกบุง
- แตงเขียวเล็ก	- หอมหัวใหญ่	- หอมแดง	- มะพร้าว
- ดอกหอม	- บักเคอร์	- แตงโม	- ลำไย
- ฝรั่ง	- ลูกกระเจี๊ยบ		

ปริมาณ ปริมาณสินค้าที่เข้าสู่ตลาดศรีเมืองแต่ละวัน เฉลี่ยประมาณวันละ 80 - 130 คันรถ ซึ่งแยกได้เป็นรถบรรทุก 6 ล้อประมาณ 3 ใน 5 ส่วน นอกนั้นเป็นรถบรรทุก 4 ล้อหรือรถปิคอัพ ส่วนรถบรรทุก 10 ล้อมีประมาณวันละ 2 - 3 คันรถ

3.7 ผู้ค้าในตลาดศรีเมือง

จำนวนผู้ค้าที่ทำการซื้อ - ขายในตลาดศรีเมืองนี้มีวันละประมาณ 400 - 500 ราย ประมาณ 80% ของผู้ค้าทั้งหมด จะเป็นเกษตรกร โดยเกษตรกรจะนำผลผลิตของตนเองมาจำหน่าย และมีผู้ค้าคนกลางนำรถไปรับซื้อผลผลิตที่แหล่งผลิตเป็นบางส่วน แต่มีปริมาณน้อยมาก ผู้ค้าส่วนมากเป็นคนในท้องถิ่น จะมีผู้ค้าคนกลางจากต่างถิ่นนำรถไปรอรับซื้อที่ตลาดโดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แยกประเภทผู้ค้า , ปริมาณผู้ค้าได้ดังนี้

ผู้ซื้อ

1. ผู้ค้ารายใหญ่ที่ซื้อสินค้าจากตลาดราชบุรีส่งเข้าตลาดไทกรุงเทพฯ มีประมาณ 35 – 40 ราย ปริมาณสินค้าที่เข้าสู่ตลาดในกรุงเทพมหานคร แต่ละวันมีประมาณวันละ 10 – 15 คันรถบรรทุก 6 ล้อ
2. ผู้ค้าทางจังหวัด คือ ทางภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ ซึ่งนำสินค้ามาลงที่ตลาดศรีเมือง แล้วซื้อสินค้าจากตลาดศรีเมืองไปจำหน่ายต่อในจังหวัดนั้น ๆ มีประมาณ 12 – 15 ราย
3. ผู้ค้าท้องถิ่นหรือผู้ค้ารายย่อย มีประมาณ 80 – 110 ราย

นอกจากนี้ยังมีผู้ค้ามีสิทธิพลในท้องถิ่น คือ นายทือและนางม่วย ซึ่งเป็นสามีภรรยา กัน มีรถบรรทุกส่วนตัว 10 คัน ทำให้มีบทบาทในการบรรทุกสินค้าไปยังจังหวัดต่าง ๆ เช่น กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ทั้งยังเป็นผู้รวบรวมสินค้าไปจำหน่ายยังจังหวัดต่าง ๆ ด้วย

ผู้ชาย

ส่วนมากเป็นเกษตรกรประมาณ 80% ของผู้ชายทั้งหมด อีก 20% จะเป็นผู้ค้าท้องถิ่น เมื่อรวมกันแล้วจำนวนผู้ชายสินค้าในตลาดแต่ละวันมีประมาณ 500 – 600 ราย สามารถแยกลักษณะผู้ชายได้ดังนี้

1. เกษตรกรผู้ผลิต เป็นผู้นำสินค้ามาขายเองที่ตลาด การซื้อ - ขายจะเป็นการตกลงต่อรองราคากันเอง ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย การชำระเงินจะชำระเป็นเงินสดทันทีที่ส่งมอบสินค้าเรียบร้อยแล้ว

2. ผู้ค้าท้องถิ่น จะเป็นผู้ออกไปรับซื้อสินค้าจากเกษตรกรรายย่อย รวบรวมได้ปริมาณมากแล้วนำมาขายส่งให้พ่อค้าส่งและผู้ค้าปลีกในตลาด กรณีนี้จะสังเกตได้ว่า การซื้อ - ขายจะเป็นการขายหรือการส่งมอบให้กับผู้ค้าขายประจำเป็นส่วนมาก และผู้ค้าท้องถิ่นบางรายจะเป็นเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ผลิตสินค้าเอง แล้วรับซื้อสินค้าจากเกษตรกรรวบรวมมาจำหน่ายแก่ผู้ค้าส่งในตลาด การชำระ
เงินจะมี 2 กรณี คือ ชำระเงินสดทันทีที่ตกลงส่งมอบสินค้ากันเรียบร้อย และสำหรับลูกค้าประจำ
อาจจะไม่ชำระเงินสดทันทีที่ตกลง คือมีการให้เครดิตแก่กัน 3 - 5 วัน

3.8 วิธีการตลาด

แหล่งที่มาของสินค้า สินค้าที่เข้าสู่ตลาดศรีเมืองส่วนมากประมาณ 80 % ของสินค้าที่เข้าสู่
ตลาดมาจากท้องที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งแยกตามประเภทสินค้าและแหล่งที่ปลูกมาก
ได้ดังนี้

- อ. คำเนินสะดวก มี พริก มะเขือ ผักกาดขาว ผักกาดหอม ผัก
ต้นหอม บวบ ถั่วฝักยาว มะระ มะพร้าว มะนาว
มะละกอ ฝรั่ง องุ่น ลูกกระเจี๊ยบ
- อ. วัดเพลง มี มะเขือ พริกเล็ก ผักคะน้า ผักบุ้ง ผักกวางตุ้งและ
แตงกวา
- อ. เมือง มี มะเขือ ถั่วฝักยาว ผักชี แตงกวา บวบ มะระ
ผักบุ้ง ผักกาดขาว
- อ. จอมมิ่ง มี ข้าวโพกอน กล้วยปลี ต้นหอม หอมแดง ใต้อ
แตงโม ผักชี หัวผักกาด
- อ. โพธาราม มี ถั่วฝักยาว พริกเล็ก และผักคะน้า
- อ. ปากท่อ มี กล้วยปลี

นอกจากนี้ยังมีสินค้าจากจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดทางภาคเหนือ
คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดทางภาคอีสาน คือจังหวัดสกลนคร สินค้าที่เข้าสู่ตลาดแห่งนี้ก็มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. เพชรบุรี	สินค้าที่เข้าสู่ตลาดมี	สับปะรด และมะนาว
จ. นครปฐม	"	ผักคะน้า ผักกาดกวางตุ้ง มะเขือ พริกหยวก มันแกว มันเทศ มะระ ผักหวาน ผักเขียว ส้มโอ ผัก และกะหล่ำปลี
จ. ประจวบคีรีขันธ์	"	ฟักทอง สับปะรด พริกหยวก และ มะพร้าว
จ. กาญจนบุรี, ปราจีนบุรี	"	หน่อไม้ไผ่
จ. สุพรรณบุรี	"	แตงโม
กรุงเทพมหานคร	"	ขิง ฟักทอง และผักกาดหัว
จ. เชียงใหม่	"	ลำไย หอมหัวใหญ่ บัควี และ กะหล่ำปลี
จ. สกลนคร	"	ฟักทอง

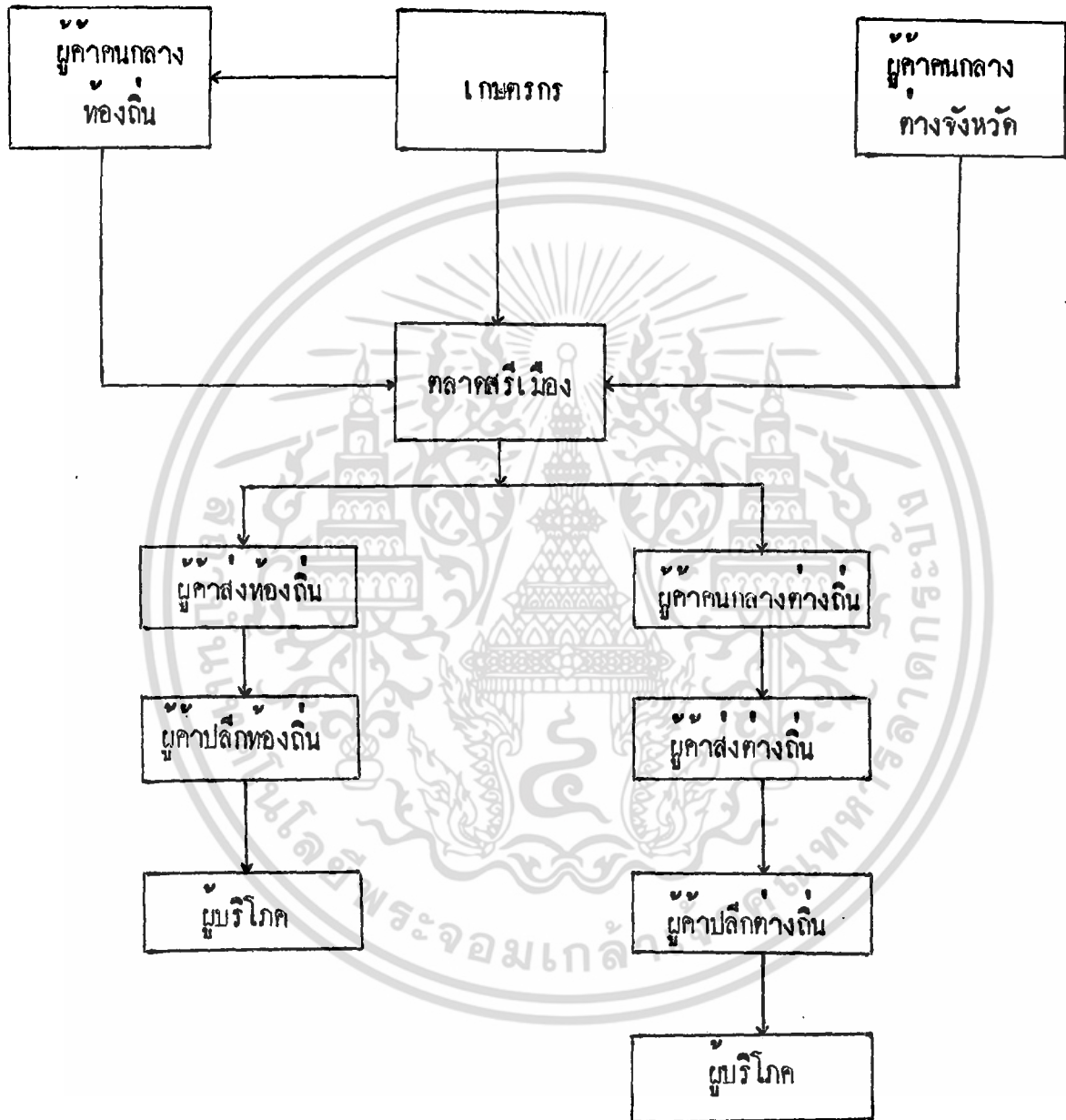
แหล่งที่ไปของสินค้า สินค้าทาง ๆ เมื่อนำมาจำหน่ายแก่ลูกค้าในตลาดศรีเมือง แล้วจะกระจายไปยังผู้บริโภคในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดปราจีนบุรี สินค้าบางชนิด เช่น ขงุน มะนาว และแตงกวา จะกระจายไปยังจังหวัดในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับฤดูกาลของสินค้า

สินค้าที่กระจายไปสู่ผู้บริโภคในท้องที่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรี ประมาณ 40 % ของสินค้าทั้งหมดที่เข้าสู่ตลาด

ประมาณ 25 % ของสินค้าทั้งหมดที่เข้าสู่ตลาด จะกระจายไปยังท้องที่จังหวัดใกล้เคียง และ 30 % ของสินค้าที่เข้าสู่ตลาดทั้งหมดจะเข้าสู่ตลาดปากคลองตลาด กรุงเทพฯ ที่เหลือร้อยละ 5 จะเป็นผลไม่ตามฤดูกาล ที่กระจายไปยังจังหวัดทางภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

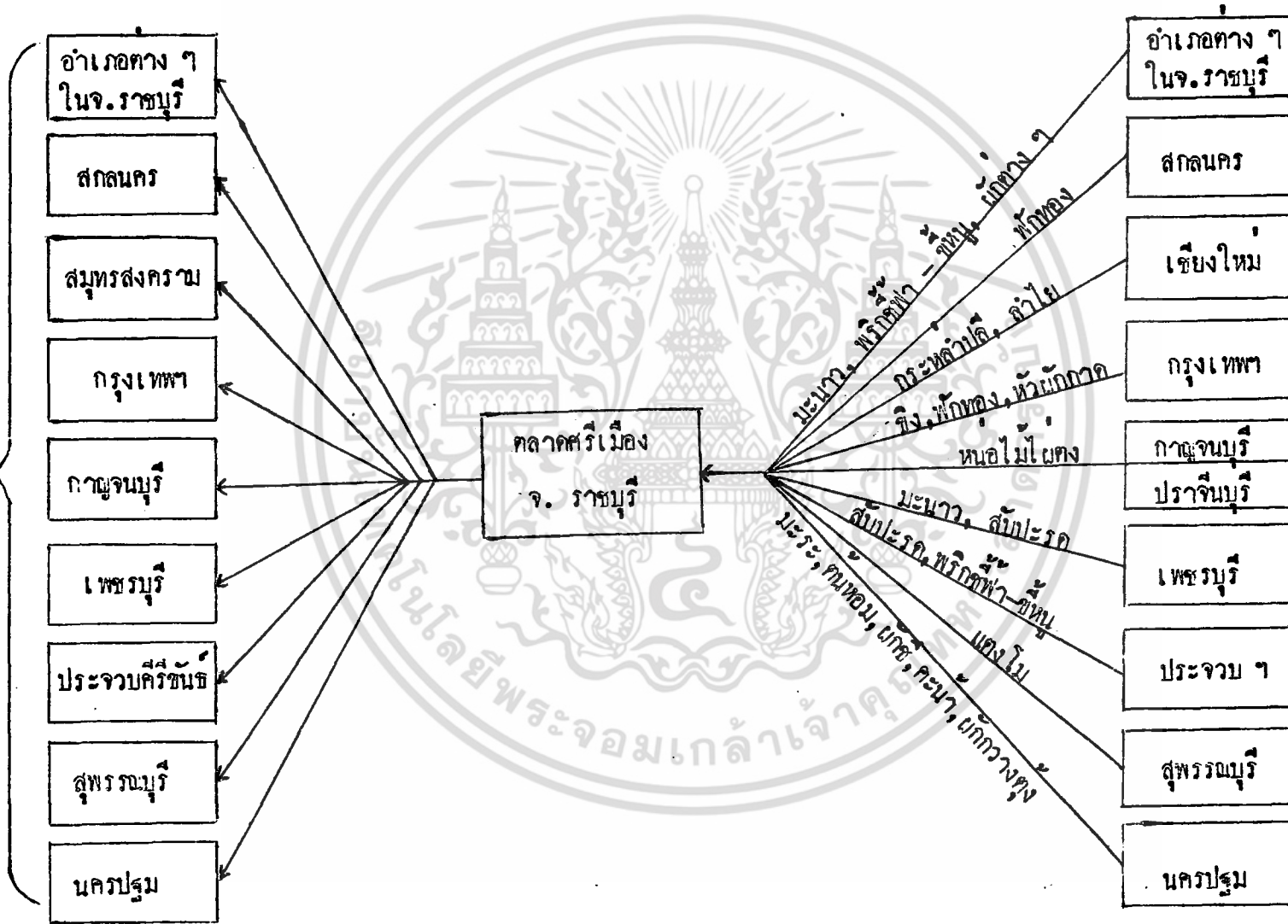
วิธีการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังแสดงแหล่งที่มาและแหล่งกระจายสินค้า ตลาดศรีเมือง จ.ราชบุรี

ผู้ค้าจากจังหวัดต่างๆ และผู้ค้าท้องถิ่นก็ ส่วนมากซื้อสินค้า จำพวกผักมากที่สุด เพราะมีราคาถูก เกษตรกรจะนำมา จำหน่ายเอง และ ผู้ซื้อจะซื้อสินค้าแต่ อย่างเดียว ไม่ได้ นำสินค้าอื่นมาขาย

3.9 การบริหารตลาดของตลาดศรีเมือง

การบริหารตลาด ลักษณะเป็นเจ้าของคนเดียว มีผู้จัดการตลาดคอยดูแลอำนวยความสะดวก สะดวกค้าสถานที่ให้ผู้ซื้อผู้ขาย มีการซื้อขายทุกวัน ตลาดจะเริ่มเวลา 11.00 น. และปิดเวลา 17.00 น. ช่วงที่มีการซื้อขายมากที่สุดคือ 15.00 - 16.00 น. ผู้ขายอาจเป็นเกษตรกรหรือพ่อค้าของชำที่บรรทุกผักเข้ามาในตลาดโดยเสียค่าเช่ามาเชิงละ 1 บาท ทางตลาดมีอาคารเพิงหมาแหงนวางสินค้ากว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร ทางเจ้าของตลาดมีให้บริการกำจัดของเสีย ยาม ไฟฟ้า โดยคิดค่าบริการทาง ๆ เหล่านี้ประมาณ 0.7 บาท/เชิง ในการดำเนินงานของตลาด โดยทั่วไปไม่มีกฎระเบียบของตลาด อาศัยความตกลงระหว่างผู้ซื้อผู้ขายเป็นสำคัญ

การกำหนดราคาซื้อขาย เป็นไปในลักษณะที่มีการตกลง ราคาร่วมกันทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ส่วนใหญ่ผู้ซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาขึ้นและต่อรองราคากันได้ ราคาที่กำหนดขึ้นจะใช้ราคาที่กรุงเทพฯ เป็นหลัก พ่อค้าจากกรุงเทพฯที่มาซื้อจะทราบราคาดี ราคาที่ซื้อขายกันในตลาดศรีเมืองกับตลาดอื่น ๆ ที่ราคาต่างกันประมาณร้อยละ 30 กับราคาที่กรุงเทพฯ จะต่างกันอย่างน้อยร้อยละ 50 นอกจากอาศัยราคาที่กรุงเทพฯแล้ว ปริมาณความมากน้อยของพืชผักที่เข้าสู่ตลาดยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดราคา ช่วงที่มีพืชผักออกสู่ตลาดมาก ราคาจะถูก และในช่วงที่มีพืชผักออกสู่ตลาดน้อย ราคาจะแพง การซื้อขายในตลาดศรีเมืองไม่มีการจัดขึ้นมาตรฐานของสินค้าที่แน่นอน มีการจัดกันโดยอาศัยความสด สีและขนาดเป็นส่วนใหญ่ การซื้อขายโดยทั่วไปจะเป็นลูกค้าประจำกันจึงไม่ค่อยมีการตรวจสอบคุณภาพ แต่จะใช้วิธีดูสินค้าเล็กน้อยแล้วเหมาเชิงไปเลย

การตกลงซื้อขายไม่มีการทำสัญญาเป็นหลักฐาน อาศัยความเข้าใจกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผู้ซื้อไม่มีเงินมาไม่พอก็อาจค้างชำระไว้ก่อนได้ รายละเอียดประมาณ 400 - 500 บาท ถ้าสินค้าขายไม่หมดก็ห้องรับฝากของ โดยทางตลาดคิดเป็นค่าบริการเชิงละ 1 บาท หรือไม่ผู้ขายก็ขายโดยลดราคาลงมาบ้าง

ค่าใช้จ่ายในตลาดต่อวันของเจ้าของตลาด ในปัจจุบันนี้จะตกประมาณวันละ 1030 บาท ประกอบไปด้วย

ค่าคนเก็บกวาด 4 คน ๆ ละ 60 บาท 240 บาท

ค่าค่านเก็บเงิน	2	คน ๆ ละ	50 บาท	100	บาท
ค่านาย	4	คน ๆ ละ	60 บาท	240	บาท
ผู้จัดการ	1	คน	100 บาท	100	บาท
ค่าไฟและอุปกรณ์ต่าง ๆ				350	บาท
			รวม	1030	บาท/วัน

รายได้ที่ได้นั้นจะประมาณ 2100 บาท จากการเก็บค่าบริการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วยังได้ทำอยู่ แต่แนวโน้มในอนาคต ผู้ที่นำสินค้ามาขายจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

3.10 กลไกของตลาดกลางศรีเมือง

การซื้อขาย - ขายที่ตลาดศรีเมือง มีลักษณะเป็นตลาดขายส่ง การซื้อ - ขายจะเป็นการตกลงราคากันเองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ราคาสินค้าส่วนมาก ขึ้น - ลง ตามราคาสินค้าในตลาดปากคลองตลาด กรุงเทพมหานคร สามารถแยกกับระบบกลไกของตลาดศรีเมือง ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการตลาด กลไกราคามีการแข่งขันกันโดยสมบูรณ์ ประสิทธิภาพในการซื้อ การขาย ระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าในระดับท้องถิ่น หรือพ่อค้าคนกลางในระดับท้องถิ่น ผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก สามารถเข้าออกตลาดได้โดยเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายสินค้าได้โดยเสรี

2. ตลาดกลางศรีเมือง จัดเป็นตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมระดับท้องถิ่น และตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมในระดับภูมิภาคได้ เพราะมีการกระจายสินค้าภายในตลาดศรีเมืองไปในจังหวัดต่าง ๆ และเข้ากรุงเทพฯ จำนวนมากเห็นได้จากวิถีการตลาดศรีเมือง

3. ตลาดกลางศรีเมือง เป็นตลาดที่มีหน้าที่สำคัญในการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนการซื้อขายในการขายในระดับการขายส่งระหว่างเกษตรกร หรือพ่อค้าผู้รวบรวมสินค้าระดับไร่นากับผู้ซื้อในระดับจังหวัด ซึ่งตลาดกลางศรีเมืองช่วยลดบทบาทพ่อค้าท้องถิ่นและพ่อค้าในระดับจังหวัด รวมทั้งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ จากการเป็นผู้รวบรวมเก็บกักสินค้าไว้กับตนก่อนที่จะส่งผ่านเข้ากรุงเทพฯ ตลาดกลางศรีเมืองจะเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการตลาดจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดคือ ราคาจะเป็น

ที่ทราบโดยเปิดเผย และสินค้าจะไม่ถูกเก็บกักไว้ในมือบุคคลโดยไม่ทราบจำนวนแน่นอน เป็นผลให้มีการเกิดการเก็งกำไร นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อสินค้าคนสุดท้ายในตลาดปลายทางมีสถานที่และเวลาที่แน่นอนในการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้ากับผู้ผลิตได้โดยตรง ซึ่งจะเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายการตลาดลงได้

4. ตลาดกลางศรีเมือง เป็นแหล่งซื้อขาย เป็นที่พิกัดสินค้าใกล้กับแหล่งผลิตของเกษตรกร ผู้ผลิตได้ขายสินค้าในราคาที่ยุติธรรม รูปแบบของตลาดกลางศรีเมืองไม่ซับซ้อนมากนัก การซื้อขายมีการยืดหยุ่นได้ระหว่างเกษตรกรและพ่อค้าให้มีการต่อรองราคาโดยเปิดเผย การเข้ามาซื้อมาขายในตลาดก็เปิดโดยเสรี ไม่มีการควบคุมหรือเป็นสมาชิก

5. ตลาดกลางศรีเมือง ยังสนองความเป็นจริงที่ให้พ่อค้าปลายทางที่กรุงเทพฯ หรือส่วนต่าง ๆ หรือส่วนใหญ่ที่อาจไม่สามารถเข้าไปมีกิจกรรมยังตลาดกลางในระดับท้องถิ่น การซื้อขายในตลาดศรีเมืองมีการกระจายอย่างกว้างขวางที่จะให้พ่อค้าคนกลาง หรือเกษตรกรระดับใหม่ หรือพ่อค้าจากตลาดกลางส่วนท้องถิ่น เข้ามาขายในตลาดนี้ ขณะที่พ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ พ่อค้าส่งออก อุตสาหกรรมแปรรูป เข้ามาเป็นผู้ซื้อได้อย่างสะดวก

โครงสร้างและการดำเนินงานตลาดศรีเมือง

โครงสร้างการตลาดกลาง

ส่วนประกอบสำคัญในตลาดกลาง ได้แก่ **Anorganized commodity exchange** ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายและกำหนดราคาซื้อขายกัน **Commodity exchange** เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นดำเนินการเป็นอิสระ ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพ่อค้าคนกลาง หรือตัวแทนของพ่อค้าคนกลาง หรือตัวแทนของโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งทำการซื้อขายสินค้าเฉพาะอย่าง **ตลาด exchange** จะไม่เป็นผู้ซื้อขายสินค้าเอง เพียงแต่เป็นสถานที่ซึ่งอำนวยความสะดวกให้สมาชิกซึ่งเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายทำการติดต่อกัน

โครงสร้างการตลาดเป็นการศึกษาส่วนต่าง ๆ ในตลาดกลางศรีเมือง

4.1 ลักษณะเฉพาะของตลาดศรีเมือง

ลักษณะตลาดศรีเมืองจัดได้ว่า เป็นตลาดกลางพืชผักผลไม้ระดับท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตจากแหล่งผลิตทั้งจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง และในขณะที่เดียวกันก็จะทำหน้าที่เป็นตลาดกระจายผลผลิตไปสู่ตลาดระดับอื่น ๆ ทั้งในจังหวัดราชบุรีและในจังหวัดใกล้เคียง พ่อค้าขายส่งในตลาดศรีเมืองทำหน้าที่ปรับคุณภาพและอุปสงค์ของผักผลไม้ให้อยู่ในสภาวะสมดุลตลอดเวลา

การค้าผักในตลาดกลางศรีเมืองเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างเสี่ยงภัยและความชำนาญอย่างสูง เนื่องจากอายุของผักสั้น การคาดคะเนปริมาณผักเข้าสู่ตลาดศรีเมืองในแต่ละวันทำได้ยาก ปัจจุบันผู้ที่มีความรู้และความสามารถคาดการณ์ได้ใกล้เคียง ได้แก่ พ่อค้าขายส่งรายใหญ่ ๆ ในตลาดกลางศรีเมืองซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยตัวแทนในท้องถิ่นและจากลูกสวน โดยใช้โทรศัพท์ติดต่อกัน ส่วนเรื่อง การกระจายผักจากตลาดกลางทำให้ความรวดเร็ว

เนื่องจากปัญหาการเน่าเสียได้ง่ายของผัก ดังนั้นพ่อค้าขายส่งจึงมีลูกค้าประจำและจะพยายามรักษาลูกค้าประจำของตนไว้ให้ผู้ส่งผักให้และลูกค้าที่ซื้อผักจากตลาด ในเรื่องของราคาและ

ความแน่นอนในการป้อนผักในแต่ละวันของตลาดศรีเมือง ทั้งนี้ พ่อค้ารายใหม่ที่จะเข้าไปแทรกแซงการค้าผักในตลาดกลางขายส่งจึงมักพบอุปสรรคเหล่านี้ ประกอบกับอาณาบริเวณของตลาดกลางศรีเมืองมีจำกัด การค้าขายรวมกันเป็นกระจุก โอกาสการเข้าแทรกแซงของพ่อค้ารายใหม่จึงน้อยลง ความผูกผันต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้เวลาและมีการสร้างสิ่งจูงใจขึ้น ซึ่งสิ่งจูงใจเหล่านี้ทำให้เกิดการแข่งขันของพ่อค้าขึ้น

การดำเนินการหรือการบริหารตลาดศรีเมือง ลักษณะเป็นเจ้าของคนเดียว มีผู้จัดการคอยดูแลอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ให้ผู้เข้ามาซื้อขาย มีการซื้อขายทุกวันตลาด เริ่มเวลา 11.00 น. และปิดเวลา 17.00 น. ช่วงที่มีการซื้อขายมากที่สุดคือ 15.00 น. - 16.00 น. โดยที่เจ้าของตลาดจะเก็บค่าบริการเชิงละ 1 บาท และค่าธรรมเนียมสินค้าเข้ามา เก็บค่าบริการ 5 - 15 บาท ขึ้นกับขนาดของรถ ในการดำเนินงานของตลาดโดยทั่วไปไม่มีกฎระเบียบของตลาด อาศัยความตกลงระหว่างผู้ซื้อผู้ขายเป็นสำคัญ

4.2 ปริมาณผัก และผลไม้ในตลาดศรีเมือง

ในการซื้อขายพืชผักในตลาดศรีเมือง ไม่มีการจัดขึ้นมาตรฐานของสินค้าที่แน่นอน มีการจัดกันโดยอาศัยความสีก สี และขนาดเป็นส่วนใหญ่ การซื้อขายโดยทั่วไปจะเป็นลูกค้าประจำกันจึงไม่ค่อยมีการตรวจสอบคุณภาพ แต่จะใส่ใจวิธีดูสินค้าเล็กน้อยและเหมาเชิงไปเลย ปริมาณผักและผลไม้ที่เข้าตลาดศรีเมืองแต่ละวันขึ้นอยู่กับฤดูกาลของพืชผักผลไม้ชนิดนั้น ปริมาณที่เข้าสู่ตลาดโดยประมาณ

1. ผักเข้าสู่ตลาดศรีเมืองถึงวันละ 70 - 100 ตัน
2. ผลไม้เข้าสู่ตลาดศรีเมืองถึงวันละ 15 - 25 ตัน

ปริมาณผักและผลไม้ในตลาดศรีเมืองแต่ละวันโดยเฉลี่ย เดือน ธ.ค. 27 - ก.พ. 28

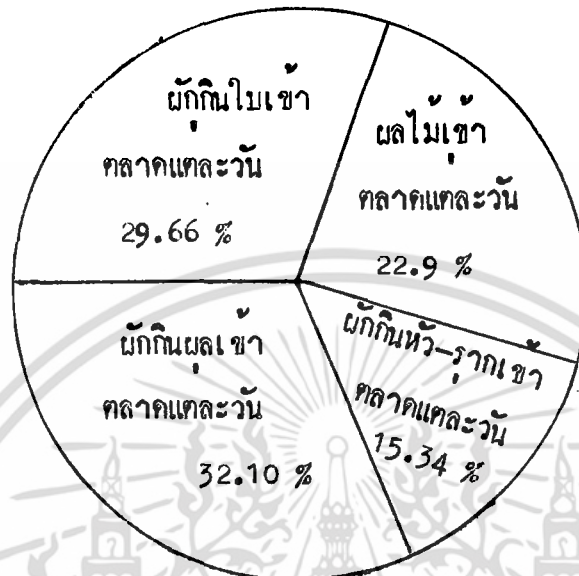
ผักกินใบ		ผักกินผล		ผักกินหัว-ราก		ผลไม้	
รายชื่อ	จำนวน กก.	รายชื่อ	จำนวน กก.	รายชื่อ	จำนวน กก.	รายชื่อ	จำนวน กก.
ผักกาดขาวปลี	2090	ถั้วผักยาว	2457	หัวผักกาด	2260	ฝรั่ง	1880
ผักคะน้า	3978	กระหล่ำตอก	2676	หอมหัวใหญ่	1158	ชมพู	2693
ผักกาดหอม	3647	ข้าวโพกอน	283	ชิง	775	ส้ม	1360
ผักกาดกวาดกึ่ง	2733	ผักเขียว	4084	ขา	1278	องุ่น	805
กระหล่ำปลี	3552	บวบ	1361	เผือก	3333	มะม่วง	2345
ผักบุ้ง	2958	มะเขือเทศ	4058	กระเทียม	775	ขนุน	613
คอกหอม	1606	ถั้วถั่วเตา	544	หอมแดง	1105	ส้มประค	5666
คะน้า	2530	มะละกอ	2082	มันเทศ	2297	แตงโม	5000
ผัก	1017	หัวปลี	1162	อื่น ๆ	1000	อื่น ๆ	500
ผักกระเฉด	1910	มะระ	918				
ผักอื่น ๆ	1000	พริกใหญ่	647				
		พริก	1120				
		แตงกวา	2889				
		มะเขือ	1352				
		มะเขือพวง	752				
		มะเขือยาว	1849				
		อื่น ๆ	1000				
รวม	27021	รวม	29235	รวม	13980	รวม	20861
รวม 27.02 ตัน		รวม 29.24 ตัน		รวม 13.98 ตัน		รวม 20.86 ตัน	

มา จากการสำรวจ

รวม 91.1 ตัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณผักและผลไม้ ฆ่าตลาดศรีเมืองเช้าแต่ละวันช่วง เดือน ธ.ค.- ก.พ.

ในแต่ละวันเกษตรกรตัดผักจากสวนในปริมาณที่พอค่าต้องการ ในแต่ละรายจะไม่ค่อยพบความแตกต่างของผัก สำหรับการจัดขึ้นมาครุฐานและคุณภาพผักที่ระดับฟาร์มเท่ากันนั้นน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นเพียงการคัดเลือกผักที่เน่าเสียหรือคุณภาพออกเท่านั้น โดยทั่วไปเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตในลักษณะตลาดราคา จึงไม่มีความแตกต่างกันมากนักสำหรับผักผลไม้ชนิดเดียวกันและตัดจำหน่ายวันเดียวกัน เมื่อเข้าสู่ตลาดกลางศรีเมือง เกษตรกรก็รองรับจำหน่ายให้หมด เพื่อลดภาระจากการเสี่ยงจากการเน่าเสีย ดังนั้นเกษตรกรส่วนมากจึงไม่มีเวลาในการจัดขึ้นคุณภาพ โดยเฉพาะเกษตรกรที่ขายส่งรายใหญ่ซึ่งซื้อผักผลไม้ในปริมาณครั้งละมาก ๆ นอกจากเกษตรกรที่น้อยจะมี การคัดเลือกเน่าเสียออกบ้าง สำหรับผักกินหัวและกินผลซึ่งแบ่งชั้นได้ง่ายและรวดเร็ว เกษตรกรจัดแบ่งชั้นให้โดยพิจารณาถึงขนาด สี ความสด พันธุ์ และแหล่งผลิตเป็นหลักเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

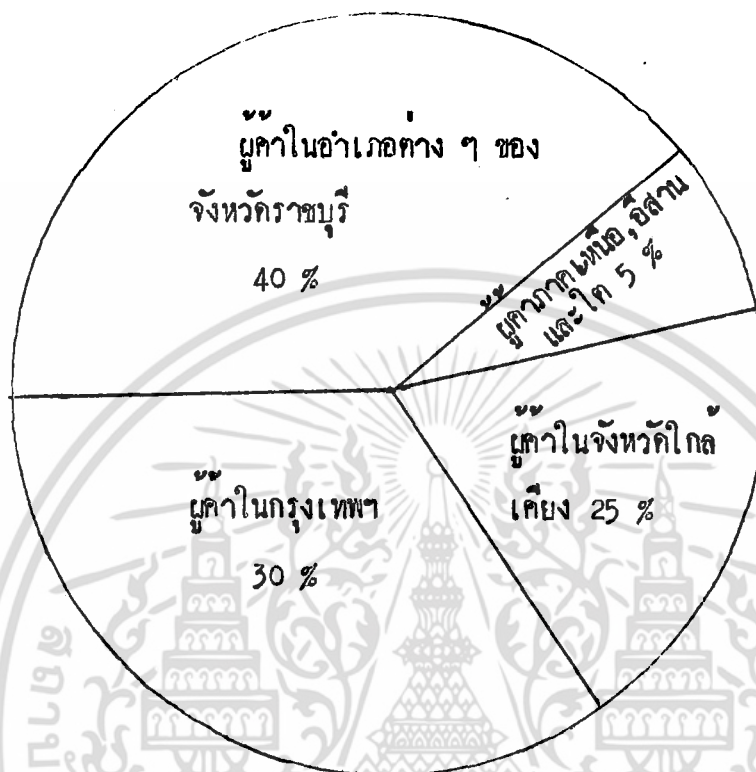
4.3 จำนวนผู้ซื้อและผู้ขาย

4.3.1 ผู้ซื้อ ผักและผลไม้จากตลาดกลางขายส่งในตลาดศรีเมือง มีอยู่ 200 - 300 รายทั้งผู้ซื้อที่อยู่ในจังหวัดราชบุรี และต่างจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพฯ ผู้ซื้อเหล่านี้ได้แก่พ่อค้าขายปลีก ผู้บริโภค พ่อค้าขายส่ง พ่อค้าส่งออก และโรงงานแปรรูป ไม่มีผู้ซื้อรายใดหรือกลุ่มใดที่มีอำนาจในการกำหนดราคาผักสดผลไม้ในตลาดศรีเมืองได้ แต่ราคาจะถูกกำหนดจากตลาดปากคลองตลาดกรุงเทพฯ และปริมาณอุปสงค์รวมทั้งหมด เมื่อตลาดผู้ซื้อเป็นตลาดแข่งขัน ผู้ซื้อจึงมีสิทธิในการเลือกซื้อผักจากพ่อค้ารายใดก็ได้ ในทางปฏิบัติจะมีผู้ซื้ออยู่ 2 ประเภท คือ ผู้ซื้อประจำและผู้ซื้อไม่ประจำ ผู้ซื้อประจำนิยมซื้อผักจากพ่อค้าขายส่งในตลาดประจำ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าสามารถซื้อผักได้ในราคาถูกกว่า ผักที่มีคุณภาพดี ปริมาณถูกต้อง และยังสามารถซื้อสินค้าในลักษณะเครดิตได้ด้วย ส่วนผู้ซื้อซึ่งซื้อผักไม่ประจำกับพ่อค้ารายใดรายหนึ่ง ขึ้นกับราคาผักที่พ่อค้าเสนอขาย ถ้ารายใดที่ราคาต่ำกว่าก็จะซื้อกับรายนั้น ผู้ซื้อประเภทนี้มักซื้อสินค้าด้วยเงินสด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ซื้อผู้ขายในตลาดกลางขายส่งผักผลไม้ในตลาดศรีเมือง ปรากฏว่า จำนวนผู้ขายมีมากกว่าจำนวนผู้ซื้อซึ่งสามารถแยกผู้ซื้อในตลาดศรีเมืองได้ดังนี้

1. ผู้ค้ารายใหญ่ที่ซื้อสินค้าจากตลาดศรีเมืองส่งเข้ากรุงเทพฯ มีประมาณคิดเป็นร้อยละ 30 ปริมาณสินค้าที่เขาคาดในตลาดในกรุงเทพฯ แต่ละวันมีประมาณวันละ 10 - 20 คันรถบรรทุก 6 ล้อ
2. ผู้ค้าต่างจังหวัด คือ ทางภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ ซึ่งนำสินค้ามาลงที่ตลาดศรีเมือง แล้วซื้อสินค้าจากตลาดศรีเมืองไปจำหน่ายต่อในจังหวัดนั้น ๆ มีประมาณคิดเป็นร้อยละประมาณ 5
3. ที่เหลือส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ค้าท้องถิ่นในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดราชบุรี และในจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 เป็นพ่อค้าราชบุรี จากนครปฐมร้อยละ 10 และจังหวัดกาญจนบุรีร้อยละ 5 พ่อค้าจากเพชรบุรีไม่มีซื้อที่ตลาดศรีเมืองนี้เพราะที่เพชรบุรีมีตลาดหลายแห่ง แม้พ่อค้ามาขายที่ตลาดนี้ และจังหวัดอื่น ๆ อีกเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณผู้ซื้อในตลาดศรีเมือง

ที่มา กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

4.3.2 ผู้ขาย ผักและผลไม้ในตลาดขายส่งตลาดศรีเมือง ในตลาดมี 500 – 600 ราย ประมาณร้อยละ 90 เป็นเกษตรกรนำมาขายเอง และร้อยละ 10 เป็นผู้ที่ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรีและนครปฐม เกษตรกรที่นำผักมาขายจะเป็นเกษตรกรจากราชบุรีเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 70 และมาจากจังหวัดอื่น (เพชรบุรี และบ้านแพ้ว) อีกร้อยละ 30 ตลาดกลางศรีเมืองขายส่งผักผลไม้ค่อนข้างมีลักษณะของการแข่งขันกันพอสมควร แต่การแข่งขันยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผักผลไม้ที่ทำการค่านั้นมีหลายชนิด หลายประเภท แต่ผู้ขายมีความสามารถในการจำหน่ายก็ขึ้นอยู่กับผักผลไม้หนึ่งหรือสองชนิดเท่านั้น และไม่ได้จัดแบ่งมาตรฐานสินค้าของตนเอง

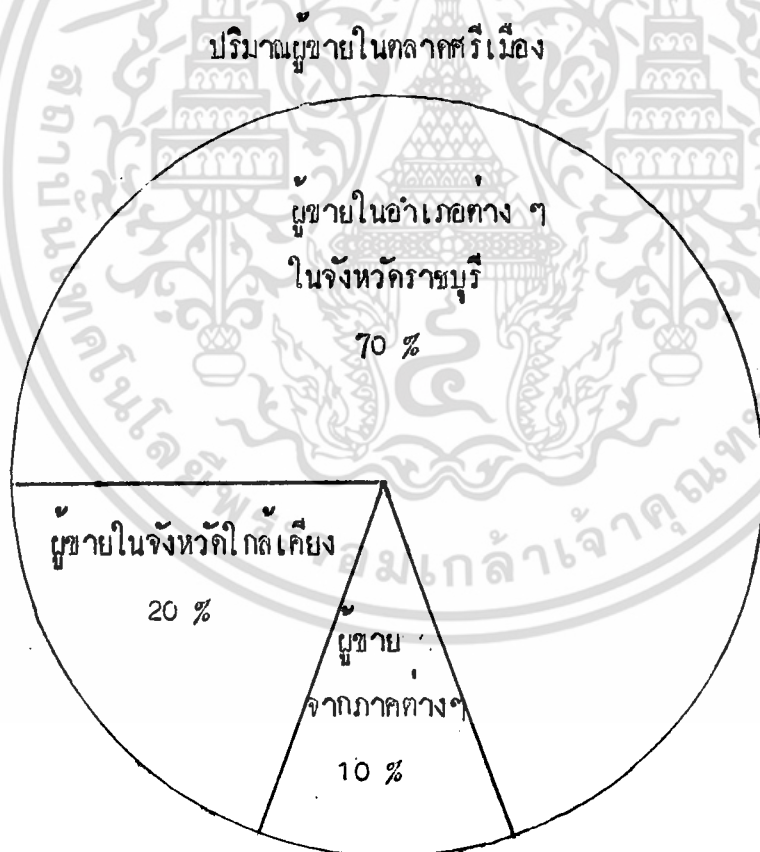
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ขายนำสินค้ามาจากแหล่งดังนี้

- ประมาณร้อยละ 70 ของสินค้าเข้าสู่ตลาดศรีเมือง มาจากท้องที่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรี คือ อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอเมือง อำเภอจอมบึง อำเภอโพธาราม และอำเภอปากท่อ

- ประมาณร้อยละ 20 ของผู้ขายที่เข้าสู่ตลาด มาจากท้องที่จังหวัดใกล้เคียง คือ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี สมุทรสาคร และปราจีนบุรี

- ประมาณร้อยละ 10 ของผู้ขายที่เข้าสู่ตลาดมาจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น หอมหัวใหญ่ กระเทียม กระหล่ำปลี มาจากจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และผักทอง จากลกลนคร

ที่มา กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การบริหารงานในตลาดศรีเมือง

ผู้จัดการของตลาดศรีเมือง เป็นผู้บริหารงาน และการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ซึ่งแยกเป็น 3 งานคือ

1. งานควบคุมดูแลตลาด ทางตลาดศรีเมืองจะจัดทำความสะอาดบริเวณตลาด โดยมีพนักงานทำความสะอาด 4 คน และมีรถเก็บขยะของเทศบาลเข้าไปเก็บวันละครั้ง และมีการควบคุมการจราจรในตลาดโดยมีพนักงาน 2 คน เป็นผู้บริการจราจรภายในตลาดทุกวัน ส่วนการขนส่งขึ้นอยู่กับตัวเกษตรกร และผู้ค้าเอง โดยอาจจะใช้รถตนเอง หรือเช่ารถ หรือรถโดยสาร โดยจะให้อิสระและจะต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่ตลาดศรีเมืองวางไว้ในกรณีเรียกเก็บค่าจอดรถตามอัตราที่กำหนด โดยจะเสียประมาณ 5 - 15 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของรถยนต์

2. งานบริการต่าง ๆ ทางตลาดศรีเมืองจะให้กรมกรเช่ามารับจ้างเช่นรถ โดยจะเรียกเก็บในค่าเช่าวันละ 5 บาทต่อคน และผู้ที่มาจ้างจะต้องปฏิบัติตามกฎตลาด คือเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ให้บริการครั้งละ 1 บาทต่อคน ซึ่งมีปริมาณประมาณ 70 คน และการบริการคันตราหิ้ง เช่นเดียวกันจะให้ผู้เข้ามาประมูลคันตราหิ้ง โดยปัจจุบันมี 5 เครื่อง โดยเก็บค่าบริการคันตราหิ้งเชิงละ 1 บาทเช่นเดียวกัน หรือว่าเกษตรกรหรือพ่อค้าจะนำคันตราหิ้งมาเองก็ได้จะไม่เรียกเก็บค่าบริการ นอกจากนี้ยังมีตลาดยังให้บริการเกี่ยวกับการใช้น้ำและไฟฟ้า โดยเก็บค่าบริการ 5 บาทต่อวัน ในส่วนที่ใช้ประโยชน์เพื่อการซื้อขายผักสดและผลไม้ โดยเฉพาะพร้อมทั้งจัดให้มียามเฝ้าตลาด จำนวน 4 คน ไว้สำหรับบริการและนอกจากสินค้าที่ขายไม่หมดหรือสิ่งของต่าง ๆ มีการรับฝาก โดยคิดเชิงละ 1 บาทต่อ 1 คืนสำหรับบริการ

3. การให้เช่าตลาด ตามปกติพ่อค้าขายส่งจะเช่าทำสัญญาเช่ากับผู้จัดการของตลาดศรีเมือง โดยมีสัญญาเช่า 1 ปี การต่อสัญญาต้องเสียค่าธรรมเนียมแฉะ 100 บาท โดยการเรียกเก็บค่าเช่าเก็บโดยจะเก็บเป็นห้องกว้าง 5 x 10 โดยคิด 7000 บาท มีหลายอัตราดูหรือแพงกว่านั้นขึ้นอยู่กับทำเลเป็นประการสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การกำหนดราคา

วิธีการกำหนดราคา เกษตรกรและพ่อค้าจะเป็นผู้ต่อรองกันอย่างอิสระ โดยยึดราคาในตลาดปากคลองตลาดกรุงเทพฯ เป็นมาตรฐาน หรืออาจจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานภายในตลาดศรีเมืองเอง เมื่อตกลงเป็นที่พอใจทั้ง 2 ฝ่ายแล้วจะทำการซื้อขายกันเอง โดยทางตลาดจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง

4.6 สินเชื่อ

การรับซื้อผักผลไม้จากเกษตรกร พ่อค้าขายส่งส่วนใหญ่จะชำระเป็นเงินสดหรือเช็คเงินสด ส่วนในกรณีที่พ่อค้าขายส่งสนับสนุนการลงทุนให้กับเกษตรกร จะชำระเป็นเงินสดให้เกษตรกรหลังจากหักบัญชีหรือหนี้สินแล้ว

การจำหน่ายผักผลไม้ของพ่อค้าขายส่งให้กับผู้บริโภค ส่วนใหญ่จะให้สินเชื่อกับลูกค้าซึ่งมักเป็นลูกค้าประจำ รู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี แต่ระยะเวลาที่ให้สินเชื่อจะสั้นเป็นวันต่อวันหรือช่วง 1 สัปดาห์ หรือบางครั้งไม่มีกำหนดแน่นอนแล้วแต่ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย

4.7 ขาวสารการตลาด

แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับราคา เกษตรกรและพ่อค้าขายส่งในตลาดศรีเมืองทราบด้วยกันเอง นอกจากแหล่งอื่น ๆ รวมทั้งข่าวสารของทางราชการ แต่เนื่องจากข่าวสารของทางราชการล้าช้า พ่อค้าขายส่งจึงใช้ข่าวสารทางราชการเป็นตัวบ่งชี้ราคาในอดีตและใช้ประกอบการกำหนดราคาซื้อขายเท่านั้น

สถาบันการตลาด

พ่อค้าที่ทำหน้าที่การตลาดเกิดขึ้นมี 7 ประเภท ซึ่งได้แก่

1. พ่อค้ารวบรวมผลผลิต (Assemblers)
2. พ่อค้าตัวแทน (Agent Middlemen)
3. พ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ (Wholesalers)
4. พ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก (Jobbers)
5. พ่อค้าโรงงานแปรรูป (Processors)
6. พ่อค้าส่งออก (Exporters)
7. พ่อค้าขายปลีก (Retailers)

พ่อค้าเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดกลางขายส่งเกิดขึ้นในตลาดศรีเมืองน้อย และพ่อค้าแต่ละประเภทจะทำหน้าที่แตกต่างกันดังนี้ คือ

พ่อค้ารวบรวมผลผลิต หมายถึง พ่อค้าซึ่งทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตมาจากเกษตรกรหรือจากตลาดท้องถิ่นแล้วนำผลผลิตเหล่านั้นไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าในตลาดกลางขายส่งถึงในตลาดศรีเมือง พ่อค้ารวบรวมผลผลิตอาจเป็นพ่อค้าขายส่งท้องถิ่น พ่อค้าจากต่างจังหวัด และพ่อค้าขายปลีกท้องถิ่นก็ได้

พ่อค้าตัวแทน หมายถึง พ่อค้าที่อยู่ในแหล่งผลิตทำหน้าที่แทนพ่อค้าขายส่งในตลาดศรีเมือง เป็นผู้รวบรวมและรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรแล้วส่งไปให้พ่อค้าขายส่งในตลาดกลาง พ่อค้าตัวแทนเป็นบุคคลซึ่งพ่อค้าขายส่งแต่งตั้งขึ้น แล้วส่งไปอยู่ประจำในท้องถิ่นหรืออาจจะเป็นพ่อค้าในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพ่อค้าขายส่งมานาน ตัวแทนเหล่านี้จะเป็นผู้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกรในเรื่องปัจจัยการผลิต เงินลงทุนในการเพาะปลูก รวมทั้งสินเชื่ออื่น ๆ และเป็นผู้คอยติดตามห่วงถามหนี้สินให้กับพ่อค้าขายส่งในตลาดกลางด้วย

พ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ หมายถึง พ่อค้าขายส่งซึ่งเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ที่สุดในตลาดกลางขายส่งตลาดกลางศรีเมือง ปริมาณการซื้อและการขายก็มีจำนวนมาก ลูกค้านับได้แก่ พ่อค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขายส่งขนาดเล็กในตลาด พ่อค้าขายส่งต่างจังหวัด โรงงานแปรรูป พ่อค้าส่งออก และพ่อค้าขายปลีก โดยปกติพ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่จะซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรและจากพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น

พ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก หมายถึง พ่อค้าขายส่งในตลาดกลางซึ่งซื้อสินค้าในปริมาณที่น้อยกว่าพ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ การซื้อสินค้าจะซื้อจากพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น และพ่อค้าขายส่งรายใหญ่ ๆ ส่วนลูกค้าได้แก่ พ่อค้าปลีกและผู้บริโภค พ่อค้าขายส่งประเภทนี้อาจเรียกว่า " ยี่ปี่ว " (**Secondary Wholesalers**)

พ่อค้าโรงงานแปรรูป หมายถึง พ่อค้าที่รับซื้อวัตถุดิบแล้วนำไปเข้าโรงงานเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยทั่วไปพ่อค้าโรงงานแปรรูปมักรับซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรโดยตรงหรือจากพ่อค้าขายส่งรายใหญ่ เมื่อทำการแปรรูปแล้วจึงนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคต่อไป

พ่อค้าส่งออก หมายถึง พ่อค้าที่ส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ พ่อค้าส่งออกจะรวบรวมรับซื้อวัตถุดิบจากพ่อค้าขายส่งและเกษตรกร พ่อค้าส่งออกของการค้าที่มีคุณภาพสูง พ่อค้าส่งออกวัตถุดิบมีจำนวนไม่มาก รายและส่วนใหญ่อยู่มากในกรุงเทพมหานคร

พ่อค้าขายปลีก หมายถึง พ่อค้าที่ซื้อวัตถุดิบจากพ่อค้าขายส่งรายใหญ่และพ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก จำนวนที่ซื้อครั้งละเพียงพอสำหรับจำหน่ายในวันนั้น ๆ พ่อค้าปลีกจะจำหน่ายวัตถุดิบให้แก่ผู้บริโภคเท่านั้น พ่อค้าปลีกมีอยู่หลายประเภท ได้แก่ พ่อค้าที่จำหน่ายในตลาดสด แผงลอย หาบเร่ ร้านค้าทั่วไป และร้านซูเปอร์มาร์เก็ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทวิเคราะห์ตลาดกลางศรีเมืองกับตลาดกลางสินค้าเกษตรระยองภาค

จากการศึกษาในบทดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบถึงการจัดตั้งตลาดกลางในประเทศไทย พร้อมทั้งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้งตลาดกลาง รวมไปถึงการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมืองและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของตลาดศรีเมืองถึงโครงสร้างและการดำเนินการของตลาดศรีเมือง จึงสามารถนำมาวิเคราะห์ตลาดกลางศรีเมืองกับตลาดกลางสินค้าเกษตรได้ดังนี้

การจัดตั้งตลาดกลางในประเทศไทยนั้น เพื่อต้องการให้มีตลาดขายส่งสำหรับผลิตภัณฑ์ที่พึงได้รับการส่งเสริม มีปริมาณและผลิตภัณฑ์ผ่านตลาดกลางแน่นอน เพื่อให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดทั้งไม่ต้องการราคาจากคนกลาง และการตลาดให้มีทุนที่ต่ำ ความมีระเบียบในการซื้อขาย

การจัดตั้งตลาดศรีเมือง เป็นตลาดสำหรับขายส่งพืชผักผลไม้ มีเหตุผลในการจัดตั้งตลาดศรีเมืองคือ เป็นแหล่งซื้อขายแลกเปลี่ยนแหล่งใหญ่แหล่งหนึ่ง และผลไม้ผ่านเข้ามาตลาดวันหนึ่ง ๆ มีปริมาณมาก ตลาดศรีเมืองนี้เป็นศูนย์กลางของผลผลิตในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดต่าง ๆ เพื่อกระจายไปยังแหล่งต่าง ๆ นอกจากนั้นสถานที่ที่เหมาะสมบริเวณกว้างขวางสามารถขยายตัวต่อไปได้อีก เจ้าของสถานที่จะเป็นผู้ลงทุนในการสร้างเอง มีปริมาณผู้ซื้อขายมาก ราย ก่อให้เกิดการแข่งขันกันพอสมควร มีการคมนาคมขนส่งสะดวก ซึ่งเกษตรกรสามารถนำผลผลิตมาจำหน่ายได้โดยสะดวก

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการของการจัดตั้งตลาดกลางและเหตุผลในการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมือง ทำให้เห็นว่าตลาดกลางศรีเมืองสามารถสนองความต้องการของการจัดตั้งตลาดกลางภายในประเทศไทย ในการขายส่งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งมีปัญหาในการจัดจำหน่าย และมีปริมาณของผลิตภัณฑ์ผ่านเข้าสู่ตลาดกลางศรีเมืองตามฤดูกาลของผลิตภัณฑ์นั้น ในตลาดศรีเมืองเป็นแหล่งรวมซื้อขายขนาดใหญ่และมีปริมาณผู้ซื้อขายปริมาณมาก ทำให้การซื้อขายเป็นไปโดยอิสระ ไม่ขึ้น

อยู่กับพ่อค้าคนกลางคนใดคนหนึ่ง ทำให้ไม่ถูกกตริราคา หากแหล่งตลาดกลางศรีเมืองยังขาดการ จัดระเบียบของข้อมันั้น จึงไม่สมมูญตามความต้องการของการจัดตั้งตลาดกลาง เพื่อให้มีระเบียบ และถูกสุขลักษณะมีสภาพ เป็นตลาดขายส่งที่สมมูญ

การศึกษาวิเคราะห์ตลาดกลางศรีเมือง เทียบกับตลาดกลางสินค้า เกษตรระดับท้องถิ่น จึงมีประโยชน์อย่างมากในการวางแผนทางจากศึกษาใช้ในการพัฒนาระบบตลาดศรีเมืองและตลาด กลางผักและผลไม้อื่นต่อไปในอนาคต การศึกษาดังนี้ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลที่น่าเหมายลักษณะ โครงสร้างและการดำเนินงานหรือกลไกของแต่ละเรื่อง โดยจะวิเคราะห์ถึงหลัก เกณฑ์การจัดตั้ง ตลาดกลางสินค้า เกษตร ทั้งที่ได้กล่าวมาในบทที่สองกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมือง เป็นตลาดผักและผลไม้ และความสามารถที่จะพัฒนาและปรับปรุงส่งเสริมให้เป็นตลาดกลางผักและ ผลไม้ที่สมมูญ

5.1 การวิเคราะห์ตลาดกลางศรีเมือง กับหลัก เกณฑ์ในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้า เกษตร หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้า เกษตรที่จะนำมาในการวิเคราะห์ ตลาดกลางศรีเมือง ประกอบด้วย

5.1.1 หลัก เกณฑ์ทั่วไป

5.1.2 หลัก เกณฑ์เฉพาะ

5.1.1 หลัก เกณฑ์ทั่วไป

หลัก เกณฑ์ทั่วไป เกี่ยวกับการปรับปรุง และการจัดตั้งตลาดกลางที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย เมื่อเทียบกับการจัดตั้งตลาดศรีเมืองควรจะเป็นตลาดกลางสินค้า เกษตรหรือไม่ มีดังนี้

1. การปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดกลางนั้น จะของลดต้นทุนการตลาด จะต้องลดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายสินค้า เกษตร และจะต้องลดภาระของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

การตลาดเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ จากผู้ผลิตไปจนถึงผู้ซื้อคนสุดท้าย หน้าที่ทางการตลาดเป็นการเจรจาเพื่อให้เกิดมีการซื้อขายและหน้า ที่อื่น คือ

1. หน้าที่รวบรวมสินค้า
2. การเก็บรักษาคุณภาพ
3. การจัดมาตรฐานคุณภาพ
4. การขนส่ง
5. การดำเนินการในการซื้อ - ขาย
6. การชาวสารการตลาด

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกิจกรรมเหล่านี้ รวมแล้วเรียกว่า ต้นทุนการตลาด ต้นทุนการตลาด เป็นค่าใช้จ่ายในการนำสินค้าและบริการจากผู้ผลิตไปสู่ตลาดกลาง

ต้นทุนการตลาดประกอบไปด้วยต้นทุนทาง ๆ ของคนกลางและผู้ผลิต ต้นทุนของคนกลางและผู้ผลิต ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง ค่านายหน้า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซื้อ - ขาย ค่าชาวสารการตลาด

ต้นทุนตลาดสินค้า เกษตรจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้า ปริมาณสินค้า การ - คมนาคม และความพอใจของผู้ซื้อ

ค่าใช้จ่ายในรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำหน้าที่การตลาด ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เพื่อนำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เช่น ค่าขนส่ง ค่าแรงงาน ส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น กำไรหรือค่าตอบแทนและค่าเสียเวลาของผู้ประกอบการ ค่าแรงงานของพนักงาน และค่าเสียโอกาสอื่น ๆ

การจัดตั้งตลาดกลางศรีเมือง ตลาดศรีเมืองสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการซื้อขายสินค้าเกษตร ซึ่งจากวิธีการตลาดแหล่งที่มาของสินค้าซึ่งมาจาก อำเภอคำเนินสะทวง อำเภอวัดเพลง อำเภอเมือง อำเภอจอมบึง อำเภอโพธาราม อำเภอปากท่อ รวมทั้งจากจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดต่าง ๆ ที่เข้ามาขายผลผลิต รวมถึงแหล่งที่ไปของสินค้า ซึ่งกระจายไปยังที่ต่าง ๆ จะทำให้เกิดต้นทุนถึงกล่าวแก่ตามีตลาดศรีเมืองแล้ว สามารถลดต้นทุนการตลาดได้จากเหตุผลและข้อมูลดังต่อไปนี้

ค่าขนส่ง สามารถลดค่าใช้จ่ายประเภทที่ใดกล่าว คือ ผู้ซื้อ หากไม่มีตลาดกลางเมื่อไปซื้อสินค้าจาก เกษตรกรจะทำให้ค่าขนส่งสินค้าสูงขึ้น เนื่องจาก การซื้อสินค้าครั้งหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นพ่อค้าขายส่งจะทยอยซื้อสินค้าปริมาณมาก ถ้าซื้อผลผลิตจากจุดหนึ่ง ๆ ถ้าไม่พอตามจำนวนของการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เกิดค่าขนส่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องเคลื่อนย้ายไปซื้อยังจุกอื่น ๆ อีก ตลาดศรีเมืองเป็นที่รวมของสินค้าที่ตนเองมาซื้อ เพียงจุกเดียวจะซื้อในจุกเดียวให้พอกับความต้องการของตนเองทำให้ค่าขนส่งลดได้

ผู้ชายก็เช่นเดียวกันจะไม่ตองนำผลผลิตของตนเองไปหาผู้ซื้อที่ตัว เกษตรกรเองหาได้ตามความพึงพอใจกับราคา จะทำให้เพิ่มค่าขนส่ง แต่ถ้านำมาตลาดศรีเมืองเพียงจุกเดียว จะทำให้พบผู้ซื้อมากมาย เกษตรกรเองสามารถเลือกเอาตามความชอบใจในราคา ซึ่งทำให้ลดต้นทุนการขนส่งได้

จากเหตุผลดังกล่าว ตลาดศรีเมืองทำให้ลดต้นทุนค่าขนส่งลงไปได้จริง และตลาดศรีเมืองยังไม่ไกลจนเกินไปในการที่จะรวมสินค้าและกระจายสินค้า เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตและไปไกลจากจุกบริโภคใหญ่ของประเทศ คือ กรุงเทพมหานคร

ซึ่งค่าบริการขนส่ง รถบรรทุกรับจ้างคิดจากผู้ค้าดังนี้

อ. กำเนินสะดวก	5 - 10	บาท/เข่ง (เข่งละประมาณ 100 - 150 กก.)
อ. จอมบึง	20	บาท/เข่ง
อ. ปากท่อ	3	บาท/เข่ง
นครปฐม	12	บาท/เข่ง
กรุงเทพฯ	22	บาท/เข่ง

ค่านายหน้า สามารถลดต้นทุนเมื่อมีตลาดศรีเมืองดังนี้ เมื่อผู้ซื้อและผู้ขายมาเจอกัน และตกลงกันเอง โดยไม่ต้องผ่านนายหน้า ทำให้ต้นทุนหรือส่วนเหลือมที่ของเสียให้กับนายหน้าสินค้าลดลงได้

ค่าแรงงาน เมื่อนำสินค้ามาที่ตลาดศรีเมือง จะมีผู้บริการจำนวนมากที่จะเรียกเก็บในราคาเหมาะสมพอสมควรตามที่ตลาดกำหนดไว้ โดยที่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายไม่จำเป็นต้องจ้างคนงานประจำที่จะมาบริการหรือจัดกา กับสินค้าขณะทำการซื้อขายกัน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซื้อ - ขาย สามารถที่จะลดต้นทุนได้ คือ ผู้ซื้อและผู้ขายไม่จำเป็นต้องมีเครื่องมือในการซื้อขาย เช่น ทรายั่ง จะได้รับบริการจากตลาดกลางและเป็น

ตราธงที่ได้มาจากรัฐบาล ซึ่งกรมพาณิชย์จะมาตรวจตราที่ตลาดกลางเป็นประจำในตลาดศรีเมือง ซึ่ง ทั้งผู้ซื้อผู้ขายไม่ทงของตัวเอง

ถ้าชาวสารการตลาด ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายจะลดค่าใช้จ่ายในการหาชาวสารการตลาดที่ตนเองจะซื้อ - ขาย ซึ่งแต่ก่อนผู้ซื้อหรือผู้ขายจะซื้อ - ขายผลผลิตจะทงออกสำรวจหาแหล่งที่ตนพึงพอใจ ทำให้เกิดค่าใช้จ่าย แต่เมื่อมีตลาดศรีเมืองเป็นศูนย์กลางรวมซื้อ - ขายผลผลิตจำนวนมาก และปริมาณสินค้ามากมายหลายชนิด ที่ผู้ซื้อผู้ขายสามารถที่จะเลือกซื้อเลือกขายได้ตามต้องการ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายชาวสารการตลาดของตนลงได้

จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดศรีเมืองแล้ว จะทำให้ลดต้นทุนการตลาด ค่าใช้จ่ายในการซื้อ - ขายได้จริงตามเหตุผลดังกล่าว และยังสามารถลดภาระผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง โดยจะได้รับการบริการจากตลาดศรีเมือง ซึ่งได้สำรวจสอบถามถึงทัศนคติผู้ที่ทำการค้าในตลาดศรีเมือง เกี่ยวกับเมื่อเข้ามาทำการค้าในตลาดศรีเมืองแล้วสามารถลดต้นทุนได้หรือไม่ และภัยเหตุผลอย่างไรจึงทำให้ลดได้หรือลดไม่ได้ ซึ่งได้แสดงในตารางต่อไปนี้

ทัศนคติเกี่ยวกับตลาดศรีเมืองสามารถลดต้นทุนการตลาดของผู้ค้าในตลาดศรีเมือง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ค่าขนส่ง</u>	20	100.00
ลดได้	17	85.00
ลดไม่ได้	3	15.00
<u>เหตุผลที่ลดค่าขนส่งได้</u>	17	100.00
ไกลบ้าน	7	41.13
ขนส่งมาเพียงจุดเดียว	10	58.82
<u>เหตุผลที่ลดค่าขนส่งไม่ได้</u>	3	100.00
ไกลบ้าน	3	100.00
<u>ค่านายหน้า</u>	15	100.00
ลดได้	13	86.67
ลดไม่ได้	2	13.33
<u>เหตุผลที่ลดได้</u>	13	100.00
ไม่มีนายหน้า	12	92.30
ไม่ระบุ	1	7.70
<u>เหตุผลที่ลดไม่ได้</u>	2	100.00
แต่ก่อนก็ไม่มีนายหน้า	2	100.00
<u>ค่าแรงงาน</u>	20	100.00
ลดได้	14	70.00
ลดไม่ได้	6	30.00
<u>เหตุผลที่ลดได้</u>	14	100.00
แรงงานในการซื้อขายถูกลง	14	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เหตุผลที่ตกไม้ได้</u>	6	100.00
แต่ก่อนไม่มีค่าจ้างแรงงาน	4	66.66
ตลาดศรีเมืองทำให้เพิ่มค่าจ้าง	2	33.34
<u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซื้อ - ขาย</u>	20	100.00
ตกได้	20	100.00
ตกไม้ได้	-	-
<u>สาเหตุที่ตกได้</u>	20	100.00
ไม้ของซื้อเครื่องมือเอง	14	70.00
ไม้จ้างคนงาน	6	30.00
<u>ค่าเช่าสารกรรทลาค (รั้วกันเองในทลาค)</u>	20	100.00
ตกได้	19	95.00
ตกไม้ได้	1	5.00
<u>สาเหตุที่ตกได้</u>	19	100.00
ไม้ของเสียค่าสำรวจทลาค -		
ก่อนซื้อขายผลผลิต	17	89.00
ไม้ระบุ	2	10.00
<u>สาเหตุที่ตกไม้ได้</u>	1	100.00
ไม้จำเป็นมีข่าวสาร	1	100.00

จากการสำรวจ

จากการวางแผนถึงร้อยละผู้ทำการค้าในตลาดศรีเมือง จำแนกค่าใช้จ่ายในการทลาค จากการสำรวจพบว่ร้อยละ 85 สามารถลดค่าขนส่งได้ และร้อยละ 15 ไม่สามารถลดค่าขนส่งได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยเหตุผลที่สามารถลดได้ คือ โกลบาม และขนส่งมาเพียงจุดเดียว ส่วนที่ไม่สามารถลดได้ด้วย
 เหตุผล โกลบาม ร้อยละ 86.67 สามารถลดค่าขายหน้าได้ ส่วนอีกร้อยละ 13.33 ลดไม่ได้
 ร้อยละ 70 สามารถลดค่าแรงงานได้ ร้อยละ 30 ไม่สามารถลดได้ ร้อยละ 100 สามารถลดค่า
 ใช้จ่ายในการดำเนินการซื้อ - ขายได้ รวมทั้งลดค่าข่าวสารการตลาดได้จากผู้ค้าร้อยละ 95
 ที่ลดไม่ได้ร้อยละ 5 แสดงว่าเมื่อมีตลาดศรีเมือง ผู้ค้าสามารถลดต้นทุนทางการตลาดได้มากกว่า
 จริง เมื่อสำรวจจากผู้ค้าในตลาดศรีเมืองแล้ว

2. การจัดตั้งตลาดกลางนั้น จะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจโดยรวม คือ จะก่อให้เกิด
 ผลิตผลตอบแทนทางสังคมได้ แทนที่จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการในรูปแบบผลตอบแทนทางธุรกิจเท่านั้น
 เมื่อมีตลาดศรีเมืองจัดตั้งขึ้น ทำให้มีผลทางเศรษฐกิจโดยรวม ดังนี้
 เศรษฐกิจไทยส่วนรวมดีขึ้น เมื่อมีตลาดศรีเมืองจำนวนมากซื้อผู้ขายในตลาดเป็น
 จำนวนมาก มีการซื้อ - ขายได้โดยอิสระ ไม่ถูกกีดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรได้
 ราคาดีขึ้น เศรษฐกิจโดยรวมก็ดีขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่ในประเทศจะเป็นเกษตรกร
 ทำให้เกิดอาชีพในส่วนรวม เมื่อมีตลาดทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในตลาด
 ทำให้เกิดการซื้อ - ขาย จึงทำให้เกิดอาชีพในการบริการต่าง ๆ เช่น ค่าขนส่ง ค่าอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
 หรือการบริการต่าง ๆ ภายในตลาด ทำให้มีอาชีพทำขึ้นอีกกับคนบางกลุ่มมีผล
 ต่อรายได้ประชาชนเพิ่มขึ้น

เป็นศูนย์รวมของผลผลิตในภูมิภาค ทำให้เป็นที่รวมการซื้อ - ขายของบุคคลใน
 จังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ที่ไม่ต้องมีการเคลื่อนย้ายที่ไกล ทำให้ลดต้นทุนการตลาด มีผลต่อ
 ค่าใช้จ่ายของบุคคลทั่วไปในการขายผลผลิตและบริโภคผลผลิต

เป็นแหล่งกระจายของผลผลิต เมื่อมีตลาดศรีเมืองทำให้ผลผลิตเข้ามาจากแหล่ง
 ต่าง ๆ ภายในจังหวัด และมีผู้ค้าส่งจากท้องที่ต่าง ๆ เข้ามาซื้อเพื่อนำไปขายยังที่ต่าง ๆ ทำให้เกิด
 การกระจายของผลผลิตไปสู่ผู้บริโภคได้ทั่วถึง

ถ้าราคาของผลผลิตถูกลง เมื่อมีตลาดศรีเมืองทำให้เกษตรกรและผู้ค้าขายส่งเจอ
 กันโดยตรง ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางอีกหลายประเภท ทำให้ลดต้นทุนการตลาด ผู้บริโภคก็ได้รับ
 ผลิตผลที่ถูกลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสิ่งดังกล่าวแล้ว ทำให้มีผลต่อการเป็นอยู่ของประชาชนเองโดยส่วนรวม ทำให้เกิดการช่วยเหลือต่อสาขาเศรษฐกิจอื่น หรือรัฐบาลที่จะต้องให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกร หรือหน่วยงานของเศรษฐกิจของประเทศมากนัก

3. ส่วนเหลือจากการตลาดที่ลดลงจากการปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น หากมีผลประโยชน์ใดเกิดขึ้น ผลประโยชน์จะตกอยู่กับผู้ที่มีความเสี่ยงสูงสุดในระบบการตลาดที่ปรับปรุงนี้ สำหรับประเทศไทยในเรื่องเกี่ยวกับสินค้าเกษตรนั้น ผู้ที่เป็นคนรับความเสี่ยง ก็คือเกษตรกรที่ต้องเสี่ยงต่อปัญหาเรื่องสินค้าอากาศ เนื่องจากวิทยาการการผลิตนั้นยังไม่ทันสมัยพอที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ นอกจากนี้เกษตรกรยังต้องการเปลี่ยนแปลงของราคาปัจจัยในการผลิตด้วย เช่น ราคาปุ๋ย ราคายาปราบศัตรูพืช เป็นต้น ซึ่งปัจจัยการผลิตเหล่านี้ ประเทศไทยต้องสั่งซื้อเข้ามาจากต่างประเทศ และไม่อาจควบคุมราคาของปัจจัยเหล่านี้ได้

เมื่อทราบแล้วว่าเกษตรกรเป็นบุคคลที่จะได้ส่วนเหลือจากการตลาดมากขึ้น ตลาดศรีเมืองจึงที่กล่าวข้างต้นแล้ว เป็นจุดศูนย์กลางแห่งการซื้อขาย ผู้ที่เข้ามาทำการขาย 90 % จะเป็นเกษตรกรโดยตรงและผู้เข้ามาซื้อจะเป็นพ่อค้าส่งโดยตรง จะไม่ทำให้ผ่านพ่อค้าคนกลางประเภทต่าง ๆ หลายนั่น ทำให้ส่วนเหลือไม่เพิ่มมากขึ้น และผู้บริโภคจะได้ซื้อสินค้าที่ไม่แพง เกษตรกรจะได้ขายในราคาที่ดีขึ้น ซื้อขายให้พ่อค้าส่งโดยตรงซึ่งเป็นคนตั้งราคาให้แล้วตกลงกัน โดยจะไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางที่กดราคาก่อนที่จะมาขายกับพ่อค้าส่งอีกทอดหนึ่ง ซึ่งทำให้ส่วนเหลือของพ่อค้าคนกลางเคยได้ตกเป็นของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรได้ราคาเพิ่มขึ้น ดังนั้นตลาดศรีเมืองจึงทำให้เกิดผลประโยชน์กับเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่

5.1.2 หลักเกณฑ์เฉพาะ

หลักเกณฑ์เฉพาะของตลาดกลางทั่วไปแล้ว เมื่อนำมาวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานและการจัดการของตลาดศรีเมืองทำให้ทราบถึง ตลาดศรีเมืองนั้นจะพัฒนาได้มากน้อยแค่ไหน ดังนี้

1. การจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น ควรจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ต้องการและการจะเกิดขึ้นในลักษณะจากเบื้องล่าง ไม่ใช่เกิดขึ้นเพราะรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจอยากให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการใ้คนนโยบายจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสำรวจของกรมการค้าภายใน - ใ้สำรวจเกษตรกรผู้ปลูกผักในจังหวัดราชบุรี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.79 เห็นควรให้มีการจัดตั้งศูนย์สินค้าเกษตรระยะยาว เนื่องจากจะทำให้ราคาผักดีขึ้นและสะดวกในการซื้อขาย ส่วนเกษตรกรร้อยละ 31.58 ไม่เห็นควรให้มีการจัดตั้งศูนย์สินค้าเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตเน่าเสียง่าย ปริมาณผักมากทำให้ราคาตกลง และการจัดตั้งศูนย์สินค้าก็ไม่จำเป็นต่อเกษตรกรผู้รับจ้างปลูก ในการจัดตั้งศูนย์ฯ นั้นเกษตรกรที่สนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์สินค้าส่วนใหญ่ร้อยละ 56.00 ต้องการให้รัฐบาลเป็นผู้จัดตั้ง ร้อยละ 28.00 ต้องการให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้จัดตั้ง ส่วนอีกร้อยละ 18.00 ให้เอกชนเป็นผู้จัดตั้ง กุรายละเอียคตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สินค้าเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกผัก

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>การมีศูนย์สินค้าเกษตร</u>	38	100.00
ควรมี	25	65.79
ไม่ควรมี	12	31.58
ไม่ระบุ	1	2.63
<u>เหตุผลในกรณีที่ควรจะมีศูนย์</u>	25	100.00
ราคามักจะขึ้น	14	56.00
สะดวกในการซื้อขาย	11	44.00
<u>เหตุผลในกรณีที่ไม่ต้องมีการจัดตั้งศูนย์</u>	12	100.00
ผลผลิตเน่าเสียง่าย	9	75.00
ปริมาณผักมากทำให้ราคาตก	2	16.67
ไม่จำเป็นต่อผู้รับจ้างปลูก	1	8.33
<u>ผู้เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์</u>	25	100.00
เอกชน	4	16.00
รัฐบาล	14	56.00
สถาบันเกษตรกร	7	28.00

เมื่อพิจารณาแล้วเกษตรกรจะมีความต้องการ จะให้มีการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรขึ้นใน
ระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์เฉพาะนี้ที่จะต้อง " สนใจจากเบื้องล่าง "

2. การจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนั้น จะต้องทำให้การแข่งขันในตลาด
สินค้าเกษตรนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะต้องทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถเข้ามาในตลาดได้โดยเสรีไม่ทางตรง
ก็ทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดศรีเมืองไม่มีข้อจำกัดของผู้ซื้อขาย หรือมีการสมัครเป็นสมาชิกใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้ซื้อขายสามารถที่จะเข้าออกได้โดยอิสระขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ซื้อขายเอง

3. ข้อมูลการตลาดของสินค้าเกษตรที่จะซื้อขายกันในตลาดกลางที่จะจัดตั้งขึ้นหรือจะปรับปรุงนั้น จะต้องเป็นที่รู้กันโดยทั่วไปในหมู่ผู้ซื้อขาย โดยไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบในเรื่องข้อมูลจนทำให้ความยุติธรรมที่เป็นประเพณีต่อปฏิบัตินั้นต้องเสียความเป็นกลาง ในที่นี้ขอหลักเกณฑ์ชาวตลาดสมบูรณ์

ตลาดศรีเมืองไม่มีบริการข่าวสารการตลาดให้แก่ผู้ซื้อขาย เป็นไปในลักษณะรู้กันเอง การตกลงราคาร่วมกันทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ส่วนใหญ่ผู้ซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาก่อนและต่อรองกันได้ ราคากำหนดขึ้นใช้ราคากรุงเทพฯ เป็นหลัก พ่อค้าจากกรุงเทพฯ ที่มาซื้อจะทราบราคาที่เป็นผู้นำข่าวราคามาให้ภายในตลาด ข่าวสารเกี่ยวกับปริมาณไม่มี ผู้ซื้อขายจะต้องรู้อยู่กับฤดูกาลพืชผักผลไม้เอง ซึ่งในตลาดศรีเมืองไม่เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์ที่จะจัดชาวตลาดที่สมบูรณ์

4. ผู้ซื้อขายที่จะเข้าสู่ตลาดกลางสินค้าเกษตรที่จัดตั้งขึ้นหรือปรับปรุงนั้นจะต้องมีจำนวนมากพอที่จะทำการค้าตกลงร่วมกันในการซื้อขาย

ตลาดศรีเมือง ปริมาณผู้ซื้ออยู่ 200 - 300 รายต่อวัน ทั้งผู้ซื้อที่อยู่ในจังหวัดราชบุรีและต่างจังหวัด รวมทั้งในกรุงเทพฯ ส่วนผู้ขายมีประมาณ 500 - 600 รายต่อวัน ซึ่งร้อยละ 90 เป็นเกษตรกร ร้อยละ 10 เป็นพ่อค้าคนกลาง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรีและนครปฐม เมื่อเทียบกับตลาดองค์การตลาดตั้งอยู่ถนนจักรเพชร จำนวนพ่อค้าขายส่งประมาณ 200 รายเศษ ตลาดขอกพิมาน จำนวนพ่อค้าขายส่งประมาณ 300 กว่าราย ซึ่งนับได้ว่าตลาดศรีเมืองมีปริมาณผู้ทำการค้าในปริมาณที่จะซื้อขาย มีการแข่งขันกันอย่างเพียงพอ

5. สินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดกลางที่จัดตั้งขึ้น จะต้องมียปริมาณมากพอที่จะทำให้ตลาดกลางสินค้านั้น ๆ มีกิจกรรมซื้อขายพอเพียง

ปริมาณผักและผลไม้ที่เข้าสู่ตลาดศรีเมืองแต่ละวันขึ้นอยู่กับฤดูกาลของพืชผักผลไม้

1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร การตลาดขายส่งผักสดและผลไม้สดในกรุงเทพมหานคร

ปี 2524

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณที่เข้าสู่ตลาดโดยประมาณ

ผักเข้าสู่ตลาดศรีเมืองวันละ	70 - 100	ตัน
ผลไม้เข้าสู่ตลาดศรีเมืองวันละ	15 - 25	ตัน

ซึ่งการซื้อขายในแต่ละวันในตลาดศรีเมือง การซื้อขายแต่ละวันระหว่างปริมาณสินค้ากับจำนวนผู้ซื้อที่นำไปขายส่งพอกับความต้องการอย่างเพียงพอ

6. การจัดทำมาตรฐานสินค้า ในการซื้อขายพืชผักในตลาดศรีเมืองไม่มีการจัดทำมาตรฐานของสินค้าที่แน่นอน มีการจัดกันโดยอาศัยความสคลี และขนาดเป็นส่วนใหญ่ การซื้อขายโดยทั่วไปจะเป็นลูกค้าประจำกันจึงไม่ค่อยมีการตรวจสอบคุณภาพ แต่จะใช้วิธีซื้อสินค้าเล็กน้อยแล้วเหมาเชิงไปเลย ซึ่งไม่เข้ากับหลักเกณฑ์ตลาดกลางที่ควรจะมีการจัดทำมาตรฐานสินค้า โดยทางกรมการค้าภายในได้กำหนดการจัดแบ่งชั้นมาตรฐานของผักและผลไม้ที่สามารถจัดแบ่งได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผักและผลไม้	มาตรฐานที่ใช้		หมายเหตุ
	ขนาด	น้ำหนัก	
ผัก			
ถั่วงอกยาว	2		ยาว, สั้น
มะเขือยาว	2		ยาว, สั้น
มะเขือม่วง	2		ใหญ่, เล็ก
พริกเขียว		3	ใหญ่, กลาง, เล็ก
พริกทอง		3	ใหญ่, กลาง, เล็ก
มะนาว	2		ใหญ่, เล็ก
มะเขือเทศ	2		ใหญ่, เล็ก
บวบ		2	ใหญ่, เล็ก
กะหล่ำปลี		2	ใหญ่, เล็ก
มันแกว		2	ใหญ่, เล็ก
มันเทศ		2	ใหญ่, เล็ก
แตงโม		2	ใหญ่, เล็ก
หัวผักกาดขาว	2		ใหญ่, เล็ก
มันฝรั่ง	2		ใหญ่, เล็ก
ผลไม้			
ส้ม	6		0, 00, 000, 1, 2, 3
สับไ้	3		ใหญ่, กลาง, เล็ก
ทุเรียน		3	ใหญ่, กลาง, เล็ก
มะม่วง	2		ใหญ่, เล็ก
ฝรั่ง	2		ใหญ่, เล็ก
แตงโม	3		ใหญ่, กลาง, เล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผักและผลไม้	มาตรฐานที่ใช้		หมายเหตุ
	ขนาด	น้ำหนัก	
ผลไม้			
มะละกอน้อยหน้า	2	3	ใหญ่, กลาง, เล็ก
ขุ่น		3	ใหญ่, เล็ก
ส้มประก	3		ใหญ่, กลาง, เล็ก
มะเฟือง	2		ใหญ่, เล็ก
อุน ¹			ชั้น 1, 2

หมายเหตุ: พืชขายส่งจะแบ่งหรือไม่แบ่งผลผลิตในเวลาจำหน่ายก็ได้แต่ผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตาม
 มาตรฐานที่กำหนดเพื่อความสะดวกในการซื้อขายกับต่างประเทศในอนาคต

1 แบ่งตามคุณภาพมี 2 ชั้นคือ ชั้น 1 และ 2 โดยถือตามจำนวนเม็กลำเสียบ/พวง
 และจำนวนลูกพวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางสินค้าเกษตรนี้ จะต้องทำให้ค่าใช้จ่ายการตลาดลดลง ตลาดศรีเมืองใดทำให้ค่าใช้จ่ายการตลาดลดลงก็ใดกล่าวไว้ในหลักเกณฑ์ทั่วไป

จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ตลาดกลางสินค้าเกษตรนี้ได้ว่า ตลาดศรีเมืองมีหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่แล้วเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตลาดกลาง ซึ่งมีบางข้อที่ยังขาดตกอยู่บ้างแต่จะสามารถที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาตลาดศรีเมืองให้เป็นตลาดกลางดีและผลไม่ที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาคได้

การปรับปรุงหรือการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมืองนั้น ทำให้ลดต้นทุนการตลาด และลดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายสินค้าเกษตร ในด้านค่าขนส่ง ค่านายหน้า ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซื้อ-ขาย ตลาดศรีเมืองยังมีผลทางเศรษฐกิจโดยรวม เมื่อเกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้และราคาที่ค่อนข้างพอใจ ทำให้มีผลต่อสาขาเศรษฐกิจอื่นหรือรัฐบาล ส่วนเหลือของการตลาดที่ลดลงจากการปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดศรีเมือง ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะตกอยู่กับเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ จากผู้เข้ามาทำการค้า 90 % เป็นเกษตรกร รวมทั้งการจัดตั้งตลาดศรีเมืองเป็นความต้องการของเกษตรกรเอง มีความสนใจจากเบื้องล่าง จากความคิดเห็นของเกษตรกร 65-79 % ของการให้ศูนย์การค้าสินค้าเกษตร ตลาดศรีเมืองสามารถที่จะเข้าออกตลาดได้โดยอิสระ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกรเอง จากปริมาณผู้เข้ามาทำการค้าจำนวนมากในตลาดศรีเมืองทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างเพียงพอ และปริมาณสินค้าที่เข้ามามากพอกับความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาในข้างต้นจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของตลาดกลางอยู่แล้ว เพียงแต่ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ขาดไปจากหลักเกณฑ์ของตลาด จะเป็นในเรื่องการตลาดศรีเมือง ยังขาดการประชาสัมพันธ์ การค้า และการจัดมาตรฐานของสินค้าของผู้เข้ามาทำการค้าเอง การขาดการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ของตลาดกลางได้ การปรับปรุงหรือการจัดตั้งตลาดกลางนี้ จะต้องมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งยังมีปริมาณที่ไม่เพียงพอ และการประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือแหล่งราชการ ควรจะให้กรมพาณิชย์ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้านตลาด ปริมาณ และราคาผักและผลไม้ในตลาดกลางแล้วเผยแพร่ให้พ่อค้าและเกษตรกรทราบ โดยการจัดพิมพ์ใบแจ้งข่าวสารให้แก่พ่อค้าและเกษตรกรในจังหวัดนั้นทราบ จัดตั้งหน่วยข่าวสารไว้ในตลาดกลางทุกแห่ง เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงกับศูนย์บริการกลาง ส่วนการจัดมาตรฐานสินค้า ทาง-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางตลาดควรจะกำหนดให้เกษตรกรหรือร้านค้าได้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ได้รับเพราะในตลาดศรีเมือง ยังไม่มีการจัดมาตรฐานของสินค้า ทำให้เกษตรกรเสียผลประโยชน์ได้ ซึ่งสิ่งพวกนี้จะต้องมีการพัฒนาให้ขึ้นตามหลักเกณฑ์ของตลาดกลาง จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของตลาดศรีเมือง

5.2 การวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีตลาดศรีเมืองและการปรับปรุงแก้ไข

ความจำเป็นในการที่จะต้องมีตลาดกลาง ก็เนื่องจากระบบตลาดสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยขณะนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ในด้านกลไกราคายังทำงานอย่างไม่ได้ผล เนื่องจากลักษณะตลาดมีการรวมศูนย์ ทำให้ผู้ผลิต (เกษตรกร) ไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง ในด้านกายภาพทางการตลาดยังต้องมีการปรับปรุงโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อลดต้นทุนการตลาดอีกหลายประการ

การปรับปรุงประสิทธิภาพการตลาด โดยอาศัยตลาดศรีเมือง

1. ด้านราคา ประสิทธิภาพทางด้านราคา หมายถึง ผู้ทำการค้ามีต้นทุนต่ำที่สุดโดยอาศัยเทคนิคความชำนาญ และความรู้ความสามารถเข้าช่วย ประโยชน์ก็คือ ราคาสินค้าลดลง ผู้ทำการค้าจะต้องแสวงหาวิธีที่ขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อลดต้นทุน นำมาปฏิบัติให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เพื่อจะได้มองเห็นกำไร วิธีการนี้จะทำให้มั่นใจว่า ผลประโยชน์จากการปรับปรุงหมายถึงกำไรจะถูกถ่ายทอดผ่านไปยังผู้ผลิตและผู้บริโภค ในรูปค่าใช้จ่ายสินค้าต่ำหรือบริการที่ขึ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นในที่ที่มีการแข่งขันของผู้ค้าจำนวนมาก ซึ่งตลาดศรีเมืองมีการแข่งขันที่ ก่อสมบูรณ์ในระดับท้องถิ่น และภูมิภาค ระหว่างการซื้อขายระหว่าง เกษตรกรกับพ่อค้าชายส่ง คือตลาดศรีเมืองมีการแข่งขันดังนี้
  - ก. มีผู้ซื้อและผู้ขายมากมาย และมีขนาดเล็ก จะไม่มีอำนาจเหนือราคา หรือกำหนดราคาเอง ต้องอาศัยราคาสินค้าจากตลาดปากคลองตลาดเป็นหลักในการกำหนดราคาสินค้า ส่วนราคาที่เกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับราคาหลักแล้วยังคุณภาพสินค้า และการตกลงของผู้ซื้อผู้ขายเอง
  - ข. ผู้ซื้อและผู้ขาย ซื้อและขายสินค้าที่มีลักษณะเหมือนกับในตลาดศรีเมือง ผู้ซื้อจะเลือกซื้อจากใครก็ได้ เพราะสินค้ามีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ตลาดไม่มีการจัดมาตรฐานของสินค้า
  - ค. ผู้ซื้อและผู้ขาย ในตลาดศรีเมืองสามารถเข้ามาประกอบหรือออกจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจได้โดยเสรี

เมื่อเป็นเช่นนี้เราจะเห็นได้ว่า ผู้ขายไม่มีทางเลือกที่จะควบคุมราคาได้ หากผู้ขายคนใดขายเกินกว่าตลาด เขาจะขายไม่ได้เลย เพราะผู้ซื้อทุกคนก็จะรู้ แล้วหันไปซื้อจากผู้ขายคนอื่น ๆ หมด ตลาดศรีเมืองนับว่ามีธุรกิจที่ใกล้เคียงกับตลาดที่มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์มาก เช่น มีผู้ผลิตคือเกษตรกรเป็นจำนวนมาก และมีผู้ซื้อจำนวนมากเช่นเดียวกัน หากแต่ความรู้ของเกษตรกรยังไม่เท่ากัน

2. กำนกิจกรรรมหลักของตลาดศรีเมือง

2.1 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพของ ราคา

– ตลาดศรีเมืองจัดให้เกษตรกรและพ่อค้าขายส่งติดต่อตกลงราคากันเองในระดัปราคาของสินค้าในตลาดใกล้เคียงกับความเป็นจริง เนื่องจากเกิดการแข่งขันระหว่างหลายกลุ่ม

– ตลาดศรีเมืองทำหน้าที่ตลาดชอคกลางของสินค้าเพื่อควบคุมและส่งเสริมคุณภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้า

ส่วนที่ตลาดศรีเมืองจะต้องแก้ไข ในด้านตลาดควรจะทำหน้าที่ให้บริการข่าวสารข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจำหน่าย และการให้บริการคานสินค้า และการประกันราคาแก่ผู้ผลิตหรือพ่อค้าตามกิจกรรมของตลาดกลาง

2.2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพเชิงปฏิบัติการ ซึ่งตลาดศรีเมืองต้องแก้ไขอย่างมาก ในด้านการจัดให้มีการคัดคุณภาพสินค้า และการบริการเก็บรักษาสินค้าเพื่อรักษาคุณภาพสินค้า และการบริการในด้านการขนส่งสินค้า ซึ่งตลาดศรีเมืองยังขาด

3. ตลาดศรีเมือง ทำหน้าที่ให้มีการแลกเปลี่ยนการซื้อขายสินค้าในระดัปราคา

ขายส่ง ระหว่างเกษตรกรหรือพ่อค้าผู้รวบรวมสินค้าจากกระต๊อบไธนาภักดิ์ผู้ซื้อในระดัปรจังหวัด รวมทั้งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ จากการเป็นผู้รวบรวมและเก็บรักษาสินค้าไว้กับตนก่อนที่จะส่งผ่านเข้ามาในตลาดกรุงเทพฯ ให้กลายเป็นเข้าร่วมกิจกรรมการซื้อขายเพื่อแสวงหากำไรตามสมควรแก่กิจกรรม ทั้งนี้ตลาดศรีเมืองยังเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการตลาดจากเดิม ราคาจะเป็นที่ทราบโดยเปิดเผย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดตั้งตลาดศรีเมืองในระบอบนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าใกล้แหล่งซื้อขายหรือเป็นที่พำนักสินค้าใกล้แหล่งผลิตของเกษตรกรเป็นสำคัญ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตซื้อขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม ซึ่งตลาดศรีเมืองการคมนาคมที่สะดวกเหมาะสม รูปแบบของตลาดไม่ซับซ้อนมาก เน้นถึงประเด็นให้เกษตรกรเข้าสู่ตลาด การซื้อขายมีการยึดหยุ่น มีการต่อรองราคา โดยเปิดเผยเพื่อให้ข่าวสารราคาเป็นที่เผยแพร่ได้ ส่วนการเข้ามาซื้อขายในตลาดก็เปิดโดยเสรี ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมเป็นสมาชิก การต่อรองคุณภาพของสินค้าเป็นเรื่องฝ่ายผู้ซื้อหรือผู้ขายสามารถตกลงกันได้ ฝ่ายการตลาดจะเป็นผู้ควบคุมการซื้อขายสินค้าตามคุณภาพทั้งสองฝ่ายได้ตกลงอย่างเป็นธรรมเท่านั้น ทั้งนี้เหตุที่ยังไม่กำหนดในรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากการจัดระบบตลาดเช่นนี้ สำหรับระยะแรกคงมีปัญหา เรื่องบุคลากรในร้านเป็นคนกลางจักษมาฐานคุณภาพสินค้าที่แน่นอน และอาจมีปัญหาค่าความเหมาะสมในสภาพท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงควรให้เวลากับตลาดให้พัฒนาตนเองไประยะหนึ่งก่อน

5. ตลาดศรีเมือง จุดมุ่งหมายสำหรับเพื่อสนองความเป็นจริงที่ว่า พ่อค้าปลายทางที่กรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อาจไม่สามารถเข้าไปมีกิจกรรมยังเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้แหล่งการซื้อขายในระบอบนี้มีการกระจายตัวอยู่กว้างขวาง ดังนั้นตลาดศรีเมืองที่จะให้พ่อค้าคนกลางธุรกิจต่าง ๆ หรือเกษตรกรระบอบใหม่ หรือพ่อค้าจากตลาดท้องถิ่น เข้ามาขายในตลาดนี้ ขณะพ่อค้าขายส่งเป็นผู้ซื้อ

6. อย่างไรก็ดีการซื้อขายในตลาดศรีเมือง ควรจะมีการจัดรูปที่ซับซ้อนขึ้นมาไคระดับหนึ่ง และมีแนวโน้มจะพัฒนาไปสู่ตลาดกลางซื้อขายสินค้าล่วงหน้าได้ต่อไป เนื่องจากระดับผู้ซื้อผู้ขายอยู่ในวงการธุรกิจการค้ามานานประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งสินค้าที่เข้ามาหมุนเวียนซื้อขายจะมีปริมาณมาก เพราะเท่ากับเป็นการรวมสินค้าในภูมิภาค

การปรับปรุงหรือการจัดตั้งตลาดกลาง ระบอบท้องถิ่น ควรคำนึงถึงโอกาสที่ตลาดนั้น ๆ สามารถที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ตลาดกลางที่ไคระดับสูงกว่าได้หรือไม่ ในกรณีของตลาดศรีเมืองก็เหมือนกัน ควรจะพิจารณาด้วยว่ามีโอกาสพัฒนาไปสู่ตลาดกลางที่สมบูรณ์ได้หรือไม่ เมื่อมีการคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งหรือปรับปรุงตลาดกลางนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ตลาดศรีเมืองเป็นลักษณะของตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค และการส่งเสริมหรือพัฒนาให้เป็นตลาดกลางผักและผลไม้ที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค

เนื่องจากตลาดศรีเมืองมีหลักเกณฑ์และการจัดตั้งเพื่อสนองความต้องการของผู้จัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรในประเทศไทย ในเรื่องของขนาดของตลาดซึ่งวัดโดยปริมาณสินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดศรีเมือง หรือความกว้างใหญ่ของพื้นที่ และความสามารถในการขยายในอนาคต และกลไกของการดำเนินงานของตลาดศรีเมืองมีความแตกต่างกันอย่างมาก ซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนาได้

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ตลาดศรีเมืองจัดเป็นตลาดกลางผักและผลไม้ได้ เนื่องจากเหตุผลที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

1. เหตุผลในการจัดตั้งและหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่แล้ว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค
2. เป็นตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้เป็นหลัก
3. มีสภาพที่ประมูลขายผลผลิตและสถานที่เอื้ออำนวยให้เกษตรกรนำผลผลิตไปจำหน่ายเองได้
4. มีพ่อค้าขายส่งจากหลายท้องถิ่นที่จำนวนมาก เข้าทำการซื้อผลผลิตของเกษตรกรโดยตรง
5. เกษตรกรสามารถที่จะเลือกขายผลผลิตของตนได้โดยอิสระ
6. ตลาดศรีเมืองจัดสถานที่จอดรถได้อย่างสะดวก เพราะบริเวณภายในตลาดกว้างขวางพอ
7. มีการบริการและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ทำการค้าได้พอสมควร

การส่งเสริมหรือพัฒนาตลาดศรีเมือง ให้เป็นตลาดกลางผักและผลไม้ที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค

ตลาดศรีเมืองจัดได้ว่าเป็นตลาดผักและผลไม้ที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ จากลักษณะโครงสร้างและการดำเนินงานของตลาดกลาง ถึงแม้ว่าจะยังไม่สมบูรณ์ แต่ความสามารถที่

จะพัฒนาตลาดศรีเมืองให้เป็นตลาดกลางผักและผลไม้ที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค สามารถทำได้ โดยเหตุผลต่อไปนี้

1. สินค้าที่เข้าสู่ตลาดขายส่งปริมาณผักและผลไม้เป็นหลัก และมีจำนวนที่มากพอในการซื้อขายในระดับภูมิภาค
2. ตลาดศรีเมืองเป็นสถานที่ขายผลผลิตของเกษตรกรอย่างแท้จริง โดยปริมาณผู้ค้าในตลาดส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ และเป็นที่รู้จักของเกษตรกรในภูมิภาคนี้แล้ว
3. สถานที่เอื้ออำนวย เพราะเป็นแหล่งผลิตของเกษตรกรเอง ซึ่งมีการขนส่งไม่ไกลนัก
4. มีพ่อค้าขายส่งจากหลายท้องที่มารวมกัน จึงสะดวกในการที่จะพัฒนาปรับปรุง เพราะเป็นที่รู้จักของพ่อค้าอยู่แล้ว เมื่อมีผู้ซื้อขายจำนวนมาก และการซื้อเป็นการซื้อผลผลิตจากเกษตรกรโดยตรง
5. เกษตรกรสามารถที่จะเลือกขายผลผลิตของตนให้กับพ่อค้าคนใดก็ได้โดยอิสระ ซึ่งเป็นประโยชน์แท้จริงของเกษตรกร การพัฒนาจึงควรจะได้ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย
6. ตลาดศรีเมืองอยู่ในพื้นที่ที่สามารถขยายได้ในอนาคต ไม่ทำให้เกิดการแออัดได้
7. ตลาดศรีเมืองเป็นศูนย์กลางที่เหมาะสมที่สุดของผู้ซื้อผู้ขาย ที่จะเคลื่อนย้ายไปยังผู้บริโภคต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว ถึงแม้ว่าตลาดศรีเมืองจะยังไม่สมบูรณ์ แต่ก็สามารถที่จะปรับปรุงได้ง่ายขึ้นโดยไม่เพิ่มต้นทุนมากนักในการที่จะพัฒนาตลาดศรีเมือง ให้เป็นตลาดกลางที่มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค โดยจะได้เสนอแนวปรับปรุงต่อไป

สรุป ผลการศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวของกับภาคเกษตรกรรม นอกจากจะส่งเสริมหรือพัฒนา ระบบการผลิตแล้ว จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการจำหน่ายผลผลิตเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพและ ให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย การจัดตั้งตลาดกลางสำหรับผลิตผลทางการเกษตรจึงนับเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่ง เพราะการบริการหรือการจัดการที่เหมาะสมจะช่วยให้ประโยชน์แก่เกษตรกรผู้จำหน่ายผลผลิต และประชาชนผู้บริโภคซึ่งจะได้รับความยุติธรรมมากขึ้น ในสภาพปัจจุบันเกษตรกรบางส่วนยังต้อง อาศัยพ่อค้าคนกลางในเรื่องต่าง ๆ เช่น สินเชื่อเพื่อการผลิตหรือแม่เตาการครองชีพ เกษตรกร จึงตกอยู่ในภาวะผูกพันในการจำหน่ายผลผลิต ดังนั้นพ่อค้าคนกลางจึงมีอำนาจการต่อรองราคาที่สูง กว่าเกษตรกร เมื่อเป็นเช่นนี้ราคาที่เกษตรกรได้รับจึงไม่สัมพันธ์กับราคาตลาด เมื่อเกษตรกรขาด อำนาจการต่อรอง ก็อาจส่งผลิตผลที่มีคุณภาพต่ำออกจำหน่ายจนเป็นเหตุให้สูญเสียตลาดประจำและการ ส่งผลผลิตออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

การศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาโครงสร้างและการดำเนินการ โดยวิธีการศึกษาแบบ case study โดยใจชนุมล ทุกัญญ์และปฐมภูมิ ซึ่งได้จากกรมการค้าภายใน ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับตลาดศรีเมือง และผลงานวิจัยการตลาดและทางเกษตรกรรมทั้ง เอกชนและภาครัฐบาล

ตลาดกลางสินค้าเกษตรที่จัดทำขึ้น เนื่องจากระบบตลาดสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยในขณะนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือในคานกลางไกรคายังทำงานอย่างไม่ได้ผล เนื่องจาก ลักษณะตลาดมีการไม่รวมศูนย์ ไม่มีอำนาจเศรษฐกิจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง จึงไม่มีการจัดตั้งตลาดกลางขึ้น ซึ่งมี 2 ระดับคือ

1. ตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมระดับท้องถิ่น
2. ตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมระดับภูมิภาค

ซึ่งมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดเป็นตลาดกลางที่สมบูรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ

การจัดตั้งตลาดกลาง รวมถึงสถานการณ์การจัดตั้งที่เหมาะสมทั้งผลผลิตที่เข้าตลาด และกระจายไปสู่ผู้บริโภค และสามารถขยายได้ในอนาคต

ตลาดศรีเมืองจักษ์เป็นตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรมในระบอบภูมิภาค สำหรับองค์การตลาดระดับนี้มีจุดมุ่งหมายสำหรับ เพื่อสนองความเป็นจริงที่ว่า พ่อค้าปลายทางที่กรุงเทพฯส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปมีกิจกรรมยังตลาดกลางในระดับท้องถิ่น เพื่อให้แหล่งการซื้อขายระดับนี้มีการกระจายตั้งอยู่กว้างขวาง ตลาดศรีเมืองเป็นตลาดกลางยุคและผลไม่จัดตั้งโดยเอกชน คือ คุณณรงค์วิวัฒน์โยสินทร์ ดำเนินงานมาได้ 2 ปีเศษ (เมษายน 2526) ในการจัดตั้งตลาดศรีเมืองให้เป็นแหล่งรวมซื้อขายแลกเปลี่ยนแหล่งใหญ่แห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้ เป็นแหล่งที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดราชบุรี ผลิตผลประเภทพืชผักเข้าตลาดวันหนึ่ง ๆ ประมาณ 70 - 100 ตัน และปริมาณผู้ทำการค้า 800 - 1000 รายต่อวัน ตลาดศรีเมืองนี้เป็นศูนย์กลางของผลิตผลในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดต่าง ๆ สามารถกระจายไปยังแหล่งต่าง ๆ ได้ดี สถานที่เหมาะสม มีบริเวณกว้างขวางสามารถขยายต่อไปอีกได้ ในอนาคตเจ้าของสถานที่จะเป็นผู้ลงทุนในการก่อสร้างเอง

การปรับปรุงหรือจัดตั้งตลาดศรีเมืองนั้น ทำให้ลดต้นทุนการตลาดและลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเกษตร และมีผลทางเศรษฐกิจส่วนรวม ทำให้ส่วนเหลือของตลาดส่วนใหญ่แล้วตกอยู่กับเกษตรกรโดยแท้จริง ไม่ได้ยวนพ่อค้าคนกลางมีมาก การตลาดไม่ซับซ้อนจนเกินไป อีกทั้งการจัดตั้งตลาดกลางศรีเมืองเป็นความต้องการของเกษตรกรเอง มีอิสระในการเข้าออกของตลาดโดยเสรี ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการจัดตั้งตลาดกลางเป็นส่วนใหญ่

ส่วนที่ขาดจากหลักเกณฑ์ตลาดกลางซึ่งตลาดศรีเมืองจะต้องปรับปรุงหรือพัฒนาอีกคือในด้านข่าวสารการตลาด และการจัดทำมาตรฐานของสินค้า สาเหตุที่ขาดหลักเกณฑ์นี้เป็นเพราะตลาดศรีเมืองเพิ่งจะมีการดำเนินงาน ขาดบุคลากร ประสบการณ์ การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่จะสนับสนุนกิจกรรมของตลาดศรีเมืองที่จริงจัง

ตลาดศรีเมืองเป็นที่รวมผู้ซื้อผู้ขาย โดยเกษตรกรพบกับพ่อค้าขายส่ง โดยตรงจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้า ซึ่งสามารถแก้ไขในด้านราคาของผลิตผลเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีปัญหาเกี่ยวกับโดยยครราคาจากพ่อค้าคนกลาง และยังลคมทบาทพ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าในระดับ
จังหวัดรวมทั้งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ จากการเป็นผู้รวบรวมและเก็บกักสินค้าไว้กับคนที่จะส่ง
ผ่านเข้ากรุงเทพฯ ใ้ทกลายมาเป็นเข้าร่วมกิจกรรมการซื้อขายเพื่อแสวงหากำไรตามความเหมาะสมและ
ทำให้เกษตรกรเข้าสู่ตลาดศรีเมืองได้มาก เพราะรูปแบบของตลาดไม่ซับซ้อนมาก ตลาดศรีเมือง
ทำให้สินค้าหมุนเวียนซื้อขายจะมีปริมาณมากเพราะเท่ากับเป็นการรวบรวมสินค้าในภูมิภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและแนวทางปรับปรุงตลาดกลางผักและผลไม้
ตลาดศรีเมือง

ปัญหาของตลาดศรีเมือง

1. ความสะอาด

1.1 สถานที่ที่ใช้ทำการซื้อ - ขายปัจจุบันยังไม่ได้มาตรฐาน คือ เป็นลานโล่งไม่มีอาคารที่ถาวรพื้นอัดแน่นด้วยหินเกร็ด ทำให้เกิดความไม่สะดวกต่อผู้ที่เข้าไปประกอบการค้าในตลาด

1.2 ถนนที่ใช้ในการสัญจรยังไม่ดีพอ คือ ถนนไม่เป็นรูปร่างถนนแต่เป็นลานและเพียงแหว่งเป็นหินกรวด หน้าฝนทำให้เกิดโคลนได้

2. การดำเนินงานและการบริหารในตลาดยังไม่ดี สับสนไม่เป็นระเบียบ กล่าวคือ การใช้เจ้าหน้าที่วางของไม่มีระเบียบ ปัญหาการจราจรการขนส่งมีมากเนื่องจากผู้ซื้อขายรวมกันเป็นกระจุก ทำให้เกิดการคับแคบ หงทพนทกวางขวางแต่ผู้ซื้อผู้ขายรวมตัวกันเป็นกระจุก

เมื่อผู้ซื้อผู้ขายรวมตัวเป็นกระจุก ทำให้เกิดการสับสนวุ่นวาย ทำให้สินค้าของเกษตรกรถูกส่งลง รถขนส่งแล้วสูญหายบ่อย

ไม่มีกฎระเบียบบังคับในตลาดศรีเมือง

3. ไม่มีคณะกรรมการจากทางราชการเข้าร่วมในกิจกรรมตลาด ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ หรือเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ในบางเรื่อง

ความร่วมมือของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอ

4. ร้านสาขารูปโภค บริการร้านสาขารูปโภคน้ำและไฟฟ้า และไม่มีไฟฟ้าของตลาดศรีเมืองเอง คือเป็นไฟฟ้าที่ต่อมาจากอาคารพาณิชย์ของเอกชนโดยเก็บค่าไฟฟ้าจากผู้ค้ารายละ 5 บาท/วัน ส่วนบริการร้านสาขารูปโภคอื่นไม่มี เช่น โทรศัพท์ยังไม่มี

5. คลังสินค้า ห้องเย็นหรือที่เก็บสินค้าเพื่อรับฝากสินค้าที่จำหน่ายไม่หมดของผู้ค้า ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

6.1 เครื่องชั่ง ตลาดไม่มีเครื่องชั่งกลาง มีแต่เครื่องชั่งของเอกชนรับจ้างชั่งสินค้า โดยคิดค่าบริการเป็นรายชั่งจากลูกค้าแต่ละราย ทำให้ไม่สะดวกสำหรับลูกค้าที่เข้ามาทำการค้าในตลาด จำนวนเครื่องชั่งยังมีไม่พอกับความต้องการของลูกค้าในตลาดศรีเมือง

6.2 การขนถ่ายยังไม่ดีพอ ต้องให้รถบรรทุกจอดจกรต เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

6.3 การบรรจุหีบห่อ ซึ่งใช้กรรมวิธีง่าย ๆ ของเกษตรกรไม่ได้มาตรฐาน ภาชนะที่ใช้บรรจุไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความเสียหายในการขนส่งและการขนถ่ายสินค้า เป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการขนส่ง และการขนถ่ายในตลาดให้มีประสิทธิภาพได้

6.4 การกำหนดมาตรฐานรับซื้อและคุณภาพไม่ยุติธรรม ขึ้นอยู่กับพ่อค้าผู้รับซื้อ

6.5 การบริการข่าวสารการตลาดไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ของพ่อค้าเอง เมื่อพบการณ์เหตุการณ์ผิดพลาดจะทำให้ราคาเคลื่อนไหวขึ้นลง

6.6 บริการห้องสุขา ยังไม่มี ซึ่งห้องสุขาเป็นบริการจำเป็นอย่างหนึ่งในตลาด ซึ่งจำเป็นจะต้องมีเป็นอย่างยิ่ง

6.7 ขาดแหล่งสินเชื่อสนับสนุนการค้า

7. ขาดมาตรการที่จะให้ความคุ้มครองและขาดปัจจัยกระตุ้นเกษตรกรและผู้บริโภค เกษตรกรไม่ได้รับความคุ้มครองและกระตุ้นเท่าที่ควร จึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบตลอดมา ในขณะที่พ่อค้าขายส่งเป็นผู้กำหนดทั้งราคาซื้อและขายจึงจะตกลงกัน

8. ความเคลื่อนไหวของราคาขึ้นลงไม่แน่นอนและบ่อยครั้ง เนื่องจากปริมาณผักผลไม้เข้าสู่ตลาดกลางไม่สม่ำเสมอ ทำให้ต้นทุนการตลาดสูง

9. ปัญหาคุณภาพผักและผลไม้ เกษตรกรบางส่วนแอบปนคุณภาพผลไม้ไม่ดีไว้ในเชิง และภาชนะบรรจุไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดการเน่าเสียระหว่างการขนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการปรับปรุง และจัดตั้งตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้

ขั้นตอนการปรับปรุง และการจัดตั้งตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้ แบ่งเป็นแผนระยะสั้น และระยะยาว ดังนี้

แผนระยะสั้น

1. จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาตลาดกลางผักและผลไม้ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากกระทรวง เกษตรของ 5 กระทรวง และคณะกรรมการดำเนินงาน โดยมีหน้าที่หลัก ดังนี้

- 1.1 วางระเบียบข้อบังคับตลอดจนนโยบายต่าง ๆ
- 1.2 ควบคุมการดำเนินงาน
- 1.3 อำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เกี่ยวข้องกับตลาดกลาง
2. แก้ไข พ.ร.บ. และปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในปัจจุบัน ได้แก่
  - 2.1 แก้ไข พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2484 ภาคที่ 5 ส่วนที่ 1 และ 2
3. ปรับปรุงตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่
  - 3.1 ปรับปรุงหน้าที่การตลาด
  - 3.2 การเพิ่มสิ่งจูงใจต่าง ๆ
  - 3.3 การแทรกแซงตลาดแบบ Vertical Integration

แผนระยะยาว

การจัดตั้งตลาดกลางขายส่งแห่งใหม่ให้กระจายอยู่ทั่วไป และสอดคล้องกับความจริง เศรษฐกิจ ใ้เติบโตของอุปทานและอุปสงค์ของตลาด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและนโยบายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยคำนึงถึง

1. ท่าเลที่ตั้ง และขนาดของตลาดในจุดที่มีการคมนาคมที่สะดวก มีพื้นที่กว้างขวาง เพื่อการขยายตัวในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระบบสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ระเบียบการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

แผนระยะสั้น

1. การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาตลาดกลางผักและผลไม้

1.1 คณะกรรมการพัฒนาตลาดกลางผักและผลไม้ ประกอบด้วย

- 1.1.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประธานคณะกรรมการ
- 1.1.2 ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
- 1.1.3 ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนจากกระทรวงการคลัง กรรมการ
- 1.1.4 ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
- 1.1.5 ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข กรรมการ
- 1.1.6 อธิบดีกรมการค้าภายใน กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาตลาดกลาง

1. กำหนดนโยบายในการจัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางขายส่ง ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. ควบคุมการดำเนินงานการพัฒนาตลาดกลางของคณะกรรมการการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

1.2 คณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย

1.2.1 อธิบดีกรมการค้าภายใน	ประธานคณะกรรมการ
1.2.2 ผู้แทนจากสำนักงบประมาณ	กรรมการ
1.2.3 ผู้แทนจากกรมการปกครอง	กรรมการ
1.2.4 ผู้แทนจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	กรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.5	ผู้แทนจากกรมพาณิชย์สัมพันธ์	กรรมการ
1.2.6	ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
1.2.7	ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
1.2.8	ผู้แทนจากกองอาหารและยา	กรรมการ
1.2.9	ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐานสินค้า	กรรมการ
1.2.10	ผู้แทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
	สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
1.2.11	ผู้แทนจากกรมการค้าภายใน	กรรมการและเลขานุการฯ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ดำเนินงานตามนโยบายซึ่งคณะกรรมการพัฒนาตลาดกลางฯ กำหนดขึ้น
2. อนุมัติและให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้
3. ควบคุมการดำเนินงานของตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้ให้เป็นไปตามข้อบังคับและนโยบายที่กำหนดไว้
4. ส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจในตลาด เช่น ส่งเสริมการลงทุนและวิธีการซื้อขายให้มีประสิทธิภาพ
5. อำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่เกษตรกร พ่อค้า และเจ้าของตลาดซึ่งได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแล้ว เช่น การจัดสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ
6. ประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานของตลาดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เช่น การคมนาคมขนส่ง หรือการสื่อสารต่าง ๆ

เหตุผลที่ท้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาผักสดและผลไม้ มีดังนี้คือ

1. เนื่องจากตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้มีมากแห่งและกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปยากแก่การควบคุมและกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกันได้ เมื่อมีคณะกรรมการพัฒนาตลาดฯ เกิดขึ้นก็จะทำให้ตลาดขายส่งผักและผลไม้ต่าง ๆ ไม่ว่าขนาดเล็กหรือใหญ่ของดำเนินการภายในนโยบายและการควบคุมของคณะกรรมการชุดนี้ ทำให้แนวทางปฏิบัติของตลาดขายส่งทุกแห่งเหมือนกันหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัจจุบันนี้เกษตรกรผู้ปลูกผักและผลไม้มีโอกาสเข้าไปค้าในตลาดกลางน้อยมากเพราะตลาดกลางขาดหน่วยงานไปช่วยสนับสนุน โดยเฉพาะตลาดศรีเมือง ดังนั้นในอนาคตข้างหน้าเมื่อมีการจัดตั้งตลาดกลางแห่งใหม่และมีคณะกรรมการจัดตั้งเกิดขึ้น จะสามารถช่วยเกษตรกร นอกจากนี้คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น

3. คณะกรรมการจัดการที่จะสนับสนุนเรื่องเงินลงทุน และช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมืออีกทางหนึ่งด้วย

2. แก้ไข พ.ร.บ. และปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องปัจจุบัน

2.1 ให้แก้ไข พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2484 หมวดที่ 5 ส่วนที่ 1 และ 2 ดังต่อไปนี้

2.1.1 การกำหนดค่านิยมของตลาดขายส่งให้ชัดเจน คือ ตลาดขายส่งจะถือเป็นตลาดที่มีจำนวนพ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ (Wholesaler) และพ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก (Jobber) รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนพ่อค้าทั้งหมด

หมายเหตุ พ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ คือ พ่อค้าที่จำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าปลีกและพ่อค้าอื่น ๆ ซึ่งมีใช้ผู้บริโภคผลผลิตนั้นโดยตรง ส่วนพ่อค้าขายส่งขนาดเล็ก คือ พ่อค้าที่จำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าปลีกและผู้บริโภคทั่วไปด้วย

2.1.2 ตลาดขายส่งจะต้องมีพื้นที่ 1/3 ของพื้นที่ตลาดทั้งหมด สร้างไว้ให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ท้องถิ่นให้นำผลผลิตเข้าไปจำหน่ายได้ ส่วนพื้นที่อีก 2/3 ให้จัดเป็นพื้นที่จำหน่ายของพ่อค้าขายส่งเอกชน ซึ่งค้าอยู่ในตลาดเป็นประจำ

2.1.3 ตลาดกลางขายส่งทุกแห่งที่ราชอาณาจักรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการพัฒนาตลาดกลางผักและผลไม้ การจัดตั้งตลาดกลางขายส่งแห่งใหม่จะห้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาตลาด ฯ เท่านั้น

2.1.4 ตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้จะเป็นของเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดใดที่ได้รับความนิยมจากคณะกรรมการพัฒนาตลาด ฯ จะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากคณะกรรมการ ฯ ตามความเหมาะสม เช่น เงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวกจากทางตลาด

3. ปรับปรุงตลาดกลางชายส่งผักและผลไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ตลาดศรีเมืองในจังหวัดราชบุรี เหตุผลสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี เพราะตลาดกลางชายส่งผักและผลไม้ เป็นตลาดเดียวที่จะรองรับผู้ซื้อทุกรายจากกรุงเทพฯ ฯ และจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภาคภายในประเทศและตลาดที่จะรองรับอุปทานจากแหล่งผลิตและอุปสงค์ในบริเวณใกล้เคียง ตลาดกลางที่ดีควรจะมีมาตรฐาน เวลามา สถานที่และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ขายให้มากที่สุด คือ " ประหยัดเวลาในการติดต่อซื้อขาย สถานที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีสินค้าทุกรูปแบบตามความต้องการ " นอกจากนี้ควรมีค่าใช้จ่ายการตลาด (หรือส่วนเหลือการตลาด) ค่า ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงหลักดังกล่าวแล้วจึงสมควรที่จะปรับปรุงตลาดศรีเมืองในปัจจุบันให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนในระยะยาวถ้าหากตลาดที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นและไม่สามารถรองรับความเจริญเติบโตของอุปสงค์ คณะกรรมการพัฒนาตลาดกลาง ฯ ก็ควรจะได้พิจารณาให้ทั้งตลาดกลางชายส่งเพิ่ม เติมอีกตามความเหมาะสม

การปรับปรุงตลาดกลางชายส่งผักและผลไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบันในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การปรับปรุงหน้าตลาด

3.1.1 ส่งเสริมให้มีการคัดเลือกคุณภาพผลผลิตที่แหล่งผลิต และกำหนดรายละเอียดขึ้นมาตราฐานสำหรับผักและผลไม้ ดังนี้

1. วางระเบียบให้พ่อค้าขายส่งในตลาดปฏิบัติ โดยห้ามทิ้งเศษผักลงบนพื้นบริเวณของตนเอง รับผิดชอบ ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องถูกปรับ 200 บาท หรือไม่ให้ค้าในตลาดต่อไปเมื่อฝ่าฝืนหลายครั้ง
2. กำหนดแนวทางการจัดแบ่งขึ้นมาตราฐานของผักและผลไม้ที่สามารถจัดแบ่งได้
3. ให้แจ้งพนักงานทางคานสาธารณสุขโลก ได้มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบการใส่สารที่เป็นพิษในการดองผักอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ส่งเสริมให้มีการใช้แข่งที่ไ้มาตรฐานเดียวกัน ลักษณะของแข่งทองเ็น
ดังนี้ คือ ปากแข่งกว้าง ฐานแข่งแคบ เพื่อให้เวลาวางแข่งยกับรถจะได้มีช่องว่างถ่ายเท
อากาศ ไม่ทำให้ขั้วและผลไม้เน่าเสียเร็วขึ้น ผาควรแข็งแรง แข่งที่ไ้ควรมี 3 ขนาดคือ
ใหญ่ กลาง เล็ก ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมในทอนซื้อขายจะได้ช้อยกแข่งไ้เลยตามขนาดที่ทองการ
สำหรับขั้วที่ผูกเป็นมัดควรมีถุงพลาสติกหรือวัสดุอื่นบรรจุไว้อีกหนึ่งชั้น ถุงพลาสติกควรมีการเจาะรู
เพื่อให้อากาศถ่ายเทไ้

3.1.3 แก้ปัญหาการขาดสินแร่ เพื่อดำเนินการธุรกิจ

1. ให้คณะกรรมการพัฒนาตลาดกลาง ำ ส่งเสริมพ่อค้าขายส่งในตลาด
กลาง รวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์หรือกลุ่มพ่อค้า
2. สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือกันค่าประกันในเวลาไปกู้เงินจากธนาคาร
3. กลุ่มไ้ที่ไ้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการ ำ ทางคณะกรรมการ ำ
จะช่วยเหลือทางการเงินไ้

3.1.4 การเสนอข่าวสาร

1. ให้กรมพาณิชย์สัมพันธ์กำหนดหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้านตลาด ปริมาณ
และราคาผัก ผลไม้ในตลาดกลางแจ้ง เผยแพร่ให้พ่อค้าและเกษตรกรไ้ทราบ
  - 1.1 จัดพิมพ์ใบแจ้งข่าวสารการตลาดประจำวันให้พ่อค้าและเกษตรกร
ที่เป็นสมาชิกโดยเก็บค่าธรรมเนียม เดือนละ 30 บาท
  - 1.2 พิมพ์ข่าวสารการตลาดเกี่ยวกับปริมาณและราคาผัก ผลไม้ใน
หนังสือพิมพ์พาณิชย์และหนังสือฉบับอื่น ๆ ที่ประชาชนนิยมมาก เช่น ไทยรัฐ เกลียวดี
  - 1.3 ประกาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ทุกเช้า
และ เย็น
2. ให้พาณิชย์จังหวัดทำหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บข่าวสารการตลาดในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิภาค (ต่างจังหวัด) แล้วจึงพิมพ์ใบแจ้งข่าวสารให้แก่พ่อค้าและเกษตรกรในจังหวัดนั้นทราบ
ในชั้นก่อนออกส่งผ่านไปให้เกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบลก่อน หลังจากนั้นรายงานข่าวสารที่เก็บรวบรวม
รวมมาขึ้นไปยังศูนย์กลางบริการข่าวสารของกรมพาณิชย์สัมพันธ์

3. จัดตั้งหน่วยข่าวสารไว้ในตลาดกลางทุกแห่ง เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงกับศูนย์
บริการกลาง หน่วยข่าวสารนี้จะมีที่ทำการอยู่ในสำนักงานของตลาดกลาง

4. ให้พ่อค้าราคาผักสดและผลไม้ไว้บนเข่งหรือถาดในเวลาจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อความ
สะดวกในการเก็บข้อมูล

3.2 การเพิ่มสิ่งดึงดูดใจให้ตลาด

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาด boom มีดังนี้

1. จำนวนผู้ค้าเข้ามาในตลาด
2. การจำหน่ายผักและผลไม้เป็นเงินเชื่อ
3. การรับลดราคาลงเมื่อผักและผลไม้จำหน่ายไม่หมดในวันนั้น
4. การเพิ่มกิจกรรมสนับสนุนทางการตลาด

สิ่งดึงดูดใจที่ควรสนับสนุนเพิ่มเข้าไปในตลาดระยะเริ่มแรก คือ

4.1 ต้องมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ทั้งทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ และเครื่อง
มือสื่อสารอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

4.2 จัดสัปดาห์การประกวดพืชผักและผลไม้แต่ละชนิด เพื่อให้เกษตรกรส่งผล
ผลิตเข้ามาประกวดและจำหน่าย

4.3 จัดสหภาพการปลูกผักสวนครัวให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วม

4.4 จัดสัปดาห์สินค้าราคาถูก และส่วนลดแก่ผู้ซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 จักรวรรดิ เสาร์ – อาทิตย

3.3 การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการตลาด

ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการช่วยกระตุ้นให้ตลาดมีจิตตั้งขึ้นใหม่ สามารถพัฒนาขึ้นได้อย่างรวดเร็วในสิ่งเหล่านี้

3.3.1 การอำนวยความสะดวกเรื่องทางเข้า – ออกจากตลาด เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับรัฐ ฯ อาจทำเป็นถนนมาคราฐาน

3.3.2 พื้นตลาดปูด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหมด

3.3.3 การเพิ่มเครื่องมือสื่อสารเช่น โทรศัพท์สาธารณะ เพื่อให้ข่าวสารจากแหล่งผลิตหรือจากตลาดไปยังที่ต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทราบการเคลื่อนไหวทางการตลาดได้ดียิ่งขึ้น

3.3.4 เพิ่มอุปกรณ์พร้อมกับการจัดระเบียบตู้จำหน่ายประกอบบริการ เช่น กรมการ ฎีประมูล ให้มีความเป็นระเบียบ

3.3.5 จัดบริการคานสาขาระบุชแก่ผู้เข้าไปประกอบคานการค้าให้พร้อมเพรียงและราคายุติธรรม

3.3.6 จัดระบบขนถ่ายรวดเร็วเพื่อลดการจราจร

3.3.7 จัดให้มีห้องเก็บสินค้าหรือให้เข้ากับรถของสินค้า

3.4 การแทรกแซงตลาดแบบ Vertical Integration

การพัฒนากระบวนการตลาดในรูปแบบธุรกิจครบวงจรเป็นวิธีหนึ่ง ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายทางการตลาดตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตจากเกษตรกรจนถึงผู้บริโภค ช่วยลดความเสี่ยงภัยของผู้ผลิต และช่วยจับคู่ตลาดจำหน่ายผลผลิต ซึ่งเป็นเหตุให้เกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง สำหรับแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรวมตัวในระบบธุรกิจครบวงจรนี้อาจทำได้ 2 ลักษณะคือ

3.4.1 การรวบรวมธุรกิจโดยใช้ระบบสหกรณ์

3.4.2 การรวมธุรกิจโดยเอกชน

3.4.1 การรวบรวมธุรกิจโดยใช้ระบบสหกรณ์ เป็นการแทรกแซงระบบตลาดแบบ **Vertical Integration** โดยการรวบรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ผลิตภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. การรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ระดับท้องถิ่น
2. การรวมกลุ่มเป็นชุมนุมสหกรณ์ในระดับประเทศ

การดำเนินงานการจัดตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

3.4.2 การรวมธุรกิจโดยเอกชน เป็นการรวมธุรกิจในเชิงการค้า ซึ่งเกษตรกร พ่อค้า หรือผู้ผลิตปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินธุรกิจตั้งแต่การผลิตจนถึงขั้นตอนการจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงภัยในด้านการตลาดและภาวะขาดทุน โดยที่ในระดับผู้ผลิตเป็นรูปแบบ **Contract farming** ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในเรื่องการตลาดจำหน่ายผลผลิต ในขณะที่ผู้ดำเนินการตลาดก็มีความมั่นใจในการจัดวางผลผลิตเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค ผลจากธุรกิจแบบครบวงจรนี้เป็นการช่วยลดความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายและขนส่งผลผลิตและผู้บริโภคจะได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพและมาตรฐานยิ่งขึ้น

แผนระยะยาว

ในระยะยาวควรพิจารณาจัดตั้งตลาดกลางแห่งใหม่อยู่กระจายทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของชุมชนและอุปสงค์ และผลไร้เสถียรภาพในประเทศและส่งออกตลาดกลางชายฝั่งลึกและผลไม้นี้จะสร้างในอนาคตควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เศรษฐกิจ
  3. สังคม
  4. นโยบายและระเบียบข้อบังคับ
1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- 1.1 ทำเลที่ตั้งของตลาดสะดวกแก่ผู้ซื้อและผู้ขายไปติดต่อ
- 1.2 ควรจัดพื้นที่ว่างขวางเหมาะสำหรับการจัดระบบต่าง ๆ ในตลาดให้สะดวก เช่น เส้นทางจราจรและกิจการสาธารณูปโภค นอกจากนี้ยังสามารถรองรับต่อความต้องการทั้งระยะใกล้และอนาคต
- 1.3 สถานที่จอดรถให้เพียงพอแก่การขนถ่ายผลิตภัณฑ์
- 1.4 จัดสร้างสาธารณูปโภคให้เพียงพอับความต้องการของประชาชน เช่น ห้องน้ำ ส้วมสาธารณะ และที่ทิ้งขยะ
- 1.5 ควรมีอาคารใหม่ที่แข็งแรง ขนาดของแผงเพียงพอในการค้าขาย และทำความสะดวกใฝ่ขาย มีสถานที่สำหรับไว้บริการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์

2. เศรษฐกิจ

ตลาดกลางควรสนองสภาวะทางเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

- 2.1 สามารถขยายตลาดให้เพียงพอับความต้องการของผู้ค้า เพื่อความสมดุลย์ทางเศรษฐกิจ
- 2.2 สามารถเพิ่มผลผลิตทางการขาย ทำให้การระบายผลิตภัณฑ์ออกจากตลาดรวดเร็วและสูญเสียน้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 สามารถประหยัดการสิ้นเปลืองของแรงงานและการขนส่ง

2.4 เพิ่มพูนรายได้ให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขาย อันเนื่องจากระบบการซื้อขายและระบบราคาที่ดี ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านการผลิต

3. สังคม

ตลาดควรมีพื้นที่ให้บริการสังคมในร้านค้าต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ควรจัดให้ระเบียบ ไม่สับสนปนกัน เพราะพ่อค้าในตลาดมีกิจการต่างกัน เช่น สำหรับส่วนของอาคารแบบชายฉึก ผลไม้ ควรจัดให้เป็นสัดส่วน สำหรับจอบรถขนถ่ายสินค้า สำหรับเก็บรักษาผลิตผล เส้นทางจราจรและทางเดินเท้ากว้างขวาง ที่ทำการของสำนักงานการค้า

3.2 ควรจัดสาธารณูปโภคไว้บริการผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอและสะดวกที่สุด เช่น ส้วม ห้องน้ำ ไฟฟ้า ประปาและที่งาชะ

3.3 ให้บริการจุก่วมในการซื้อขายผลิตผล

3.4 ให้เกิดความสะดวกในการขนส่ง โดยจุก่วมเดียวกัน

3.5 ให้บริการข่าวสารการค้าให้รวดเร็ว

4. นโยบายและระเบียบข้อบังคับมีดังนี้

4.1 จัดระเบียบการขนส่งสินค้า

4.2 จัดระเบียบของตลาดกลาง

4.3 วางระเบียบข้อบังคับให้ผู้ซื้อและผู้ขายและบุคคลที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

การจัดการเกษตรและอุตสาหกรรม จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบตลาดสินค้าเกษตร โครงการ 1 (1). 2527.

การจัดการเกษตรและอุตสาหกรรม จำกัด, บริษัท. โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบตลาดสินค้าเกษตร โครงการ 1 (2). 2527.

กระทรวงพาณิชย์, รายงานผลการสำรวจแหล่งจัดตั้งตลาดกลาง อันคัมที่ 5 กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาการตลาด กรมการค้าภายใน. 2526.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัยสังคม. โครงการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบตลาดสินค้าเกษตร ภาคกลาง-ตะวันออก (เล่ม 1). 2527.

ชัยวิทย์ คงจรัส, หลักการตลาดเกษตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงจันทร์, 2523.

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์, เศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

ศินีย์ สังข์ศรีมี, การตลาดสินค้าเกษตร. กรุงเทพมหานคร: ภาคบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2527.

สุกานดา สังข์คำโย, ราคายืดหยุ่น เกษตรและรายได้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้